

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

RESİM-İŞ DERSLERİNDE KULLANILAN
MALZEMELERİN VE DERSLİKLERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ
(İLKÖĞRETİM II. KADEME BURSA ÖRNEĞİ)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MÜGE GÜLTEKİN

BURSA, 2009

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

RESİM-İŞ DERSLERİNDE KULLANILAN
MALZEMELERİN VE DERSLİKLERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ
(İLKÖĞRETİM II. KADEME BURSA ÖRNEĞİ)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MÜGE GÜLTEKİN

Danışman

Yard. Doç. Dr. Bedri YALMAN

BURSA, 2009

ÖZET

Yazar : Müge GÜLTEKİN
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı : Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : XIII + 137
Mezuniyet Tarihi : 2009
Tez Danışmanı : Yard. Doç. Dr. Bedri YALMAN

Resim-İş Derslerinde Kullanılan Malzemelerin ve Dersliklerin Değerlendirilmesi (İlköğretim II. Kademe Bursa Örneği)

Bu araştırma, ilköğretim II. kademede Resim-İş dersliklerinin fiziki durumlarının ve derslerde kullanılan malzemeleri belirlemek ve değerlendirmek için yapılmıştır. Resim-İş dersliklerinin fiziki durumları; öğrencilerin kullandıkları malzemelerin kalite, nitelik, çeşitlilik gibi özellikleri ve buna ilişkin durumlar saptanmaya çalışılmıştır.

Araştırma 2007-2008 eğitim – öğretim yılında, Bursa ili üç merkez ilçesinin (Nilüfer, Osmangazi, Yıldırım) doğu, batı ve merkez bölgelerinden tabaka örnekleme yöntemi ile seçilmiş üçer resmi, birer özel olmak üzere toplam 12 ilköğretim okulunun 7. sınıflarından rastlantısal olarak belirlenen birer şube; her okuldan birer kişi olmak üzere bu okullarda görev yapmakta olan toplam 12 Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmeni üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmada anket tekniği uygulanmıştır. Öğrencilere 35, öğretmenlere 30 soruluk anket formları dağıtılmış, sonuçlar frekans ve yüzde kullanılarak analiz edilmiş, hazırlanan tablolarda bu sonuçlar gösterilerek gerekli yorumlarla desteklenmiştir. Daha sonra Resim-İş dersliklerinin fiziki durumları, derslerde kullanılan malzemeler okullara, ilçelere göre karşılaştırılarak aralarındaki farklar bulgulanmıştır. Öğrenci ve öğretmenlerin anket formlarında yer alan, kişiye açıklama ve yorum seçeneği veren sıklara yazılan görüşler de değerlendirilerek araştırmaya dahil edilmiştir.

Araştırmanın sonucunda özel ve resmi ilköğretim okullarında Resim-İş derslerinin yürütüldüğü mekanlar ve derslerde kullanılan malzemeler değerlendirilmiştir. Özel ilköğretim okullarıyla resmi ilköğretim okullarının resim-iş dersine ilişkin durumlarının karşılaştırılması yapılmış, farklılıklar ve benzerlikler ortaya konmuştur. Bunların nedenleri açıklanmıştır. Ortaya çıkan sonuçların sanat eğitime katkı sağlaması ve geliştirilen önerilerin sanat eğitimcilerine, uzmanlara yol gösterici olması öngörülmüştür.

Anahtar Sözcükler

Resim-İş Eğitimi Görsel Sanatlar Atölye Derslik Malzeme

ABSTRACT

Author : Müge GÜLTEKİN
University : Uludağ University
Department : Department of Fine Arts Education
Program : Visual Arts Program
Type of Thesis : Master Thesis
Number of Pages : XIII + 137
Graduation Date : 2009
Thesis Consultant : Assist. Prof. Bedri YALMAN

Evaluation of Materials and Classrooms Used in Visual Arts Lessons (Primary Education Second Level of Bursa Sample)

This research has been carried out in order to determine and evaluate physical conditions of the classrooms of the Visual Arts lesson and materials which are used in these lessons. Physical conditions of the classroom of Visual Arts lesson, properties of the materials used by students such as quality and variety and conditions related with them were identified.

Research was carried out in education and training year 2007-2008 on overall 12 primary schools. For each county 1 private 3 state schools were chosen by stratified sampling method from eastern, western and central regions of three central counties (Nilüfer, Osmangazi, Yıldırım) of Bursa. From each 7th classes of these schools one branch and from each school one person were determined randomly so that it was performed on 12 Visual Arts teachers.

In this research self-enumeration technique was performed. Self-enumeration forms were distributed to students and teachers, which consisted of 35 and 30 questions respectively and their results were analyzed by using frequency and percentage and they were shown as tables and supported by comments if necessary. Then physical conditions of the classrooms of Visual Arts lesson and materials which are used in these lessons were compared according to schools and counties and differences between them were found. Opinions which were stated as answers to the questions which were included in the self enumeration forms of the students and teachers and which were allowed those persons to make explanation and comment were also evaluated and added in this research.

As a conclusion of the study, spaces in which Visual Arts lesson were conducted in both private and state primary schools and materials used in these lessons were evaluated. Conditions of private and state primary schools were compared in terms of the Visual Arts lesson, differences and similarities were stated and their causes were explained. The study aimed at to contribute to the art education by obtained results and guide to the educators and specialist of art by proposals which developed by it.

Key Words

Art-Painting Education Visual Arts Workshop Classroom Material

ÖNSÖZ

Bu araştırma, İlköğretim II. kademedeki Resim-İş derslerinde kullanılan malzemelerin ve dersliklerin fiziki durumlarını saptamak ve değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Resim-İş öğretimi sürecinde derslikler ve kullanılan malzemelere ilişkin çıkabilecek problemleri belirlemek ve bu problemlere çözüm önerileri getirmek amaçlanmıştır.

Kuşkusuz, Resim-İş derslerinin yapıldığı mekanların fiziki durumu öğrencilerin derse olan tutumlarını doğrudan etkilemektedir. Bu mekanların fiziksel özellikleri, mekan içindeki Resim-İş dersine ilişkin malzemelerin, araç gerecin niteliği ve kalitesi, ders sürecini ve kullanılan sanatsal tekniklerin çeşitliliğini etkileyen önemli faktörlerdir.

Araştırma yapılan okullarda bu durumlar tespit edilerek, okullar arasında karşılaştırmalar ve değerlendirmeler yapılmış, benzerlikler ve farklılıklar olup olmadığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen sonuçların ve önerilerin, Resim-İş dersinin nasıl geliştirilebileceği, olumsuzluklar karşısında neler yapılması gerektiği konularında uzmanlara ve sanat eğitimcilerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Resim-İş derslerinde kullanılan malzemelerin ve dersliklerin fiziki durumlarını değerlendirmeye çalıştığım bu araştırmada, hoşgörüsünü ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım Sayın Yard. Doç. Dr. Bedri YALMAN'a, bana her zaman vakit ayırarak bilgilerini paylaşan ve destekleyen Sayın Hocam Yard. Doç. Gonca ERİM'e, çalışmalarım sırasında bana yol gösteren Sayın Yard. Doç. Dr. Rüçhan ÖZKILIÇ'a, beni her aşamada maddi ve manevi destekleyen aileme ve arkadaşlarıma, her zaman arkamda oldukları ve bana güven verdikleri için teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca, araştırmamda kullanmış olduğum anket uygulamaları sırasında bana yardımcı olan uygulama okullarındaki Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmenlerine, rehber öğretmenlere ve okul yöneticilerine sonsuz teşekkür ederim.

Bursa, 2009

Müge GÜLTEKİN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TEZ ONAY SAYFASI.....	II
ÖZET.....	III
ABSTRACT.....	IV
ÖNSÖZ.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
KISALTMALAR.....	IX
TABLolar.....	X
FOTOĞRAFLAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. SANAT EĞİTİMİ

1.1. Sanat Eğitiminin Anlamı ve Kapsamı.....	3
1.2. Sanat Eğitiminin Tarihçesi.....	7
1.3. Sanat Eğitiminin Gerekliliği.....	10
1.4. Sanat Eğitiminin Amaçları.....	14
2. RESİM-İŞ (GÖRSEL SANATLAR) EĞİTİM PROGRAMI.....	20
2.1. İlköğretim II. Kademe Resim-İş (Görsel Sanatlar) Eğitiminin Kapsamı....	20
2.2. İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri.....	23
3. İLKÖĞRETİM II. KADEME RESİM-İŞ (GÖRSEL SANATLAR) DERSLİKLERİ VE DERSLERDE KULLANILAN MALZEMELER.....	27
3.1. İlköğretim II. Kademe Resim-İş (Görsel Sanatlar) Derslikleri.....	27
3.2. İlköğretim II. Kademe Resim-İş (Görsel Sanatlar) Derslerinde Kullanılan Malzemeler.....	32

İKİNCİ BÖLÜM

1. PROBLEM DURUMU.....	36
1.1. Problem.....	36
1.2. Alt Problemler.....	36
1.3. Amaç.....	37
1.4. Önem.....	37
1.5. Varsayımlar.....	37
1.6. Sınırlılıklar.....	38
1.7. Tanımlar.....	38

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1. YÖNTEM.....	39
1.1. Araştırmanın Modeli.....	39
1.2. Evren ve Örneklem.....	39
1.3. Veri Toplama Aracı.....	40
1.4. Verilerin Toplanması.....	41
1.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	42

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1. BULGULAR VE YORUMLAR.....	43
1.1. Anket Sonuçları.....	43
1.1.1. Öğrenci Anketi Sonuçları.....	43
1.1.2. Öğretmen Anketi Sonuçları.....	78

BEŞİNCİ BÖLÜM

1. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	91
1.1. Sonuç.....	91
1.2. Öneriler.....	96

KAYNAKLAR.....	99
EKLER.....	102
EK.1. İzin Belgesi.....	103
EK.2. Araştırma Kapsamındaki Okullar.....	104
EK.3. Öğrenci Anket Formu.....	105
EK.4. Öğretmen Anket Formu.....	115
EK.5. Ulusal Görsel Sanatlar Standartları.....	124
EK.6. Okulların Görsel Sanatlar Atölyelerinden ve Görsel Sanatlar Derslerinin Uygulandığı Sınıflardan Fotoğraflar	125
ÖZGEÇMİŞ.....	137

KISALTMALAR

İ.Ö.O.	İlköğretim Okulu
M.E.B.	Milli Eğitim Bakanlığı
USEK	Ulusal Sanat Eğitimcileri Kurumu
Top.	Toplam
a.e.	Aynı eser
a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale
a.g.tz.	Adı Geçen Tez
a.y.	Aynı yer
Bkz.	Bakınız
ed.	Editör
s.	Sayfa
ss.	Sayfadan sayfaya
vb.	Ve benzeri
vd.	Ve devamı
vs.	Vesaire

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Öğrencilerin Okul Cinsine Göre Dağılımı.....	39
Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	40
Tablo 3. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	40
Tablo 4. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesini hangi sıklıkta kullanıyorsunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	44
Tablo 5. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyeniz var fakat kullanılmıyor ise sebebi nedir?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	45
Tablo 6. Resim-İş (Görsel Sanatlar) Atölyesi İle İlgili Düşüncelere İlişkin Soruya Verilen Öğrenci Yanıtları.....	46
Tablo 7. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde öğrenciler sıralarda kaç kişi olarak oturmaktadır?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	47
Tablo 8. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesinin yararına inanıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	48
Tablo 9. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerin ışık durumu nasıldır?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	49
Tablo 10. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde havalandırma nasıldır?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	50
Tablo 11. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerin ısı durumu nasıldır? Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	51
Tablo 12. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerin duvar rengi ile ilgili ne düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	52
Tablo 13. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde sınıf mevcudunuz ne kadardır?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	53
Tablo 14. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde o günkü çalışmanın niteliğine göre, dersten önce bir düzenleme yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	54
Tablo 15. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde çalışmalarınızı sergileyeceğiniz panolar var mı?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	55
Tablo 16. “Bu panoları Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersinde yaptığımız çalışmalar için kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	56

Tablo 17. “Bu panolardaki çalışmalar hangi sıklıkta değiştiriliyor?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	57
Tablo 18. Öğrenci Çalışmalarının Panolarda Sergilenmesine İlişkin Soruya Verilen Öğrenci Yanıtları.....	58
Tablo 19. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde veya yere yakın lavabo var mı?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	59
Tablo 20. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde ecza dolabı var mı?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	60
Tablo 21. “Aşağıdaki malzemelerden bugüne kadar duyduklarınızı işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	61
Tablo 22. “Aşağıdaki malzemelerden bugüne kadar kullandıklarınızı işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	62
Tablo 23. “Aşağıdaki malzemelerden bugüne kadar kullanmaktan hoşlandıklarınızı işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	64
Tablo 24. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersleri için malzeme alırken markasına dikkat ediyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	65
Tablo 25. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersinde kullandığınız malzemelerle ilgili aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanı işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	66
Tablo 26. Resim-İş (Görsel Sanatlar) Dersi İle İlgili Malzemelerinizi Alırken Dikkat Edilen Tutuma İlişkin Soruya Verilen Öğrenci Yanıtları.....	67
Tablo 27. Resim-İş (Görsel Sanatlar) Dersine Başlarken Öğretmenin Alınacak Malzemeleri Duyurmasına İlişkin Soruya Verilen Öğrenci Yanıtları.....	68
Tablo 28. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde çok çeşitli malzemeler kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	69
Tablo 29. “Öğretmeninizin sizden istediği malzemelerin hepsini satın alabiliyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	70
Tablo 30. “Bu yıl boyunca Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde kullandığınız malzemeler hakkında neler düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları....	71
Tablo 31. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi için aldığınız malzemeleri ne kadar zaman kullanırsınız?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	72

Tablo 32. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde yaptığınız çalışmalarda atık malzemeler kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	73
Tablo 33. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde üç boyutlu çalışmalar yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	74
Tablo 34. “Aşağıdaki listeden okulunuzda ve Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde bulunan araç-gereç ve malzemeleri işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	75
Tablo 35. “Aşağıdaki tabloda yer alan resim teknik ve çalışmalarından Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde uygulama yapabildiklerinizi işaretleyiniz” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	76
Tablo 36. “Yukarıdaki seçeneklerden uygulama yapamadığınız teknikler sizce neden yapılmamaktadır?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları.....	77
Tablo 37. Öğretmen Anketi Sonuç Tablosu 1	79
Tablo 38. Öğretmen Anketi Sonuç Tablosu 2	82
Tablo 39. Öğretmen Anketi Sonuç Tablosu 3.....	85
Tablo 40. “Aşağıdaki malzemelerden Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde bu öğretim yılı içerisinde kullanılanları işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğretmen Yanıtları.....	87
Tablo 41. “Aşağıdaki listeden okulunuzda ve Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde bulunan araç-gereç ve malzemeleri işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğretmen Yanıtları.....	88
Tablo 42. “Aşağıdaki tabloda yer alan resim teknik ve çalışmalarından Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde uygulama yaptırabildiklerinizi işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğretmen Yanıtları.....	89
Tablo 43. “Yukarıdaki seçeneklerden uygulama yaptıramadığınız teknikler sizce neden yapılmamaktadır?” Sorusuna Verilen Öğretmen Yanıtları.....	90

FOTOĞRAF LİSTESİ

	Sayfa
Fotoğraf 1. Özel Çakır İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi.....	125
Fotoğraf 2. Özel Çakır İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi.....	125
Fotoğraf 3. Özel Çakır İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi.....	126
Fotoğraf 4. Özel Çakır İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi.....	126
Fotoğraf 5. Özel Kültür Koleji (Ovaakça Kampüsü) Görsel Sanatlar Atölyesi.....	127
Fotoğraf 6. Özel Kültür Koleji (Ovaakça Kampüsü) Görsel Sanatlar Atölyesi.....	127
Fotoğraf 7. Özel Kültür Koleji (Ovaakça Kampüsü) Görsel Sanatlar Atölyesi.....	128
Fotoğraf 8. Emek İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi.....	129
Fotoğraf 9. Emek İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi.....	129
Fotoğraf 10. Emek İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi.....	130
Fotoğraf 11. Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi	131
Fotoğraf 12. Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi	131
Fotoğraf 13. Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi	132
Fotoğraf 14. Celal Bayar İlköğretim Okulu.....	133
Fotoğraf 15. Celal Bayar İlköğretim Okulu.....	133
Fotoğraf 16. Celal Bayar İlköğretim Okulu.....	134
Fotoğraf 17. Celal Bayar İlköğretim Okulu.....	134
Fotoğraf 18. Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu.....	135
Fotoğraf 19. Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu.....	135
Fotoğraf 20. Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu.....	136
Fotoğraf 21. Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu.....	136

GİRİŞ

Eğitim, bütün toplumların sosyal ve kültürel açıdan gelişmesindeki en önemli etkindir. Ayrıca bireyleri geleceğe hazırlayarak sosyal uyum içerisinde yaşamalarını sağlar.

Sanat eğitimi sanat etkinlikleriyle bireye sanat bilinci kazandırmayı, sanatçıyı anlamayı ve yaratıcılığı geliştirmeyi amaçlayan planlı programlı bir ğretim sürecidir. Bununla birlikte bireyin estetik duyarlılığını ve sosyal yönlerini geliştirerek kendini ifade edebilen bir kişilik kazanmasını da sağlar. Bireylerde görülen gelişmeler, içinde bulunduğu toplumun sosyo-kültürel gelişimine de yansır.

Resim-İş (Görsel Sanatlar) dersleri ilköğretim okullarında bireyin yeteneklerini geliştiren, becerilerini ortaya çıkaran, duygularını, düşüncelerini, yaşantılarını, izlenimlerini, bilinçaltına ittikleri olayları, sanatsal anlatım yollarıyla, çizgilerle, renklerle, şekillerle ifade etmelerini sağlayan, kişiliklerini, estetik beğenilerini geliştiren, tüm yaşantılarına yardımcı olan bir derstir.

Resim-İş (Görsel Sanatlar) dersinin sürecini etkileyen en önemli faktörlerden biri de dersin yapıldığı fiziki ortamın özellikleridir. Bunu, ders sürecinde kullanılan araç-gereçlerle farklı tekniklerle yapılan uygulamalar, görsellere dayalı sanat bilgisi aktarma aşamaları takip eder. Bu sürecin en verimli şekilde tamamlanabilmesi için söz konusu şartların yeterli olması gerekmektedir. Ülkemizde ise bu yeterliliklerin varlığı tartışma konusudur.

Bu araştırma çalışmasının belirlenmesinde etkili olan görüş, resim-iş derslerinin yapıldığı yerlerin fiziki durumlarının, derslerde kullanılan malzemelerin çeşitliliğinin belirlenmesi, bunlara ilişkin varsa olumsuzlukların ortaya konması ve bunların değerlendirilmesine dayanmaktadır.

Çalışmada ilk olarak sanat eğitiminin anlamı ve kapsamı, tarihçesi, gerekliliği, amaçları, ilköğretim II. kademedede Resim-İş Eğitiminin (Görsel Sanatlar) kapsamı, ilköğretim II. kademe ğrencilerinin gelişim zellikleri, Resim-İş (Görsel Sanatlar) derslikleri, Resim-İş (Görsel Sanatlar) derslerinde kullanılan malzemeler, ilköğretim II. kademe Resim-İş (Görsel Sanatlar) dersliklerinin fiziki durumları ve derslerde kullanılan malzemelere ilişkin literatür taraması yapılmış, daha sonra öğrencilere ve

öğretmenlere anket uygulanarak var olan durum belirlenmeye çalışılmıştır. Anketlerden elde edilen sonuçlar değerlendirilmiş, sonuçlar tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Elde edilen sonuçlar ve sunulan önerilerin, sanat eğitimi geliştirmede katkı sağlayacağı öngörülmüştür.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. SANAT EĞİTİMİ

3.3. Sanat Eğitiminin Anlamı ve Kapsamı

Sanat eğitimi, bu alanda yetişmiş eğitimciler tarafından verilen, bireyin duygularını, düşüncelerini, izlenimlerini, gözlemlerini çeşitli sanatsal araç-gereçlerle ortaya koymasına yardımcı olan, çağdaş eğitim anlayışı içinde yer alan bir süreçtir.

Sanat eğitimi kişilere, üretken, düşünen, olayları sorgulayan bir kişilik kazandırır. Dünyaya başka bir biçimde bakmayı, kendilerini geliştirip yaptıklarınsan haz duymayı ve doyuma ulaşmayı öğretir. İnsanın kendini ifade etme yollarından biri olan sanat bir insan işi, insan yaratmasıdır.¹

Sanat, bireyin yaratıcılığını ortaya koymasını sağlayan bir alandır. Ressam Paul Klee'nin de belirttiği gibi "Sanat eğitimi, biçim oluşturan düşünme etkinliğidir. Sanat ve eğitim düşünmeye dayanmalıdır." Şüphesiz ki görsel sanatlarda düşüncenin önemi büyüktür. Sanat eğitiminde birey, plastik sanatlar alanındaki yapıtları incelerken her dönemin ve akımın özelliklerini de bilerek o yapıtlara daha bilinçli bakmayı öğrenir.

Sanat eğitimi kavramı, günümüzde Görsel Sanatlar dersine karşılık gelen bir terimdir. İçerisinde sanat eğitimi, sanat öğretimi, estetik eğitim, temel sanat eğitimi, sanat yoluyla eğitim, sanata doğru eğitim gibi daha ülkemizde yerleşmemiş kavramları barındırması nedeniyle sanat eğitimi kavramı, tam olarak yerine oturmamıştır. Kavramla ilgili başka bir çelişki ise sanat eğitimi teriminin tüm sanat dallarını mı (resim, heykel, mimarlık, grafik sanatlar, endüstri tasarımı, uygulamalı sanatlar, sinematografi, fotoğrafı, moda tasarımı, bilgisayar sanatı vb.) yoksa sadece görsel sanatlar dallarındaki eğitimi mi kapsadığıdır.²

¹ Mülâyim, Selçuk, *Sanata Giriş*, Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi Yayını: 2, İstanbul, 1989, s.17

² Kırıçoğlu, Olcay T., *Sanatta Eğitim: Görmek, Öğrenmek, Yaratmak*, 3. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2005, ss. 1-2

“Sanat eğitimi” kavramı, ülkemizde sanatçı yetiştiren öğretimden, boş zamanları değerlendirmek amacıyla yapılan yaratıcı etkinliklerin düzenlenmesine ve folklor çalışmalarına denk geniş bir anlam yaygınlığında kullanılmaktadır.³

Aslında sanat eğitimi, çocukların kendilerini farklı şekillerde ifade edebilecekleri Resim, Müzik, Drama, Tiyatro gibi alanları da kapsamalıdır. Bugün ilköğretimde resim-ış dersi, “Görsel Sanatlar”, “Sanat Etkinlikleri” ve “Teknoloji ve Tasarım” dersleri adı altında verilmektedir. Genel lise ve Anadolu liselerinde okutulan Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Türkçe-Matematik ve Yabancı Dil Alanlarında Resim-İş dersi haftada seçmeli 2 ders olarak yer almaktadır.⁴ Bu alanlarda okutulan Resim-İş derslerinin seçmeli ders olarak sınırlandırılması da tartışılır.

Sanat eğitimi bir öğretim alanıdır. Sanatsal etkinlik içsel bir dürtünün ürünü değildir. Sanatın dilinin, yöntem ve tekniklerinin öğrenilmesi gerekir. Yüzyıllar boyunca oluşmuş kültür birikiminin genç kuşaklara aktarımı uzmanlık eğitimi almış eğitimciler eliyle gerçekleştirilebilir. Ayrıca sanatsal etkinlik bir kültür aktarımından da ibaret değildir. Bireyin psikolojik gereksinimlerinin karşılanması ve tam olarak gelişmesinin de önemli bir parçasıdır. Bu gereksinimin karşılanması için ona, özgürce “kendini ifade etme” olanağının verilmesi gerekir. Bundan, “sanat eğitimi” olarak tanımlanan eğitsel çabanın, sanatın öğretilmesini de içeren bir disiplin alanı olduğu anlaşılmaktadır.⁵

Sanat eğitimi, genel eğitimin önemli bir parçasıdır. Ancak, sanat bir özgünlük ve bireysel yaratıcılık olgusu olduğundan, sanat eğitiminin kendine özgü çok özel yasalarının ve ilkelerinin olduğu unutulmamalıdır.⁶ Sanat öğretimi planlanırken ve öğretim gerçekleştirilirken bu yasa ve ilkeler göz önünde bulundurulmalıdır.

Sanat eğitiminin temelini, bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitimi bütünlüğü içinde estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesini yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılmasını, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını oluşturur. Herkes için gerekli olan sanat eğitiminin amacı ustalık ve beceriyi değildir. Asıl

³ San, İnci, *Sanat Eğitimi Kuramları*, 2. Baskı, Ütopya Yayınevi, Ankara, 2003, s. 13

⁴ Buyurgan, Serap – Buyurgan, Ufuk, *Sanat Eğitimi ve Öğretimi - Eğitimin Her Kademesine Yönelik Yöntem ve Tekniklerle*, 2. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2007, s.s.16-17

⁵ Kurtuluş, Yıldız, *İlköğretim I. Kademe Sanat Eğitiminin Önemi*, Çağdaş Eğitim Aylık Eğitim Öğretim Dergisi, sy. 279, Eylül 2001

⁶ Artut, Kazım, *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*, 3. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2004, s. 91

amaçlanan, bireyin yaratıcı güç ve birikimlerini açığa çıkararak onda estetik kaygıya dayalı düşünce sistemi oluşturmak, bireylerin sanata ilişkin önyargılarını kırmak, sanattan anlayan, sanatı destekleyen birer seçkin sanat tüketicisi olmalarını sağlamaktır.⁷ Sanat eğitimi insanı özgürleştirir, kendini ve dış dünyayı tanıtır, yaratıcılığı geliştiren bir eğitim biçimidir. Sanat eğitimi ile kişi yaratıcı faaliyetlere yönelir, estetik beğeni kazanır. Altyapısı hazırlanarak verilebilecek bir sanat eğitimi diğer derslerdeki başarıyı da artırabilir.⁸

Birey, farkında olarak yada olmayarak yaşamının her anında sanatla iç içe olduğundan, görsel sanatlar bireyin yaşamının ve onu çevreleyen toplumun vazgeçilmez bir parçası durumundadır. Bundan dolayı birey, bu durumdan hem ruhsal, hem de fiziksel olarak etkilenmektedir. Sanat bireyin olumlu yaşantılar kazanmasında bir araçtır. Bu aracı bilmek, anlamak ve yorumlamak için belli bir planlama ve uygun mekanlar gerekmektedir. Görsel sanatlar eğitimi bu nedenlerle tüm eğitim sistemi içerisinde özel bir yere sahiptir⁹ ve sanat eğitmenleri de bunun bilincine vararak sanat öğretimi sürecini gerçekleştirmelidirler.

Sanat eğitimi kesinlikle salt anlatıma dayanmaması gerekir. Bireyin, sanat eserleriyle doğrudan karşı karşıya gelmesi, eser üzerindeki sanatın ilke ve elemanlarını, güzeli, estetik değerleri görebilmesi ve tanımlaması ancak teorik anlatımın çok çeşitli görsellerle desteklenmesi durumunda gerçekleşebilir. Bu yüzden görsel sanatlar eğitiminde görmek, yaratıcılığın teşvik edilmesini ve uygulama yapma isteğini uyandırması bakımlarından oldukça önemlidir. Bunu sağlamak üzere müze ve sanat galerilerinden faydalanılabilir.¹⁰

Gökaydın'a göre; Sanat eğitimi bir organizasyon yöntemidir. Görsel algılamaya dayalı bir takım teoriler önderliğinde, çocuğu, malzeme ile düşünceleri arasında çeşitli bağlantılar kurmaya, buluşlar yapmaya alıştıran bir yöntemdir. Bu yöntem sayesinde, çocuğun elinde gelecekte de bilinçli olarak kullanabileceği bir araç olacaktır ve bu

⁷ Artut, a.g.e., s. 92

⁸ Dikici, Ayhan, *Sanat Eğitiminde Yaratıcılık*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 149, 2001

⁹ Buyurgan, Serap – Mercin, Levent, *Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimi ve Uygulamaları*, ed. Vedat Özsoy, 1. Basım, Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları 2, Ankara, 2005, s. 106

¹⁰ A.e., a.y.

yöntemle kullanılarak elde edilen yapıt tümü ile öğrencinin, zekasının, sezgisinin deneyimlerinin ve bilgisinin sonucu olacaktır.¹¹

Sanat eğitiminin yalnızca insana özgü bir gereksinimdir. Bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitimi bütünlüğü içinde estetik duygularının geliştirilmesi, yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılması amaçlanmıştır. Türkdoğan'ın tanımına göre, sanat eğitimi bireyin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmede yeteneklerini ve yaratıcılık gücünü estetik bir düzeye ulaştırmak amacı ile yapılan tüm eğitim çabalarını kapsamaktadır. Bu çabanın özünde, toplumun en küçük üyesi olan bireyin, gerçekten uygar bir kişi olması ve buradan da uygar bir toplum oluşturma düşüncesi amaçlanmıştır.¹²

Sanat eğitimi, doğanın şifrelerini doğal bir biçimde deşifre etme eğitimidir. Doğanın dilini sanatın diline çevirme etkinliği, bir anlamda simgesel oyun içine girmektedir.¹³

Sanat eğitiminin amacı bireyin-öğrencinin özgün yaratıcılık yönünü geliştirmek ve bu yetinin kaybolmamasına çalışmak olmalıdır. Unutulmamalıdır ki, sanat eğitimi, bir toplumun düşüncesini, yeteneğini, duygularını, kişiliğini biçimlendiren, renklendiren, güçlendiren bir olgudur. Çağdaş ve ileri toplumların önem verdiği yaratıcı düşüncüyü tetikleyen, gerçekleştiren güç sanat eğitimidir. Güzel sanat eğitimi, öğrencide ussal ve görsel araştırma-çözüm ilkeleri oluşturur; yaratıcı, araştırmacı ve yapıcı kimlik geliştirir; öğrencinin özgün, ussal bir yorum, gözlem tarzı benimsemesine, ilgisi, yeteneği, becerisi ve kişisel eğilimi doğrultusunda kişiliğini geliştirmesine yardımcı olur. Fakat hepsinden önce öğrencinin pasif bir izleyici tavrında olmayıp, görüş bildirici, katılımcı, coşkulu ve yaratıcı bir atılımla çalışmasına yardımcı olunmalıdır. Aslında okul öncesinden başlaması gerekli bu yöntem, bireyin geleceğinde kültürel ve toplumsal görüşlerini de olumlu yönde geliştirecektir.¹⁴

¹¹ Gökaydın, Nevide, *Temel Sanat Eğitimi, Eğitimde Tasarım ve Görsel Algı*, 1. Baskı, Sedir Yayınevi, Ankara, 1990, s. 11

¹² Türkdoğan, Galip, *Sanat Eğitimi Yöntemleri (Resim-İş Öğretimi)*, 2. Baskı, Kadıoğlu Matbaası, Ankara, 1984, s. 14

¹³ Atan, Ahmet, "Verimli Bir Sanat Eğitimi İçin Plastik Sanatlar Eğitimi Bölümü", *Sanat Eğitimi Sempozyumu 2*, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara, 2004

¹⁴ Doğan, Pesent, "Günümüzde Sanat Eğitiminde Özgün Arayışlar", *Sanat Eğitimi Sempozyumu 2*, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara, 2004

Resim-İş (Görsel Sanatlar) derslerinde ders saatleri, program içerikleri, öğretmen, atölye, malzeme gibi hale çözümlenememiş önemli problemler yaşanmaktadır. Özellikle ilköğretim 1. kademedeki Görsel Sanatlar dersleri çoğunlukla branş öğretmenleri tarafından okutulması, orta öğretimde de seçmeli dersler kapsamında olmasından dolayı seçilememesi riski taşıması sanat eğitimi olumsuz yönde etkilemektedir. Buyurgan, sanat eğitiminin amacına uygun ve verimli olabilmesi için bir takım faktörler ortaya çıkarmıştır. Nitelikli bir sanat eğitimi:

- Sanat eğitiminin varlığının, önemini farkında olan bir bakış açısı,
- Çağın değişen ve gelişen şartlarına göre kendini yenileyen bir müfredat (öğretim) programı,
- Nitelikli sanat eğitimcisi,
- Yeterli ders saati,
- Amaca uygun fiziki donanım ve araç – gereç ile gerçekleşir.

Nitelikli bir sanat eğitimi ve öğretimi gerçekleştirilebilmek için yeterli ders saatine ihtiyaç vardır. İçerisinde teorik bilgilenme, örneklerle bilgileri pekiştirme ve uygulamalarla kendini ifade etmeyi barındıran sanat eğitimi ve öğretimi, eğitimin her aşamasında seviyeye ve amaca uygun ders saati ile mümkün olur.¹⁵ Fakat ülkemizde öğretim programında Resim-İş (Görsel Sanatlar) dersine ayrılan vakit haftada 2 saat olduğu için bu uygulamaların eksik kaldığını düşündürmektedir.

3.4. Sanat Eğitiminin Tarihçesi

Sanat eğitimi tarihi toplumdan topluma, hatta uygulayan kişiden kişiye de değiştiği gibi, sürekli gelişim ve değişkenlik göstermektedir. Sanat eğitimi verilirken içeriğinin ve etkililiğinin nasıl geliştirileceği ve hangi yöntem ve metotları kullanılacağı sorusu sanat eğitiminin geçmişten günümüze kadar farklı yöntem ve değişkenliklerin ortaya çıkarılmasını sağlamıştır.¹⁶

¹⁵ Buyurgan, a.g.e., ss. 17-20

¹⁶ Artut, a.e., s. 105

Resim-İş dersinin okullara ders olarak girmesi 19. yüzyılın ortalarına tarihlenir. Henüz sanayileşmenin gerçekleşmediği bir toplumda Resim dersinin programlara girmesi, Meşrutiyet döneminin yenileşme hareketine bağlı olma ve de Batı'ya öykünme olarak yorumlanır. Ayrıca Resim dersi ilk mühendis okullarında yer almıştır. Bu derslerde uygulanan kopya yönteminde doğrudan beceri öğretimine dayalı çalışmalar yapılmaktaydı.¹⁷ Sanatsal yoruma dayalı olmayan bir eğitim söz konusuydu.

1883 tarihinde Güzel Sanatlar Akademisi'nin (Sanayi Nefise Mektebi) açılması ülkenin sanatsal gelişimi açısından çok önemli bir adımdır. Akademi çıkışlılar, sanatçı olmaları yanında uzun yıllar resim-iş öğretmenliği de yapmışlardır. Ancak, bu mezunlar çocukları kendi yetişme biçimlerine göre eğittikleri gerekçesiyle o yıllarda yetersiz bulunmuş ve eleştirilmiştir. Daha sonra 1920'de Akademi içinde resim öğretmeni olmak isteyenlere bir öğretmenlik formasyonu veren kurs açılmıştır.¹⁸

1915 yılında, resim öğrenimi için Almanya'ya gönderilen İsmail Hakkı Baltacıoğlu, ülkeye dönüşünde ilk Resim-İş müfredat programını oluşturmuştur.¹⁹ Cumhuriyet döneminde ise özellikle Atatürk çağında her alanda olduğu gibi resim-iş eğitiminde de, bu dersin çağdaş dünyadaki önemine paralel bir gelişme hızlı bir biçimde meydana gelmiştir.²⁰ Atatürk devrimlerinin, Cumhuriyetin ilk yıllarının verdiği öneme karşın, sanat eğitimi dersleri, giderek yeterince önemsenmemiş, çözümlenmesine de çaba gösterilmemiş sorunlarla yüklüdür.²¹

Öğretmen okullarının ve Gazi Eğitim Enstitüsü'nün açılması Türkiye'de sanat eğitimi tarihinde çok önemli aşamalar olmuştur. Bu okullar çağdaş sanat eğitimi idealinin yaşatılmasında ve sürdürülmesinde küçümsenemeyecek görevler üstlenmişler ve bugün de olduğu gibi sanatçı ve görsel sanatlar eğitimcisi yetiştirmede üzerlerine düşen görevi hakkıyla yerine getirmişlerdir. Sonuçta bu okuldan mezun olan öğretmenlerle, onların yetiştirdikleri öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, gerek görsel sanatlar, gerekse görsel sanatlar eğitimi alanında önemli başarılar elde etmişler, daha

¹⁷ Kırıçoğlu, a.e., s. 34

¹⁸ A.e., s. 35

¹⁹ Artut, a.e., s. 106

²⁰ Özsoy, a.g.e. s. 77

²¹ Doğan, a.g.m.

sonra kurulan Güzel Sanatlar Fakülteleri ile Resim-İş Eğitimi bölümlerinin çekirdek kadrolarını oluşturmuşlardır.²²

1930-1960'lı yıllar arasında “özgür anlatım”, “doğal gelişim” yaratıcılık programların her ülkede vazgeçilmez hedefleri haline gelmişti. Bu dönem sanat eğitimi programları “yaygın” olarak tanımlanabilir. Kapsamlı ve çok amaçlı sanat eğitimi kurumları o dönemin ürünleridir. Çoğunlukla eğitimciler uygulamalı çalışmaların görsel algı gelişimi ve duysal ayırısama süreci ile gelişebileceğini savunuyorlardı. 1960'lı yıllara kadar ulaşan bu görüşlerin etkisi bugün de sürmektedir.²³

1952'de liselerde iki saatlik resim ve müzik derslerinin seçmeli olarak programda yer almasına karar verilmiştir.²⁴

1960'lı yıllarda sanat eğitime yeni bir bakış açısı getirildi. O yıllarda ilk kez sanatın öğretiminden söz edilmeye başlandı. Bu yaklaşım daha sonra sanat eğitiminde disiplin – odaklı programları gündeme getirdi. Sonraları sanat eğitimi estetik, sanat tarihi, sanat eleştirisi ve uygulamalı çalışmaları bir arada öğretmeyi hedefleyen kapsamlı programlara doğru gelişti.²⁵

1978 yılında ise liselerde kuramsal olarak verilmesi düşünülen zorunlu “Sanat Eğitimi” dersi konulmak istendi. Ancak sonradan bu ders Turizm dersine dönüştürüldü. 1992'de MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 25.07.1991 tarih ve 3786 onayı ile İlköğretim “Resim-İş Dersi Öğretimi” programının geliştirilerek yürürlüğe kondu.²⁶ Ancak bu programın uygulanabilmesi için gerekli sistem alt yapısı ve sanat eğitimcisi kapasitesinin yeterli olup olmadığı sorgulanmalıdır.²⁷

Liseler ve öğretmen liseleri için ise görsel sanatlar eğitimi programları hazırlanmıştır. 1990'lı yıllarda ilk ve orta dereceli okullara yönelik olarak MEB'nda

²² Özsoy, a.e., a.y.

²³ Kırıçoğlu, Olcay – Stokrocki, Mary, *Ortaöğretim Sanat Öğretimi*, YÖK / Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara, 1997, s. 1.9

²⁴ Artut, a.e., a.y.

²⁵ Artut, a.e., s. 106

²⁶ Artut, a.e., ss. 106-107

²⁷ Alakuş, Ali Osman, *Dünden Bugüne Görsel Sanatlar Eğitimimizin Genel Bir Görünümü*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 160, 2003

program geliştirme çalışmaları yapılmış, hazırlanan yeni programlar uygulamaya konmuştur.²⁸

1989-1990 öğretim yılında İstanbul’da, 1990-1991 öğretim yılında da Ankara, İzmir, Bursa, Eskişehir ve sonraki yıllarda başka illerde Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nin açılması, 1990 yılında güzel sanatlar eğitimi bütün yönleriyle inceleyerek değerlendirmek ve çağdaş anlamda bir sanat eğitimi uygulamak amacıyla “Türkiye’de Güzel Sanatlar Eğitimi Geliştirme Özel İhtisas Komisyonu”nun kurulması sanat eğitimi bakımından somut bir gelişme olduğunu göstermektedir.²⁹

YÖK / Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında 1994 – 1997 yılları arasında yürütülen eğitim fakültelerinin yapılanması yeniden düzenlenerek Güzel Sanat Eğitimi ve İlköğretim Bölümlerinde okutulacak sanat derslerine yönelik kaynak öğretim materyali niteliğinde kitaplar hazırlanarak 1997 yılında uygulamaya konulmuştur. Aynı yıl içinde MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 10.03.1998 tarihinde lise Resim Öğretimi programlarını yeniden geliştirerek 1998 – 1999 öğretim yılından itibaren 2487 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.³⁰

Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan öğretim programı 2006 yılında değişikliğe uğramış ve Resim-İş dersi, Görsel Sanatlar adı altında uygulanmaya başlamıştır. Resim-İş dersi, 2006’dan itibaren sadece ilköğretim 7., 8. sınıflarda uygulanarak kademeli olarak yürürlükten kaldırılmıştır.

3.5. Sanat Eğitiminin Gerekliliği

Sanat eğitimi sanılanın aksine yalnızca sanat alanında yetenekli olanların değil, herkes için gerekli bir kişilik eğitimidir. Sanat eğitiminin amacı sanatçı yetiştirmek değil, bireyin sanat yoluyla eğitimi, yani bireyin estetik eğitimidir. Sanat eğitimi, insanın yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmasına yardımcı olacak şartlar hazırlamayı ve bireye, kişiliğini kazanmasına yardımcı olmayı amaçlamalıdır.

²⁸ Özsoy, Vedat, *Görsel Sanatlar Eğitimi – Resim-İş Eğitiminin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri*, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara, 2003, s. 76

²⁹ Alakuş, a.g.m.

³⁰ Artut, a.e., s. 107

Sanat eğitimi, çocuğun gelişmesini sağlayan ve kendini özgürce ifade edebildiği bir ortamdır. Çocuğun kişiliğinin gelişmesinde, kendine güvenmesinde önemli rol oynar. Atölye derslerinde paylaşma, sorumluluk, düzen, malzemeyi kullanma konularında bilinçlenir. Sanat eğitimi, özgür, barışçı, insancıl, yaratıcı, toplumu ile bütünleşmiş, değişen şartlara göre kendini yenileyebilen, geleceğin izlerini yansıtan çocukların yetişmesi için vazgeçilmez bir dünyadır. Sanat eğitimi çocuklara, kültür, sanat ve tarih değerlerini kazandırırken aynı zamanda onların özgürce yaratıcı düşüncelerini ortaya koyabilecekleri bir süreç olmalıdır.³¹ Sanat eğitimcileri bu sebeple, öğrencileri özgür bırakmalı, onları güdülemeli ve gelişimlerini izlemelidir.

Sanat eğitimi, birey için içinde yaşadığı dünyayı kavramada, karşılaştığı problemleri çözmede, gördüğü, hissettiği şeylere karşı reaksiyon göstermede son derece önemli bir rol üstlenir ve sanat eğitimi bir bütünlük içerisinde düşünüldüğünde birey ve toplum için can damarı durumundadır. Çünkü genel eğitimin hem bilişsel, hem duyuşsal hem de psiko-motor alandaki hedeflerine hizmet verir. Böylece bireyin estetik, fiziksel, zeka, toplumsal gelişimlerine katkıda bulunur ve yaşamın bütünselliği içerisinde sanat yoluyla eğitimini sağlar. Bu yolla, eğitimde, iletişimde, estetik beğenide bütünlük sağlanmış olur. Sanat eğitimi, bireylerde var olan yaratıcı gücü geliştirme konusunda en etkin disiplindir. Günümüz Türkiye'sinde de ne yazık ki resim-iş dersi diye anılan sanat eğitimi dersleri "seçmeli ders" statüsüne düşürülerek, eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu olumsuzluğun sonuçları ilerideki yıllarda daha belirgin olarak ortaya çıkacaktır.³²

Görsel sanatlar eğitimi, tüm bireyleri daha çocukluklarından başlayarak kültürel açıdan yetiştirmesi; sezgileri, akıl yürütmeyi, hayal kurma ve beceriyi doğru bir şekilde geliştirirken, çok ve çeşitli bir okuryazarlığı adım adım inşa etmesi bakımından oldukça yararlıdır. Görsel sanatlar eğitimi aynı zamanda algılama ve düşüncenin çok çeşitli yollarını, temellerini öğreterek öğrencilere yardım eder.³³

Teknoloji günlük yaşamımızı etkisi altına almıştır. Her gün gelişen araç-gereçler sayesinde de algı ve anlatım olanakları da artmış bulunmaktadır. Bilimde ve sanatta

³¹ Buyurgan, a.e., ss. 22-23

³² Gel, H. Yücel, *Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık*, Çağdaş Eğitimde Sanat. İstanbul: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Yay., 1994
<http://www.egitim.aku.edu.tr/gel.htm>

³³ Özsoy, a.e., s.48

yaratıcılık eşit değerde kabul edilmektedir.³⁴ Yaratıcılık, bir bakıma sorunlara çözüm yolu bulmaktır. Bir diğer deyimle, kalıplardan kurtulma, deneye açık olma, başkalarından farklı olmaktır. Yaratıcılığı ön planda tutan sanat eğitimi, bu nedenle çok önemle üzerinde durulması gereken bir eğitim yöntemidir.³⁵

Buyurgan'a göre, sanat eğitiminin en önemli amaçlarından biri görmeyi, işitmeyi, dokunmayı, tat almayı öğretmektedir.³⁶ Sanat eğitimcilerin amacı, çevresini iyi bir gözlemlerle algılayıp onu biçimlendirebilen bireyler yetiştirmek olmalıdır.

Sanat eğitimi yoluyla, çocuk ile çevresi, özellikle kültürel çevresi arasındaki etkileşim ve iletişim daha güçlü ve anlaşılır olacaktır. Çağdaş sanat eğitimi, temelde sanatsal etkinlikler yoluyla bireylerin de toplumun içinde yaşadıkları çevreye duyarlı olmalarını sağlamaya, çevresiyle yararlı bir etkileşim içine girebilmelerine, estetik ihtiyaçlarını karşılamaya, ürün ortaya koyabilme ve yorumlama güdülerini doyurmaya, yaşantılarını daha anlamlı hale getirebilmelerine imkân vermeye yönelik düşüncededir. Sanat eğitimi ile birey içinde yaşadığı toplumun değerlerini öğrenir. Kültürel değerlerine, geleneğine, sanatına, tarihine saygı duyan, onu koruyan bireyler kültürün gelecek nesillere taşıyıcısı olurlar. Bir milletin oluşumunda varlığını sürdürmesinde ve sağlam temellerle ilerlemesinde maddi ve manevi değerlerinin önemi büyüktür. Sanat eğitimi de çocuca ve gence kültürünü tanıtır, öğretir, sevdirebilir ve onu bu değerleri koruyacak ve yaşatacak bireyler olarak yetiştirir.³⁷

Sanat eğitimi, amaçları göz önünde bulundurularak verildiği takdirde öğrencilerin sanata yaklaşım ve bakış açılarındaki estetik kaygıları belirginleşir.³⁸

Sanata ilişkin en önemli özellik anlatımdır. Kişinin çok özel iç dünyası, imgeleri, düşünceleri ve duyguları sanat ile görselleşir. Bu çok özel dünyanın dışa aktarılması, bir başka deyişle anlatımı başkalarının anlatımının anlaşılması, insan için bir ihtiyaçtır. Hangi sanat formu olursa olsun yaratma eylemi anlatılmak isteneni izleyiciye iletme amacını güder. Bu aynı zamanda üretilen aracılığı ile bazı şeylerin paylaşılmak istenmesidir. Sanatsal anlatımı, onun özel dilini kullanmayı öğrenen kişi aynı zamanda

³⁴ Buyurgan, a.e., s. 22

³⁵ Gökaydın, a.g.e., s. 11

³⁶ Buyurgan, a.e., a.y.

³⁷ Buyurgan, a.e., ss. 22-24

³⁸ Artut, a.e., s.90

bu dil yardımıyla geçmiş ve çağdaş sanat eserlerine yargısıyla ulaşabilir. Sanatın insana kazandırdığı bu niteliksel zenginlik, değerlerle düşünme gücü her incelemede biraz daha gelişir. Buna görsel duyarlılık yada görsel okuryazarlık denilebilir. Sanat eğitimi çocuğun çok yönlü düşünmesini sağlamayı, yalnızca kendi bildikleri ve sevdiklerinin güzelliğinin yetersiz olduğunu öğretmeyi hedefler.³⁹ Amaç, bireyi ve onun deneyimini doğrudan birbirine bağlamak, sözel ile sözel olmayan arasında köprü kurmak, daha da önemlisi bütünü anlama, kavrama yeteneğini kazandırmaktır. Öğrencilerin sanat eğitiminden yoksun olmaları, onların güçsüz kalmalarına yol açabilecektir.⁴⁰

Çocukların yaptıkları çalışmalardan haz duyabilmeleri, bir sonraki çalışmaya daha istekli başlamalarına sebep olur, kendilerine olan güvenleri gelişir.

Nitelikli bir sanat eğitimi programı ile öğrenciler soyut düşünce ve duygularını ifade edebilecek, hem sözel hem de sözel olmayan yöntemleri öğrenir. Yine öğrenciler yaratıcı zekalarına güvenmeyi, hem de bazı problemlerin bir çok farklı çözüm olduğunu görürler; algısal, yorumsal, çözümsel yetilerini geliştirirler. Görsel imgelerle anlam bulmayı öğrenirler, sanat eserlerinin estetik niteliğini öğrenirler. Görsel sanatların dilini doğru kullandıkları için fikirlerini de eksiksiz ifade ederler, estetik yargılara varmak ve savunmak için yetilerini geliştirirler.⁴¹

Kendi öz değerleriyle görsel sanatlar eğitimi genel eğitime katkı yapar. Çünkü her bir sanat disiplini farklı duygulara başvurur, kendini farklı araçlarla ifade eder ve her biri öğrenim çevresine özel bir zenginlik katar.⁴² Bütün bunların yanında sanat eğitimi ile kültür değerlerimizi ve sanatlarımızı sevdirebilir, sanatsal bir bilinç kazandırabiliriz. Sanat, toplumsal yaşamdan soyutlanamayacak bir kavram ve olgu olduğuna, toplumların kültür ve uygarlık düzeyi yetiştirdiği sanatçılar ve sanat eserleriyle ölçüldüğüne göre sanat eğitimini örgün eğitim içinde yeniden sorgulamak gereklidir.⁴³

Görsel sanatlar bütün öğrencilerin imge ve simge yüklü bir dünyanın anlamını çözmeleri ve onu anlamaları için çok çeşitli yeteneklerini geliştirmelerine yardım eder. Bu görsel sanatların genel eğitim programının önemli bir parçası olmasının çok önemli

³⁹ Buyurgan, a.e., ss. 22-23

⁴⁰ Özsoy, a.e., s.49

⁴¹ Buyurgan, a.e., s. 23-24

⁴² Özsoy, a.e., s. 50

⁴³ Ünver, Erdem, *Sanat Eğitimi*, 1. Baskı, Nobel Yayın, Ankara, 2002, s. 24

bir gerekçesidir. Yetersiz program, öğretmen ve son derece son derece sınırlı ayrılan süre ile istenilen etkiye ulaşamayan sanat dersleri, bir de yetenekli yeteneksiz öğrenci tartışmalarıyla daha da zayıflatılmıştır. Ayrıca ülkemizde özellikle liselerde seçmeli olduğu için görsel sanatlar dersini almayan öğrenciler bunların yararlarından yoksun kalmaktadırlar. Çoğu görsel sanatlar öğretmenin doğrulayabileceği gibi görsel sanatlar verimli bir öğrenciye ulaşma, onu güdüleme ve onu öğretme konusunda güçlü hatta bazen en iyi araç olabilir.

Görsel sanatlar, kültürlerin yaratılması ve uygarlığın yapılandırılmasında değerli bir rol oynar. Her bir sanat disiplini topluma ve kültüre kendi özgün katkısını yapmakla birlikte birbirleriyle olan ilişkileri dolayısıyla, bireylerin hayatında sanat disiplinlerinin tek başına üretilebileceklerinden daha fazlasını üretmeleri yetisini onlara kazandırır.⁴⁴

Çocukların eğitiminde büyük önem taşıdığı görülen Resim-İş derslerinin okul programlarında gereken yere sahip olması beklenir. Ancak günümüze doğru yaşanan her değişiklikte, genel olarak sanat eğitiminin ve özel olarak Resim-İş derslerinin önemini ve önceliğini yitirdiği gözlenmektedir. İlköğretim okullarında Resim-İş derslerinin ders dağılımı içindeki ağırlığının azalması, dersin amaçlarının gerçekleşmesini önleyecek boyutlara varmıştır.⁴⁵

3.6. Sanat Eğitiminin Amaçları

İnsanlık tarihinin her döneminde var olan bir olgu olan sanatın, eğitim içerisindeki var oluşu da kaçınılmazdır. “Eğitimin amacı, tam öğrenmeyi gerçekleştirmek ve süreçteki öğrencilerin tümünün istenen amaca ulaşmasını esas alır.”⁴⁶

Sanat eğitiminin amacı, eğitimin her basamağında sistemli bir şekilde bireye sanat görüşü kazandırmak, sanat dallarından herhangi birine ilgi duyan veya yönelen yetenekli bireyleri, çağdaş yöntemlerle eğiterek kişilikli sanatçılar yetiştirmektir. Sanat eğitimi, bir toplumdaki yaratıcı güçleri geliştirerek, sanat eserlerinin çoğalmasını sağlar. Büyük sanat eserleri iyi eğitilip yetiştirilmiş sanatçılar vasıtası ile meydana getirilir.

⁴⁴ Özsoy, a.e., ss. 51-52

⁴⁵ Kurtuluş, Yıldız, *İlköğretimde Resim-İş Derslerinin Haftalık Ders Dağılımı İçindeki Yeri ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 153-154, 2002

⁴⁶ Koşar, Edip, ve dğr., *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, 1. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2003, s. 5

Sanat evrenseldir ve uluslar arası bir dildir. Ancak bu eserler o toplumun karakteristik özelliklerini de yansıtır ve o toplumun malıdır. O ülkede uygulanan eğitim düzeyi de sanat yapıtlarına yansır.⁴⁷ Sanat eğitimi, öğrencilerin estetik duyarlılığını geliştiren, kendi güçlerini ve önemli olacak görsel gerçekleri tanımalarında önderlik eden, düşünme güçlerini arttıran, sosyal alışkanlıklarını ve yaratıcı bireylerin oluşmasını sağlayan bir eğitim sistemidir. Estetik duyarlılığın varlığı ve yaratıcılık, toplumlara gerilemekten, sıradanlıktan korur.⁴⁸ Eğitim sistemimizde kullanılan tekniğin gayesi, deneyler araştırmalar içinde buluş ve düşünceyi uyararak, alışılmamış yollarla imgeleri, düşünceleri bir araya getirmektir.⁴⁹

İlköğretimde haftada 2 ders saati olarak işlenen resim-iş ders programı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 11.09.1992 tarih ve 287'li sayılı kararı ile kabul edilerek 1992 yılında kitap olarak basılmıştır. İlköğretim resim dersinin 17 adet genel amacı bulunmaktadır. Sanat eğitimcileri ve uzmanlar tarafından saptanan bu amaçlarla birlikte, ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 1992'den günümüze kadar kullanılan, fakat 2006 yılında yapılan program değişikliği ile 2006'dan itibaren sadece ilköğretim 7., 8. Sınıflarda uygulanarak kademeli olarak yürürlükten kaldırılacak olan programa göre sanat eğitiminin verilmeye çalışıldığı Resim-İş dersinin genel amaçları şöyledir:

1. Türk Milli Eğitiminin amaçları doğrultusunda güzel sanatlarla ilgili bilgileri kazandırabilme.
2. Sanatı görsel bir iletişim formu olarak kullanmada ve değerlendirmede güven ve yeterlilik kazanmaları için öğrencilerin görsel okur-yazarlığını sağlayabilme.
3. Sanatsal yaratıcılığı geliştirebilme.
4. Her alanda kullanılabilecek yaratıcı davranışlar geliştirebilme.
5. Düşünceleri gerçekleştirebilmek ve sanat eserlerini üretebilmek amacıyla bireysel anlayış ve teknik yeteneklerini geliştirebilme.

⁴⁷ Dikici, a.g.m.

⁴⁸ Gökaydın, a.e., s. 12

⁴⁹ A.e., s.15

6. Estetik duyguların geliştirilmesi yoluyla, sanat ve tasarımla ilgili olarak bilinçli estetik hükümler vermelerini sağlayabilme.
7. Özgün düşünme, üretme ve deneme kapasitelerini geliştirebilme.
8. Düzensizliklerden rahatsız olmasını ve çevresini güzelleştirmesini sağlayacak estetik kişilik kazandırabilme.
9. Sanat yoluyla ifade imkanı vererek ruh sağlığına yardımcı olabilme.
10. Öğrencilerin kendilerini ispatlamalarına ve kendilerini bulmalarına fırsat tanıyabilme.
11. Öğrencilerin hayatları boyunca sanat yapan üreticiler veya sanatı bilinçli izleyen tüketiciler olarak içinde yaşadıkları kültüre katkılarını sağlayabilme.
12. Bireysel veya grup çalışmalarında sorumluluk ve iş birliği, dayanışma anlayışını; birbirleri arasında sevgi, saygı ve yardımlaşma gibi duyu ve davranışları geliştirebilme.
13. Sanatın özgünlük olduğunu ve hayata olan katkısını kavrayabilme.
14. Sanatsal yaratma hazzını duymasını ve sanatçıyı taktir etmesini sağlayabilme.
15. Biçimsel anlatımla ilgili teknik bilgi ve beceriler kazandırabilme.
16. Tasarıma yönelik hayal gücünü geliştirebilme.
17. Tarihi ören yerlerini, anıtları, müzeleri, sanat galerilerini, atölyelerini ve tasarım stüdyolarını tanıyarak, kültür ve tabiat varlıklarına sahip çıkabilme.⁵⁰

Günümüzde çağdaş sanat eğitiminin ana amacı öğrenciyi, kapasitesi doğrultusunda entelektüel, duygusal ve sosyal gelişme açısından destekleyerek onun kişisel istemlerine yanıt verebilmesini sağlamaktır. Ayrıca sanat sadece estetik amaçlarıyla değil, eğitici ve öğretici amaçları da bu anlamda düşünülmesi gereken önemli bir konudur. Bu genel amaçlarının yanı sıra çağdaş sanat eğitiminin belirli özel amaçları vardır. Bunlar:

⁵⁰ M.E.B. İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1992, s. 5

- Sanatsal aktivitelerin (sanatsal etkinliklerin) ve yaratıcılığın doğasını tanımları ve benimsemeleri.
- Duygusal, duyuşsal, bilgisel entelektüel etkinliklere bağlı artistik becerileri kazanmaları.
- Sanatsal etkinliklerle ilgili ortaya çıkan düşünce ve hareket özgürlüğü ile ilgili bazı olasılıkları öğrenmeleri.
- Görme, ayırmsama (görsel duyarlılığın gelişimi) ve görsel olan her şeyin netleşmesine olanak sağlayan aktif bir algılama işlevi olduğu şeklinde beceri kazanmaları. Sanat yapıtlarını değerlendirebilecek, onları ayırmsayabilecek nitelikli, sanat tarihi ve estetiksel bilgi birikimine sahip olmalarını sağlamak.
- Günümüzün en önemli sorunlarından biri olan “çevre” kavramının ne anlama geldiğini anlamalarını, yetişkin bir birey olarak onun geliştirilmesi için duyarlı olmalarını, sorumluluk alabilmelerini sağlamak.
- Araştıran, inceleyen, sorgulayan, hoşgörülü, geniş, özgür düşünceli bireylerin yetişmesine olanak sağlamak.
- Toplumsal ve kültürel yaşamda kendine güvenen katılımcı, sorumluluk sahibi, üretken kişiliklerin oluşumuna katkı sağlar.⁵¹

Ülkemizde, Resim-İş programında 2006 yılında yapılan değişikliğe göre adı Görsel Sanatlar olarak değişen dersin amaçları bireysel ve toplumsal, algısal, estetik ve teknik amaçlar olarak gruplanmıştır. Bunlar:

A. Bireysel ve Toplumsal Amaçlar:

1. Öğrenciye doğayı gözlemlene duyarlılığı kazandırmak,
2. Öğrencinin, analiz ve sentez yeteneği (seçme, ayıklama, birleştirme, yeniden organize etme) ile eleştirel bakış açısını geliştirmek,
3. Öğrencinin yeteneklerini fark etmesini, kendine güven duygusunu kazanmasını ve geliştirmesini sağlamak,

⁵¹ Artut, a.e., ss. 103-104

4. Öğrencinin görsel biçimlendirme yolları ile kendini ifade etmesini sağlamak,
5. Öğrencinin ilgisini, bu alandaki çeşitli kaynaklarla besleyebilmek (müze, galeri, tarihi eser, vb.), bu yolla geçmişine sahip çıkma ve geleceğini yapılandırma bilinci kazandırmak,
6. Öğrencinin her alanda kullanılabilecek yaratıcı davranışlar geliştirmesini sağlamak,
7. Öğrencinin ulusal ve evrensel sanat eserlerini ve sanatçıları tanınmasını sağlamak,
8. Ulusal ve evrensel değerleri tanıyabilme ve anlayabilme bilincini kazandırmak,
9. Geçmişten günümüze miras kalan sanat yapıtlarından haz alma ve onur duyma duyarlılığını kazandırmak,
10. İş birliği yapma paylaşma, sorumluluk alma, kendi işine saygı duyduğu kadar başkalarının işine de saygı duyma bilinci ve duyarlılığı kazanmak.
11. Öğrencinin ruh sağlığını koruma, iç dünyasını anlatma, duygusal tepkilerini ortaya koyma ve bedenine saygı duyma bilinci geliştirmesini sağlamak,
12. Öğrenciye aklını, duygularını, zevklerini sorgulama bilinci kazandırmak.

B. Algısal Amaçlar:

1. Öğrencinin algı birikimini ve hayal gücünü geliştirmek,
2. Öğrencinin görsel algı ve birikimleri ile öznel algılarını sanatsal anlatımlara dönüştürülebilmesine imkan tanımak,
3. Öğrencinin birikimlerini başka alanlarda kullanabilme becerisini geliştirmek,
4. Öğrenciye bilgiyi ve birikimi dönüştürme yeteneği kazandırmak,
5. Öğrenciye yeni durumlar karşısında özgün çözümler geliştirme becerisi kazandırmak.

C. Estetik Amaçlar:

1. Öğrencinin, sanatın ve sanat eserlerinin her zaman önemsenecek birer değer olduğunu kavramasını sağlamak,
2. Öğrenciye doğadan, çevreden ve geçmişten günümüze miras kalan sanat yapıtlarından haz alma, onlarla gurur duyma ve onları koruma bilincini kazandırmak,
3. Öğrenciye görsel sanatlar sevgisi ve bu sevgiyi yaşamın her alanına yansıtabilme, bunu davranış biçimi haline getirebilme yetisi kazandırmak.
4. Öğrenciye, doğada olan ve insan eli ile üretilen her şeyi estetik değerlendirme birikimi kazandırmak,
5. Öğrenciye kendini ifade edebilme estetik değerlerden yararlanma yeteneği kazandırmak.

D. Teknik Amaçlar:

1. Öğrenciye her türlü araç ve gereci kullanarak görsel anlatım diline dönüştürme isteği ve kullanma becerisi kazandırmak ve öğrencinin gelişmesine imkan tanımak,
2. Öğrenciye değişik tekniklerle elde edilen sonuçların etkilerini sezdirebilmek ve öğrencilerin farklılıklardan zevk alabilmelerini sağlamak,
3. Öğrenciyi farklı tekniklerin getireceği anlatım zenginliğinin farkına vardırabilmek,
4. Öğrenciye kullandığı tekniklerin dışında yeni teknikler arama isteği ve cesareti kazandırmak,
5. Öğrenciye, amacına uygun malzemeyi seçme, malzemedен anlam çıkarma becerisi kazandırmak,

6. Öğrenciye kendini ifade etme sürecinde çıkacak sorunlara teknik çözümler üretebilme becerisi ve güveni kazandırmak.⁵²

4. RESİM-İŞ (GÖRSEL SANATLAR) EĞİTİM PROGRAMI

4.1. İlköğretim II. Kademedeki Resim-İş (Görsel Sanatlar) Eğitiminin Kapsamı

Ülkemizde ilköğretim süreci 1. sınıftan 8. sınıfa kadar olan dönemi içermekte ve 8 yıllık bir zaman dilimini kapsamaktadır. İlköğretimde 1., 2., 3., 4. ve 5. sınıflar İlköğretim I. kademe; 6., 7. ve 8. sınıflar ise II. kademe olarak adlandırılmaktadır. Bu 8 yıllık eğitim süreci tüm çocuklar için zorunludur. Bu nedenle 7-14 yaş arasındaki tüm çocuklar zorunlu eğitim çağındadır. 12-14 yaş arasındaki çocuklar, bu eğitimin II. kademesini oluşturmaktadır.

İlköğretim II. kademedeki 2006 yılına kadar uygulanan ve 2006 yılından sonra da sadece 7. ve 8. sınıflarda uygulanmasına devam eden, 2008'den sonra bu sınıflarda da kademeli olarak uygulamadan kalkmış olan Resim-İş dersi programına göre, Milli Eğitim Bakanlığı'nca belirlenen Resim-İş dersinin başlıca uygulama alanları şöyledir:

- İki boyutlu çalışmalar,
- Üç boyutlu çalışmalar,
- Eser inceleme⁵³

Buna göre iki boyutlu çalışmalar, çeşitli malzemelerin kullanılarak yapıldığı çizgisel çalışmaları, pastel boya, guaj boya, suluboya gibi malzemelerle yapılan renkli çalışmalar ve baskı çalışmalarını içerir.

Üç boyutlu çalışmalar, yoğrulabilen kil, kağıt hamuru, oyun hamuru, alçı, artık malzemeler ve vb. gereçlere şekil verilerek yapılan modelaj ve heykel çalışmaları ile çocuğun yaşına uygun park, bahçe, ev, oyuncak gibi tasarım çalışmalarından oluşur.

⁵² Buyurgan, a.e., ss. 24-26

⁵³ İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı, a.g.e., s. 10 vd.

* Araştırma kapsamındaki anketler ilköğretim 7. sınıf öğrencilerine uygulandığından, literatürde Görsel Sanatlar dersinin öğretim alanlarının 7. Sınıf kazanımlarına yer verilmiştir.

Eser inceleme, yine çocuğun yaşına ve çevre imkanlarına uygun olarak yerli ve yabancı sanatçılara ait eserlerin sınıfta çeşitli yöntemler kullanılarak röprodüksiyonlar aracılığı ile yada müze, sergi, geziler ve diğer sanat etkinlikleri ile tanıtılmasını içerir.

Adı ve içeriği Görsel Sanatlar olarak değiştirilen öğretim programının üç öğrenme alanı altında yapılandırılmıştır. Bu alanlar şöyledir:

Görsel Sanatlarda Biçimlendirme: Nokta, çizgi, renk, doku, yoğunluk, değer (valör – renkli / renksiz), şekil, form, leke, mekan (espas, boşluk) görsel biçimlendirme öğeleri içerisinde yer alır. Sanatsal düzenleme ilkeleri denge, değişiklik, ahenk, ritim, vurgu, hareket, dereceleme, birlik, oran-orantıdır. Öğrencilerden, görsel çalışmalarında açık-koyu, sıcak-soğuk gibi zıt renk uyumlarını kullanmaları beklenmektedir. Öğretmen öğrenciyi mümkün olduğunca çok çeşitli malzeme ve teknikle tanıştırmalıdır. Araştırma, ilköğretim okullarında Resim-İş derslerinde kullanılan malzemelerin ve tekniklerin çeşitliliğini belirlemesi bakımından önem taşımaktadır.

Resim-İş (Görsel Sanatlar) alanının (7. Sınıf*) kazanımları şöyledir:

1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.
2. Nesne ve figürlerin geometrik biçimleri olduğunu algılar.
3. Nesne ve figürleri yalın bir anlayışla geometrik biçimlere dönüştürür.
4. Çalışmalarında ve izlediği sanat eserlerinde görsel biçimlendirme öğelerini ayırt eder.
5. Sanatsal düzenleme ilkelerine doğadan ve çevresinden örnekler gösterir.
6. Kompozisyonlarında renk armonilerinden yararlanır.
7. Pozitif ve negatif biçimlerin ilişkisini kurar. ,
8. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.
9. Yaptığı çalışmalarını sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.

Görsel Sanat Kültürü: Estetik, sanat eleştirisi, sanat tarihi gibi disiplinlerin bütünleştirilmiş bir biçimde öğrenciyeye verilerek, sanat eserlerini çözümleyebilen, sanat eseri niteliği içeren ve içermeyeni değerlendirip ayırabilen, sanatçı ile zanaatçı farkını algılayabilen, bunların toplumdaki yerlerini ve önemini kavrayabilen çağdaş bireyler yetiştirilmesi hedeflenir. Bu alanın kazanımları şöyledir:

1. Doğanın, sanat eserinin oluşumundaki rolünü örnekler vererek açıklar.
2. Duyguların sanatsal yaratıcılığa katkısını fark eder.
3. Sanat eserlerindeki soyut ve somut ifade biçimlerini ayırt eder.
4. Grafik tasarım ürünlerinde sembol, işaret, renk ve lekelerin işlevlerini ayırt eder.
5. Piktogramların evrensel görsel semboller olarak günlük yaşamdaki önemini kavrar.
6. Gösterilen eserin konusunu göz önünde bulundurarak sanatçının çevresinden nasıl etkilendiğini tartışır.
7. Sanat eserinin toplumla sanatçısı arasında bir iletişim aracı olduğunu fark eder.
8. İlgi duyduğu sanat eserleri ve sanatçılar hakkında araştırma yapar.
9. Güzellik kavramının ölçütlerinin kültürlere göre farklılaşabileceğini değer sistemine katar.
10. Yaşadığı çevrenin yöresel özelliklerinden esinlenerek görsel tasarımlar yapar.

Müze Bilinci: Yakın çevrede bulunan müze, ören yeri, tarihi eser ve anıtlar ziyaret edilmelidir. Yakın çevrede müze veya ören yerine ziyaret gerçekleştirilemediği takdirde, sınıf içerisinde müzeyi tanıtıcı görsel dokümanlar ve materyaller incelenmelidir. Bütün öğrenme alanlarında açık uçlu sorular, derecelendirme ölçekleri, kontrol listeleri, öz değerlendirme, grup değerlendirme formları, gözlem formları, proje ödevleri, süreç dosyası vb. kullanılarak değerlendirme yapılabilir. Bu alanın kazanımları şöyledir:

1. Müzelerin, ulusal ve evrensel kültür ürünlerinin geçmişten geleceğe taşındığı mekanlar olduğunu kavrar.
2. Ulusal kültürümüze sahip çıkmanın önemini kabul eder.
3. Tarihi eserlerin ve kültürün taşıyıcısı niteliğindeki sanat eserlerinin kayıt altına alınmasının gerekliliğini ve önemini fark eder.
4. Sanat eserinin özelliklerini kavrar.
5. Tarihi eserlerin özelliklerini açıklar.
6. Tarihi eser ile sanat eserinin özellikleri arasındaki farkı belirler.
7. İlgi duyduğu sanat eserleri hakkında araştırma yapar.

8. Tarihi eserlerimize sahip çıkılmasının herkes için bir ulusal görev olduğunu benimser.
9. Kültürel miras olan eserlerin kaçakçılığının sonuçlarını tartışır.
10. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihi eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.
11. Tarihi eserlerin müzelere teslim edilmesi gerektiğinin bilincine ulaşır.⁵⁴

4.2. İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri

Araştırma kapsamına giren öğrenci grubunu ilköğretim II. kademe 7. sınıf öğrencileri oluşturduğu için, uygulanan veri toplama aracını oluştururken bu grubun gelişim özelliklerinin göz önünde bulundurulmalıdır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulguların da bu gelişim özelliklerine göre yorumlanması gerekmektedir. Ayrıca öğrencilerin derslerde kullandıkları malzemelerin de yaş düzeylerine ve gelişim özelliklerine uygun olması oldukça önemlidir.

Resim-İş derslerinin amaca uygun verilebilmesi için ders verilen öğrenci grubunun gelişim özelliklerinin bilinmesi gerekir. Sağlıklı her çocuk aynı gelişim dönemlerinden geçmekte ancak gelişim hızları ve farklı dönemlere geçiş süreçleri değişiklik gösterebilir.

Çocuğun bedensel ve zihinsel gelişimine paralel olarak sanat faaliyetlerinde de belirgin bir değişim dikkatimizi çeker. Kağıda yapılan ilk işaret ve çizgi giderek birer sanat evresine dönüşerek ergenlik dönemine kadar gelişimini sürdürür. Zaman zaman duran ama daha sonra yerini bir sonraki evreye bırakan bu sanat gelişimini belirtmek ve anlatmak oldukça zordur. Yalnız sanatın sürekli gelişen bir süreç olduğunu belirlemek yerinde olur. Her çocuğun bir sanat evresinden diğerine aynı zamanda ulaşması söz konusu değildir. Ancak yine de çocukların hemen hemen hepsi gelişimin diğer yüzlerinde olduğu gibi sanatın gelişimi açısından da aynı yaşlarda aynı evrelerden

⁵⁴ Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar)
http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=downloads&d_op=viewdownload&cid=74

geçerler.⁵⁵ Resim için çocuk bir araç olmazken, Resim çocuk için bir gelişim aracıdır. Ancak bu planlı ve programlı yapıldığı takdirde çocuk bireyin ruhsal çerçevede, duygusal ve ussal gelişimine olumlu katkılarda bulunur.⁵⁶

Genel olarak, çocuklar büyüdükçe resimleri daha ayrıntılı, daha oranlı ve daha gerçekçi olur. Bununla birlikte resimlerinin gelişmesi açısından her evrede çocukların yaptıkları resimleri niteleyen bazı çarpıcı ve çok ayırıcı özellikler bulunur.

Çocuk resmindeki gelişimi beş evrede ele almak mümkündür:

1. Karalama Dönemi (2 - 4 Yaş)
2. Şema Öncesi Dönem (4 - 8 Yaş)
3. Şematik Dönem (7 – 9 Yaş)
4. Gerçekçilik (Gruplaşma) Dönemi (9 – 12 Yaş)
5. Görünürde Doğalcılık (Mantık) Dönemi (12 – 14 Yaş)⁵⁷

Araştırma çerçevesinde anketin uygulandığı öğrenci grubunu ilköğretim ikinci kademe 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu öğrenci grubu “Görünürde Doğalcılık (Mantık) Dönemi” içerisinde yer almaktadır.

Ergenliğin başlangıcına rastlayan bu dönemde çocukların giderek doğal çevrelerinden haberdar oldukları dikkati çeker. Çocuk yada ergen bu dönemde yakın çevresinde gördüğü objelerin orantılarını, boyutlarını, derinliklerini, çizgilerini yansıtmaya çalışır.⁵⁸ Bilincine varılmamış, gelişmiş bir zeka; gerçeğe yanaşma (bilinçaltında), hareket ve dramatik yöne eğilim görülür.⁵⁹

Bu evrede çocukta gerçeği yansıtmaya isteği söz konusudur. Çizgilerinde kendilerine özgü anlatım yolları arar. Piaget bu evreyi biçimsel işlemler evresi olarak tanımlar. Çocuk için kimi biçimsel sorunların çözümü önemlidir.⁶⁰

⁵⁵ Yavuzer, Haluk, *Resimleriyle Çocuk: Resimleriyle Çocuğu Tanıma*, 7. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1992, s. 31

⁵⁶ Atan, Ahmet, *Çocuk Gelişiminde Resim Eğitiminin Yeri*
http://w3.gazi.edu.tr/web/ahmetatan/mak_cocukgel.htm

⁵⁷ Yavuzer, a.e., a.y.

⁵⁸ A.e., s. 67

⁵⁹ Kehnemuyi, Zerrin, *Çocuğun Görsel Sanat Eğitimi*, 3. Baskı, YKY, İstanbul, 2002, s. 33

⁶⁰ Buyurgan, a.e., s. 64

Bu evredeki çocuk, insan figürünün büyük bir ayrıntıyla çizebilir⁶¹, resimlerinde eklemleri görüp resme aktarma, doğa değişimlerine tanık olma (görsel) ve orantı görülür.⁶²

Cinsel özelliklerden haberdar olmanın büyük ölçüde arttığı, bunların resme yansıdığı gözlenmektedir. Çocuk renk farklılıklarından haberdardır ve rengi en iyi biçimde kullanır.⁶³ Yakın ve uzak renklerin değişimi söz konusudur ve duyguya bağlanan renkler (öznel) kullanılır.⁶⁴

Okullarımızda genelde öğrencilerin yansıtmacı anlayışta resimler yapmalarına yönelik düşünce hâkimdir. Her öğrencinin kendi kişiliği doğrultusunda geliştirilmesi göz ardı edilmektedir. Yalnız teknik beceride de ısrar edilmemelidir. Bu evrede perspektif sorunu tam olarak çözülememiş, renk ilişkileri, mekanın düzenlenmesi, ışık-gölge, hareketi tam olarak verebilme başılamamıştır. Bunların öğretilmesinde sanat öğretmeni etkin rol oynamalıdır. Gerekli sanatsal bilgilendirme ve görsel kaynakların yardımı ile (ustalardan röprodüksiyonlar, galeri ve müze ziyaretleri) etkin öğrenme sağlanmalıdır. Bu evrenin ergenlik çağının başlangıcı olduğu unutulmamalı, beden, ruhen hızlı bir gelişim içine giren çocuklara duyarlı davranılmalıdır. Bu evrede insan figürü büyük bir ayrıntıyla çizilir. Cinsel özelliklerin farkına varan çocuk bunları resimlerine yansıtır. Natürmort çalışmaları için uygun bir evredir. Bu evredeki çocuklar genelde ilk algılarını kağıda yansıttıklarından nesneyi yanlış çizebilirler. Bu olumsuzluk nesneye sık sık bakmaları önerilerek aşılmaya çalışılır.⁶⁵

12 yaş çocuklarının en belirgin nitelikleri doğa tutkularıdır. Kız öğrencilerin romantik yapıtları okuma merakları, moda dergilerindeki resimlere tutkuları, erkek öğrencilerin resimli roman düşkünlüğü ve bu romanlardaki olağanüstü hayali kahramanlara hayranlıkları, onların bu yaş içindeki psikolojik görüntülerinin birkaç kanıtıdır. Olayları, yaşamı, doğa içinde insan varlığını, insan-doğa ilişkilerini bütünü iel

⁶¹ Yavuzer, a.e., s. 67 vd.

⁶² Kehnemuyi, a.e., s. 34

⁶³ Yavuzer, a.e., s. 67 vd.

⁶⁴ Kehnemuyi, a.e., s. 34 vd.

⁶⁵ Buyurgan, a.e., s. 65

değil, tüm ayrıntıları ile görüp, nedenlerine yanıt arayan bu yaş çocuklarının eğitimi bazı farklılıkları zorunlu kılar.⁶⁶

On ikinci yaş ve sonrası gençlerin, gönlünde yaptıkları her çalışma, bir özgün yapıt niteliğindedir. Çok önem verdikleri resim ve işlerinin gerçekten değerli kılınması için sanat eğitimcisinin rehberliği onlarda olumlu atılımlar yaratabilir. Yaratıcı çabalarını daha da güçlendirebilir. Bu evrede, resim ve iş derslerinde çocuklara anlayabilecekleri düzeydeki reproduksiyonlardan bol bol örnekler göstererek, karşılıklı konuşmalarla bunların incelenmesine zaman ayırmalıdır. Bu sanat eserlerindeki bütünlüğün nasıl elde edilmiş olduğu anlatılıp gösterilmelidir. 12-15 yaş çocukları bu yaşa kadar elde ettikleri birikimlerinin etkisi ile bu çalışmalardan olumlu sonuçlar çıkarabilirler.⁶⁷

Bu çağlar yaklaşan gençliğin bunalımının bir habercisidir. Çocuk “başkaldırma” devrinden çıktığı an, zeka ve mantığının yardımı ile bazı güçlükleri çözebilme yeteneğine sahip olduğu halde, yine de büyük bir anlamda çocuk kalmıştır. Onda zengin bir yaratma gücü vardır. Oysa bir yetişkin, imgelem ile ilişkisini, eleştirme bilinci yüzünden yaratıcılığını yitirmiştir. Bu evredeki çocuk ilgisini yaptığı işin bitmiş halinde toplamaktadır. İlerleyen yaşlardaki sonuç büyük bir önem taşır.

Bu çağda çocuk daha çok gözle görülen şeylerle ilgilenir. Renk, gölge, ışığı hava akımlarıyla karşılaştırır, perspektife önem verir. Bu grupta iki tip göze çarpar:

- NESNEL, gözle görülen şeylerle ilgilenen tip (Görsel)
- ÖZNEL, İÇSEL, duygu yoluyla etkilenen tip (Görsel olmayan)

Ortaokullarda öğretmenin, çocukları, bu iki tip insanı her an göz önüne alarak eğitmesi gerekir. İnsan resminin gerçek fikrini daha çok gözle görülen şeylerle ilgilenen çocuğun kendi öz çaba ve isteğiyle eriştiği görülmüştür. Bu çağa dek çocuk insan giysisini yalnız kız ve erkeği ayırmak için çizmekteydi; oysa şimdi vücudun verdiği eylemle giysinin bazı kıvrımlarını görüp resmine aktarmaktadır. Perspektif önemli bir sorun ortaya koyar. Eşyaların uzak ve yakınlığını boşluktaki yerlerini ve biçimlerini

⁶⁶ Türkdoğan, a.g.e., s. 78

⁶⁷ Türkdoğan, a.e., s. 79 vd.

resimlendireceğini düşünen çocuğun bu yöndeki eğitimine özenle eğilmek gerekir.⁶⁸ Resimlerinde ufuk çizgisi⁶⁹ fark edilmeye başlanır.

5. İLKÖĞRETİM II. KADEME RESİM-İŞ (GÖRSEL SANATLAR) DERSLİKLERİ VE DERSLERDE KULLANILAN MALZEMELER

5.1. İlköğretim II. Kademe Resim-İş (Görsel Sanatlar) Derslikleri

Eğitim Hizmeti, bir toplumun teknolojik, ekonomik kültürel ve sosyal alanlardaki şekillenmesini sağlayan bu alanlardaki değişim ve gelişimlere ayak uydurarak kendini devamlı toplum ihtiyaçları yönünde yenilemek zorunda olan sürekli bir etkinliktir. Günümüz eğitiminin etkililik, verimlilik ve kalite bağlamında en önemli sorunu bilgi ve teknolojinin bas döndürücü bir hızda artmasına dayalı gelişme ve değişmelere ayak uydurmada zorlanmasıdır. Eğitim ortamlarının düzenlenmesi günümüzde eğitim biliminin öncelikli alanlarından biridir. Eğitim ortamlarında, ortamdaki kişi sayısından, eğitim ortamının fiziksel koşullarına (ışığın yönü, tahtanın ekranın bulunacağı yer eğitim ortamının genişliği havalandırma durumu vb.), eğitim ortamında bulunacak donatım araçlarına ve ekipmanlara kadar planlanması ve dikkate alınması zorunlu etkenler bulunmaktadır. Eğitimden beklenen toplumsal, siyasal ve ekonomik işlevlerin yerine gelmesi hem eğitime ayrılan kaynakların düzeyine, hem de bu kaynakların etkili ve verimli kullanımına bağlıdır. Buna bağlı olarak Türk eğitim sisteminin en önemli sorununun niceliksel değil, niteliksel olduğu söylenebilir.⁷⁰

Mekan olarak okul veya fiziksel ortam düzeni insanların; sağlıklarını, duygusal dünyalarını ve performanslarını olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu durum, okul mekanlarında özellikle öğrencileri ve öğretmenleri çok fazla ilgilendirmektedir. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yapıldığı okullarda bu konu üzerinde önemle durulması ve gerekli düzenlemelerin yapılması eğitimin kalitesini arttırmada oldukça etkili olacaktır. Bu yüzden eğitim kurumlarında; yerleşim

⁶⁸ Keheemuyi, a.g.e. s. 32-33

⁶⁹ A.e., s. 34

⁷⁰ Torun, İshak – Kaplan, Muhittin – Ergülen, Ahmet, *Türk Eğitim Sisteminin Başlıca Sorunu: Verimlilik ve Etkinlik*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 179, 2008, s. 295

düzeninden, öğrenci sayısına, renk uyumuna, uygun ışık ve ısı düzeyine, temizliğe, gürültünün olmamasına, estetiğe varıncaya kadar birçok fiziksel ortam öğesinin göz önünde bulundurularak düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.⁷¹

Genelde sanat derslerinin, diğer derslere göre ikinci plana itilmesi, beraberinde birçok olumsuzluk getirir. Sanat eğitime yeterince önem verilmemesi nedeniyle sanat dersleri için yapılacak harcamalar kısıtlanmaktadır. Okullarda, sanat dersleri için özel olarak ayrılmış bir çalışma yerleri yoktur. Çalışma süresi öteki derslere oranla en aza indirilir. Oysa her öğretim durumu, bu öğretimin gerçekleşeceği ortama bağlıdır. Çalışma yeri, ders araç ve gereçleri, çevre düzeni sanatın öğretimini doğrudan etkiler.

Bir okula girildiğinde ilk izlenimler orada ne kadar ve ne durumda sanat eğitimi yapılabildiğini hemen açıklar. Okul bahçesi, çevre düzeni, çiçeklendirme, okulun iç ve dış boyası, resim panoları, ilan panoları, Atatürk köşeleri gibi her göze yansıyan görüntü, genelde okullarımızda karmaşıklığı ve beğeni yoksunluğunu sergiler. Çoğu okulda özel olarak ayrılmış bir Resim-İş dersliği olmadığı gibi, olan bazı okullarda bu mekanlar herhangi bir gereksinimde kolayca sınıfa dönüştürülür. Her zaman ders yapılan derslikler sanat çalışmalarına uygun değildir. Dersliklerin öğrenci kalabalığına ek olarak sınıfın ışık gibi kullanılmasına birçok nedenle olanak yoktur. Her şeyden önce öğrenci bir işliğe girerken duyduğu sanat havasını derslikte duyamaz. Dahası, derslikle sanat için özel mekanlar olmadığı için öğretmenin kuracağı öğretim düzeni, öğrencinin tekrar çalışmasına olanak vermez, öğrenme kesintiye uğrar.⁷²

Resim-İş derslikleri birer öğrenme çevreleri olarak bünyelerinde birçok uyarıcıyı bulundurmaları zorundadır. Derslikler, öğrencilerin duyuşsal ilişkilerini kurabilecekleri bir ortam olacağı gibi onların dış dünyayla bağlantısını devam ettiren bir atmosfer yaratmalıdır. Ayrıca, ilköğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilere, Resim-İş derslerinin sanat eğitimciler tarafından amacına uygun ve daha etkin verilebilmesi için sadece dört duvarla sınırlı olan okul dersliklerinin sürekli kullanılması yerine, sanat eğitimini zevkli, heyecanlı, geçmiş ile bağ kurarak geleceğe yönlendirmek ve kalıcı

⁷¹ Uludağ, Zekeriyya – Odacı, Hatice, *Eğitim Öğretim Faaliyetlerinde Fiziksel Mekan*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 153-154, 2002

⁷² Kırıçoğlu, a.e., ss. 7-8

olmasını sağlamak amacıyla müzelerden ve tarihi mekanlardan yararlanılması gerekliliği öğrenciler tarafından da onaylanmıştır.⁷³

Sanat derslerinde, öğrenciler için güvenli bir öğrenme alanı oluşturmak öğretmenlerin sorumluluğundadır. Güvenli ve tehlikesiz bir sınıf ortamı oluşturmak tam bir donanım ve var olan koşulların bilinmesiyle oluşturulur. Oluşturulması gereken genel sınıf şartları temizlik, malzemeler, ışıklandırma ve havalandırma ile ilgilidir.⁷⁴

Görsel sanatlar derslerinin yapıldığı mekanların ve seçilen malzemelerin hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin sağlığı ve güvenliği açısından dikkatlice seçilip düzenlenmesi gerekmektedir. Öğrencilerin sanat derslerinde yaratıcılıklarını etkileyen en önemli etkenlerden birisi de mekanlardır. Sanat eğitiminin uygulanabilmesi için öğrencinin özgürce çalışabileceği, geniş, rahat ve donanımlı alanlara ihtiyaç vardır. Derslikler uygulamalı sanat eğitiminin yapıldığı, araç gereç donanımlı alanlar olmalıdır.

İnsanların yaptıkları işler ile yaşadıkları ortamlar arasında doğru orantılı bir paralellik vardır. Güzel fiziki çevrede yaşamak hem insanın performansını hem de insanlar arası ilişkileri olumlu yönde etkileyebilmektedir. Güzel, özenli çevrelerin insanlarda da güzel duygu ve düşüncelerin yeşermesine, yaşama sevincinin ve gücünün artmasına yol açmaktadır.

Eğitim, okulların kurulduğu çevre ile sosyal ve kültürel yaşamdaki farklılıklara göre değişiklik göstermektedir. Fiziki ortamda bulunan yetersizliklerden öğrencilerin sosyal yaşamlarındaki eksikliklere kadar bütün ayrıntılar, Resim-İş derslerinde kullanılacak araç - gerecin kalitesinin yanı sıra, sanat dersliklerinin istenilen özellikte düzenlenmesi ile de yakından ilgilidir.

Okulların çoğunda yeterince Görsel Sanatlar öğretmeni olmasına rağmen çok az okulda ayrı bir Görsel Sanatlar atölyesi vardır. Öğretmenlerin çoğu derslerini her zaman ders yaptıkları sınıflarda yapmaktadır. Öğretmenler sanatsal materyallerini onlar için özel dolaplar olmadığından derslikte bırakamazlar. Bu durum onların sanatı öğretmelerini güçleştirir. Bundan dolayı dikkate değer projeler uygulamaktan çok, basit sanatsal uygulamalarla yetinmek zorunda kalırlar.

⁷³ Orhun, Feryal Baykal, *Resim-İş Dersine İlişkin Tutumların Ölçülmesi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sy. 18, 2007

⁷⁴ Jerard, Allison, *Hazards In The Art Classroom*, University of Florida
http://www.arts.ufl.edu/art/rt_room/teach/art_hazards.html

Resim-İş derslerinin yapıldığı sınıflarda doğal ışıklandırma olması ve rutubet bulunmaması çok önemlidir. Sanat derslikleri seçilirken ve düzenlenirken ışığın doğal olması göz önünde bulundurulmalıdır. Sınıf mevcudunun kalabalık olduğu düşünüldüğünde ortamın havalandırılması da en az ışıklandırma kadar önemlidir.

Çocuğun kendini rahat ve özgür hissedeceği bir çalışma ortamı bulması, yaratıcılık açısından önem taşır. Bunun için en uygun mekan içerisinde sıra yerine masaların bulunduğu, ayrıca sanatsal malzeme dolapları ile kil havuzlarının yer aldığı özenle düzenlenmiş temiz ve bol ışıklı bir atölyedir.⁷⁵

Ulusal Sanat Eğitimcileri Kurumu'nun (USEK) Okul Sanat Altyapısı İçin Standartlar Tasarımı adlı yayını, ilk ve orta öğretim okulları sanat programları için gerekli altyapı ihtiyaçlarının ana hatlarını ortaya koymaktadır. Bu standartlar yer (alan), yerleşim, ışıklandırma, koridor ve duvarlar, akustik, evyeler, koruma, geçerlilik, güvenlik ve teknoloji için ihtiyaçları tanımlamaktadır. Sanat programlarının fotoğraf, seramik, bilgisayar, iki boyutlu medya, üç boyutlu medya ve multimedya öğretimi için özel altyapı ihtiyacı vardır. Güvenlik, çalışma alanı ve depolar sanat programı için ele alınabilecek ana konulardır.

USEK'nun belirlediği sanat programının içermesi gereken bazı altyapı standartları şunlardır:

1. Görsel sanatlar dersliği ölçüsü ilköğretim birinci kademe düzeyinde 28, ikinci kademe düzeyinde 24 ve orta öğretim düzeyinde 20 öğrenciden fazlasına göre olmamalıdır.
2. Bir okulda her 500 öğrenci için bir sanat dersliği olmalıdır.
3. Görsel sanatlar dersliğinde her bir öğrenci için 1.50 m² çalışma alanı olmalıdır.
4. Görsel sanatlar dersliği çok çeşitli araç ve gereçlerin kullanımına elverişli bir konumda olmalıdır.

⁷⁵ Güler, Ayşe, "İlköğretim 6. Ve 7. Sınıflar Resim-İş Derslerinde Seçilen Araç Gereçlerin Yerindeliği ve Sanat Etkinliklerinde Alınan Sağlık ve Güvenlik Önlemleri", Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2002, s. 9

5. Çeşitli malzemelerin giriş ve çıkışı ile öğretimin kolay olması için sanat dersliğinin zemin katta olması tercih edilmelidir.
6. Evyeler ve temizlik alanları kısa zaman diliminde tüm sınıfa yeterli olacak şekilde olmalı ve yerleştirilmelidir.
7. Düzgün bir sanat programı için deponun gerekli tüm malzemeleri alacak büyüklükte olması gerekmektedir (15m²'den az olmamalıdır).
8. Programdaki tüm öğrenciler tarafından kısa zamanda sınıf içinde depolama daha çalışmalar sürerken oluşturulmalıdır.
9. Çalışma alanları, ıslak ve kuru, temiz ve kirli çalışmaların, projelerin aynı anda yapılmasına olanak verecek biçimde ayrılacak durumda olmak zorundadır.
10. İki boyutlu ve üç boyutlu öğrenci çalışmalarının sergileme alanları ile öğretim materyallerinin yerlerinin ayrılması zorunludur.
11. Değişken aydınlatma, doğal aydınlatmayı da içerecek şekilde öğretimde kullanılmak üzere hazır hale getirilmelidir.
12. Nötr renkli duvarlar ve sergileme alanlarının yeterliliği mümkün olduğunca sağlanmalıdır.
13. Derslikte yazı tahtası, slâyt perdesi ve karartmak için gereken eşyalar bulunmalıdır.
14. Normal bir dersliğe göre sanat dersliğinde daha fazla elektrik prizleri bulunmak zorundadır.
15. Bazı sanatsal gereçlerin kullanımı için özel havalandırma düzeneği kurulmak zorundadır.
16. Seramik fırınları için ayrı özel bir odanın olması güvenlik, havalandırma ve sağlık önlemleri açısından zorunludur ve yaklaşık 15m² civarında olmalıdır.
17. Fotoğraf öğretimi banyo, baskı ve fotoğrafın tamamlanması için ayrı bir mekan gerektirmektedir (yaklaşık 10m²).

18. Bilgisayar grafiği öğretimi tozdan korunmuş mekan ve ekipman gerektirmektedir.
19. Öğretmenin odası yaklaşık 35m² olmalıdır.
20. Görsel sanatlar öğretmeni sanatla ilgili herhangi bir yapım ya da yenileme faaliyetinde gerek duyulan özel ihtiyaçlar konusunda katkı ve danışmanlık yapmalıdır. Araçlar (ekipmanlar) görsel sanatlar dersliğini kullanacak bireylere uygun ölçülerde olmalıdır. Liseler için doğru ve iyi araçlarla (ekipmanlarla) hazırlanmış bir görsel sanatlar dersliği okul öncesi öğrencileri için uygun olmayabilir.
21. Görsel sanatlar dersliklerinin ve okulun genel altyapısının tasarımını inceleme sanat dersinde tasarım öğretiminin parçası olmalıdır.⁷⁶

Resim-iş dersleri ister atölyede ister sınıflarda yapılsın ders sonrasında yapılması gereken bazı davranışlar vardır. Etkinlikler bittiğinde çalışma alanı temizlenmeli, kullanılan araç ve gereçler yerlerine yerleştirilmelidir. Boyaların ve yapıştırıcıların ağızlarının sıkıca kapatıldığından emin olunmalıdır.⁷⁷

5.2. İlköğretim II. Kademe Resim-İş (Görsel Sanatlar) Derslerinde Kullanılan Malzemeler

Görsel Sanatlar Eğitiminde kullanılan yöntemler çok çeşitli yollarla sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflama genellikle öğretmenin tutumuna göre uygulanan yöntemler, teknik özelliklere göre uygulanan yöntemler, kullanılan malzemeye göre uygulanan yöntemler ve bireysel özelliklere göre uygulanan yöntemler olarak sınıflandırılmaktadır. Görsel sanatlar öğretiminde kullanılan yöntemlerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışların kazanılmasına yönelik biçimlendirilmesi gereklidir. Görsel sanatlar eğitimi alanında kullanılan öğretim yöntemleri diğer alanlarda olduğu gibi konu alanlarının neler olabileceği, öğrenilmesi gerekli bilginin nasıl aktarılacağı, kullanılacak eğitim teknolojilerinin nasıl yapılandırılacağını içerir. Özellikle teknik özelliklere göre uygulanan yöntemlere baktığımızda, derste

⁷⁶ Özsoy, a.e., ss. 201-202

⁷⁷ Buyurgan, a.e., s. 234

kullanılacak malzemenin öğrenci önünde uygulayarak, yaparak öğrenme, söylev şeklinde sunma, konuyu ve olayı örneklerle gösterme biçiminde değişik yöntemlerle oluşturulması önerilir. Ayrıca bu konuda bilgisayar destekli eğitim modelinden faydalanılabilir.⁷⁸ Çağımızdaki teknolojik gelişmeleri göz önüne aldığımızda Resim İş öğretmenin, teknolojinin imkânlarını üst düzeyde kullanan, yaratıcı bilgilerden yararlanarak kendine özgü niteliği olan bir sanat eğitimcisi olduğu gerçeği ortaya çıkar. Bu sanat eğitimcisi modeli, geleneksel ve yeni teknolojinin getirdiği imkânlarla buluş ve tasarım gücünün geliştirilmesi yönünden okulda öğrendiklerini sınıflarında yüksek bir yüzde ile öğreten, yaşayan ve yaşatan bir Resim İş öğretmeni modeli olmalıdır.⁷⁹

Sanat eğitimi içerisinde yer alan öğretim alanlarını uygulamalı çalışmalar, sanat eleştirisi, sanat tarihi, estetik oluşturur. Bu alanların tümü çeşitli görseller, malzeme ve araç gereçlerle desteklenmelidir. Bunlardan uygulamalı çalışmalar alanı, öğrencinin sanatsal araç gereçle doğrudan içi içe olduğu alandır. Bu alan görsel sanatların okul düzeyinde yapılabilecek bütün çalışmalarını (resim, heykel, grafik sanatlar, seramik, dokuma vb.) kapsar.

Görsel Sanatlar dersi, çocukları araştırmaya, yaratıcılıklarını kullanmaya, üretmeye yönlendiren ve bunları yaparken onları dinlendiren, eğlendiren yönleriyle her zaman çok ilgi uyandıran bir ders olmuştur. Gerçekleştirilen birbirinden ilginç uygulama çalışmaları ve bunların yapımı sırasında kullanılan çok çeşitli ve renkli sanat malzemeleri, öğrencilerin bu dersi sevmelerinde önemli bir etken durumundadır. Sanat malzemelerini kullanırken, öğrencilerin kestikleri, sürdükleri, döktükleri, yapıştırdıkları, kazıdıkları, boyadıkları ve bundan büyük zevk aldıkları bilinmektedir. Ancak öğrencilerin bu kadar yakın temas halinde oldukları, içeriklerinde çeşitli kimyasalların bulunduğu sanat malzemelerinin sağlık açısından ne kadar güvenli olduğu konusu da tartışmaya açıktır.⁸⁰ Bu sebeple, derslerde kullanılacak malzemelerin belirlenmesi sırasında, mümkün olduğunca doğal malzemelere yönelmesi gerekir. Hijyen kurallarına, malzemelerdeki varsa zehirli maddelerin bilincinde olunmasına ve

⁷⁸ Aykut, Aygül, *Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, sy. 21, 2006

⁷⁹ Sarı, Sadettin, *Resim-İş Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sy. 2, 1997

⁸⁰ Aksoy, Şeniz, ve dğr., *Yöntem ve Teknikleriyle Görsel Sanatlar Eğitiminde Uygulamalar*, ed. Vedat Özsoy, 1. Basım, Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları 2, Ankara, 2006, s. 19

öğrencilerin de bu konuda bilgilendirilmesine de özen gösterilmelidir. Öğrencilerin sağlıklı olarak bu dersleri sürdürmeleri, alınacak basit önlemlerle bağlıdır. Bu önlemler alındığında söz konusu maddelerden zarar görülmesi ihtimali en aza indirilecektir.⁸¹

Görsel sanatlar dersinin amaçları içerisinde yer alan teknik amaçlar, derslerde kullanılan malzemeler, araç gereç ve teknikler ile ilgili maddeleri içermektedir. Bu amaçların, öğretmenler için, söz konusu malzeme ve teknikleri ders sürecinde öğrencilere nasıl uygulatacaklarına yönelik rehber olması beklenmektedir.

Kehnemuyi'nin belirttiğine göre sanatsal gelişim aşamalarından Mantık Dönemi'ne (11-13 yaş) giren ilköğretim II. kademedeki öğrencilerine sanat derslerinde yaptırılacak olan teknikler suluboya, toz boya, baskı, muşamba, tahta oyma, kildir.⁸²

Günümüzde sanat eğitiminde kullanılan birçok sanatsal malzemenin çeşitliliğine adeta yetiştirilmemektedir. Her gün ayrı bir firma yeni boyalar, kağıtlar, yapıştırıcılar çıkartmaktadır. Bu malzemelerin içerikleri çok önemlidir. Bu tür sanatsal malzemeler alınırken dikkat gerektirmektedir. Sanatsal etkinliklerde çoğu insan yaratıcılığının ve heyecanının etkisine kapılıp, kullandığı materyallerin önemini ikinci plana atmaktadır. Amaç, o anlık ihtiyacın karşılanması olmamalıdır. İstenilen özellikteki malzemeler alınır, kullanılır. Malzemeleri kullanmak tamamen kişinin yaratıcılığına kalmıştır. Fakat kişilerin bu konuda bilinçli ve bilgili olmalarının yanında sadece ucuz malzemeleri de kullanmamaları gerekir.⁸³ Öğretmen, görsel sanatlar dersliğinin bir köşesine öğrencilerin düzeyine uygun dergiler, sanat kitapları, gazeteler, slaytlar, filmler, videolar, televizyon, bilgisayar, tepegöz ve projeksiyon makinesi gibi araştırma kaynak ve destek malzemeleriyle, diğer bölümünde çizimleri yapılabilecek her türlü değişik objelerle donatması gerekmektedir. Bu olanakların yanı sıra öğrencilerin malzemeleri devlet desteğinin yanında yerel yönetimlerin, gönüllü kuruluşların, kitle örgütlerinin ve meslek kuruluşlarının yardımlarıyla temin edildiği takdirde öğrenciler daha rahat özgürce ve yaratıcı çalışmalar yapabileceklerdir.⁸⁴

⁸¹ Aksoy, a.e., s. 22

⁸² Kehnemuyi, a.e., s. 34

⁸³ Güler, a.g.tz., s. 2

⁸⁴ Orhun, a.g.m.

Yaratıcı düşünce sonucu ortaya çıkan ürünler, malzemeye egemen olunmayan, amaçsız, ilkesiz uğraşların sonunda ortaya çıkan rastlantılardan oluşmaz.⁸⁵ Resim-İş öğretmeni bunun bilincinde olmalıdır. İlköğretimde sanat eğitimi teorik bilgilerin anlatımının dışında çoğunlukla - ne yazık ki - salt sanatsal etkinliğe yöneliktir. Uygulamalı çalışmalar çocukların psikomotor davranışlarının geliştirir, ancak duyuşsal ve bilişsel davranışlarının da geliştirilmesi için sanat eğitimi içerisinde yer alan diğer öğretim alanlarının da uygulanması verimli bir eğitim için şarttır.

Günümüzde kimyasal içerikli (yağlı boya, yapıştırıcılar, tiner, çeşitli yağlar vb.) birçok sanatsal malzemenin ileride kalıcı rahatsızlıklar meydana getirdiği ve kişilerin sağlığını etkilediği göz ardı edilmektedir. Eğitim söz konusu olduğunda öğretmenlerin rolü ve sorumluluğu çok büyüktür. Bu anlamda öğretmenlere düşen görevler de önem kazanmaktadır. Öğretmenlerin, öğrencilere çok çeşitli malzemeler ile çeşitli ve farklı teknikler uygulaması ne kadar önemli ise, etkinlik sırasında öğrencilerin sağlık ve güvenliğini sağlaması da o derece önemlidir.

Uygulamalı çalışmalarda atık malzemelerden etkili bir biçimde faydalanılmalıdır. Öğrenciler her türlü gereçleri toplayıp kullanabilirler. Örnek olarak gazete, paket, şeker ve kese kâğıtları, mukavvalar vb., marangoz atölyesindeki artıklar, yanık kibrit çöpleri, dal parçaları, çıtalar, her türlü kutular; doğal gereçler, (çekirdekler, ağaç kabukları, kozalaklar, tavuk tüyleri, kemikler vb.); metaller, (şişe kapakları, teller, tüpler, vb.) ve temiz olmak koşuluyla her türlü plastik gereçler kullanılabilir.

Uygulamalar sırasında iki ve üç boyutlu çalışmalara yer verilmelidir. Grup özelliği gösteren bireylerden oluşan bir sınıfta iki ve üç boyutlu çalışmalar dengeli bir şekilde yaptırıldığında, öğrencilerin yatkınlıklarına göre imkan tanınmış olur. Ayrıca öğretmen, çocuğun yapısına uygun gereci ve alanı belirleyebilmek için onların çeşitli gereçleri denemelerine fırsat vermelidir⁸⁶ Öğrencinin farklı tekniklerin getireceği anlatım zenginliğinin farkına varması sağlanmalıdır.⁸⁷

⁸⁵ Öztürk, Mahmut, *İlköğretim Okullarında Resim-İş Eğitimi Derslerinin Uygulanmasında Yaşanan Olumsuzlukların Saptanması ve Öneriler*, Türkiye Sanal Eğitim Bilimleri Kütüphanesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 1995
<http://www.egitim.aku.edu.tr/mozturk.htm>

⁸⁶ Güler, a.g.tz., s. 9

⁸⁷ Buyurgan, a.e., s.26

İKİNCİ BÖLÜM

1. PROBLEM DURUMU

1.1. Problem

Ülkemizde ilköğretim II. kademe okullarında Görsel Sanatlar (eski adıyla Resim-İş) adı altında verilen sanat eğitimi, çeşitli sanat etkinlikleri yoluyla, öğrencilerin el becerilerinin, algısal, yorumsal, çözümsel yetilerinin ve yaratıcılıklarının gelişmesini sağlar. Sanat eğitimi yoluyla birey, etrafındaki olaylara farklı bakmayı, sahip olduğu kültürü ve değerleri sevmeyi, korumayı öğrenir. Bundan dolayı sanat eğitiminin gerekliliği tartışılmazdır.

Ülkemizde sanat eğitimine yeterince önem verilmemesi, bakış açısı, maddi yetersizlikler gibi nedenlerden dolayı, resim-iş öğretimi tam olarak amacına uygun bir biçimde gerçekleştirilememektedir. Sanat derslerine ayrılan zamanın diğer derslere oranla daha az olması, bu dersler için ayrılan özel bir mekanın olmaması, fiziki yetersizlikler, donanım eksikliği yaşanan olumsuzluklar arasındadır. Dolayısıyla yaşanan bu olumsuzluklar öğrenme sürecini de olumsuz olarak etkiler.

Bu araştırmada “Resim-İş Derslerinde Kullanılan Malzemelerin Çeşitliliği ve Dersliklerin Fiziki Durumları” problem olarak belirlenmiş, karşılaştırma ve değerlendirmeler yapılmıştır.

1.2. Alt Problemler

Çalışmanın alt problemler şu şekilde sıralanabilir:

1. İlköğretim II. kademe (7. sınıf) resim-iş derslerinde kullanılan malzemeler nelerdir?
2. İlköğretim II. kademe (7. sınıf) resim-iş dersliklerinin fiziki durumları nasıldır?
3. Bursa ili üç merkez ilçedeki okulların resim-iş dersliklerinin fiziki durumlarındaki farklılıklar ve benzerlikler nelerdir?

4. Bursa ili üç merkez ilçedeki okulların resim-iş derslerinde kullandıkları malzemelerin farklılıkları ve benzerlikleri nelerdir?

5. İlçe bazında resmi doğu, batı, merkez ve özel olmak üzere seçilen okullar arasında resim-iş derslikleri ve derslerde kullanılan malzemeler bakımından ne gibi farklılıklar ve benzerlikler vardır?

1.3. Amaç

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okulları II. kademedeki Resim-İş dersliklerinin fiziki durumlarını ve derslerde kullanılan malzemeleri belirlemek, derslik ve malzemelere ilişkin problemleri saptamak, problemlere çözüm önerileri getirmek ve bu önerileri geliştirerek problemlerin çözümlenmelerini sağlamaktır.

1.4. Önem

Araştırma, ilköğretim II. kademedeki Resim-İş dersliklerinin fiziki durumlarının saptanması, varsa yetersizliklerin ortaya konması; öğrencilerin kullandıkları malzemelerin kalite, nitelik, çeşitlilik gibi özelliklerinin ve buna ilişkin durumların belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Elde edilen sonuçların ve önerilerin, Resim-İş dersinin nasıl geliştirilebileceği, olumsuzluklar karşısında neler yapılması gerektiği konularında uzmanlara ve sanat eğitimcilerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Araştırmanın dayandığı temel varsayımlar şöyledir:

1. Araştırmanın anket uygulamasına katılan örneklemin, araştırma evrenini doğru olarak temsil ettiği,
2. Araştırmaya katılan örneklemin anket sorularına içtenlikle cevap verdikleri,
3. Kaynaklardan ve kişilerden alınan bilgilerin gerçeği yansıttığı,
4. Hazırlanan anketin geçerliliği için uzman yargısının yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıkları şu şekilde sıralanabilir.

1. Araştırmanın örnekleme, Bursa ili üç merkez ilçesinin (Nilüfer, Osmangazi, Yıldırım) doğu, batı ve merkez bölgelerinden tabaka örnekleme yöntemi ile belirlenmiş üçer resmi, birer özel olmak üzere toplam 12 ilköğretim okulunun 7. sınıflarından rastlantısal olarak belirlenecek birer şube; her okuldaki birer kişi olmak üzere bu okullarda görev yapmakta olan toplam 12 Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmeni ile sınırlıdır.
2. Araştırma konusunu teşkil eden problemler ankette yer alan sorularla sınırlıdır.
3. Araştırma bulguları, anket sorularına verilen yanıtlarla sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Sanat Eğitimi: Bireyin duygularını, düşüncelerini, izlenimlerini, gözlemlerini çeşitli sanatsal araç-gereçlerle ortaya koymasına yardımcı olan, zihinsel, duygusal, bedensel yetilerini geliştiren; yeteneğin olgunlaştırılması ve yaratıcılığın artırılması için yapılan eğitimidir.

Resim-İş Dersi: Okullarda sanat eğitiminin verilmeye çalışıldığı, öğrencilerin duygu, düşünce ve izlenimlerini çizgi, biçim ve renklerle ifade ettiği bir anlatım dersidir.

Görsel Sanatlar Dersi: Eski adı Resim-İş olan, bireye görsel sanatlar kültürü, müze bilinci ve görsel sanatlarda biçimlendirme alanlarında eğitim veren derstir.

Fiziki Ortam: Genel olarak doğaya, maddeye, ilişkin olarak dış görünüme verilen genel kavramdır.

Atölye: Güzel Sanatlarda ressam ve heykeltıraşların çalıştıkları mekandır.

Araç-Gereç: (Resim-İş dersi kapsamında) Uygulamalı çalışmalar esnasında yararlanılan malzemelerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

İlköğretim II. kademedeki Resim-İş derslerinde kullanılan malzemelerin ve dersliklerin değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Hazırlanan anket formları öğrencilere ve öğretmenlere dağıtılmış, doldurulan formlar toplanarak incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2007-2008 eğitim – öğretim yılında, Bursa ilinin üç merkez ilçesindeki (Nilüfer, Osmangazi, Yıldırım) ilköğretim okullarının, II. kademe 7. sınıf öğrencilerinden birer şube ve bu okullarda görev yapan Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise, Bursa ili üç merkez ilçesinin (Nilüfer, Osmangazi, Yıldırım) doğu, batı ve merkez bölgelerinden tabaka örnekleme yoluyla belirlenmiş üçer resmi, birer özel olmak üzere toplam 12 ilköğretim okulunun (Bkz.Ek.2) 7. sınıflarından rastlantısal olarak belirlenen birer şube; her okuldaki birer kişi olmak üzere bu okullarda görev yapmakta olan toplam 12 Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmeni oluşturmaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin Okul Cinsine Göre Dağılımı

	f	%
RESMİ	189	75
ÖZEL	63	25
TOPLAM	252	100

Hazırlanan anket sorularını resmi okullarda okuyan 189, özel okullarda okuyan 63, toplam 252 öğrenci cevaplamıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	KIZ n= 146		ERKEK n=106		TOP. n=252
	f	%	f	%	f
OKULLAR					
Emir Koop. İ.Ö.O.	13	59	9	41	22
Canaydın İ.Ö.O.	13	48	14	52	27
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	8	44	10	56	18
Özel Çakır İ.Ö.O.	12	71	5	29	17
Atatürk İ.Ö.O.	6	67	3	33	9
Celal Bayar İ.Ö.O.	18	58	13	42	31
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	7	44	9	56	16
Özel Kültür Koleji	15	60	10	40	25
Üstün Üründül İ.Ö.O.	11	58	8	42	19
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	12	63	7	37	19
Emek İ.Ö.O.	18	64	10	36	28
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	13	62	8	38	21

Tabloya göre anket uygulamasına katılan öğrencilerin % 58'ini kız, % 42'si erkekler oluşturmaktadır. Ankete katılan kız öğrencilerin, erkek öğrencilerden biraz daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	BAYAN n=10		ERKEK n=2		TOP. n=12
	f	%	f	%	f
RESMİ	7	58	2	17	9
ÖZEL	3	25	-	-	3

Anket uygulamasına katılan 12 öğretmenin 2'si erkek, 7'si bayandır. Anket uygulanan özel okulların tümünü bayan öğretmenler oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada ilköğretim II. kademedeki Resim-İş derslerinde kullanılan malzemeleri ve derslikleri değerlendirmek üzere, araştırmacı tarafından öğrenciler için

35 (Bkz.Ek.3), öğretmenler için 30 soruluk anket formları (Bkz.Ek.4) oluşturulmuş ve veri toplama araçları olarak kullanılmıştır.

Ankette yer alan sorular, araştırmacı tarafından taranan literatürlerden elde edilen bilgiler doğrultusunda ve Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda hazırlanmış olan "İlköğretim 6. ve 7. Sınıflar Resim-İş Derslerinde Seçilen Araç Gereçlerin Yerindeliği ve Sanat Etkinliklerinde Alınan Sağlık ve Güvenlik Önlemleri" konulu yüksek lisans tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır. Hazırlanmış olan anket formunun taslağı, uygulamaya konmadan önce, tez danışmanına ve uzman görüşlerine sunulmuş, görüş ve önerileri alındıktan sonra, gerekli düzenlemeler yapılarak hazır hale getirilmiştir.

Anketin uygulanabilmesi için, Bursa Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınmıştır (Bkz.Ek.1).

Öğretmen ve öğrenci anket formlarında, Resim-İş dersi yapılan dersliklerin fiziki durumlarını, mekândaki araç gereçleri, öğrencilerin derslerde kullandıkları teknikleri ve sanatsal malzemeleri saptayıcı çoktan seçmeli test soruları yer almaktadır.

2.4. Verilerin Toplanması

İlköğretim II. kademedeki, Resim-İş derslerinde kullanılan malzemeleri ve derslikleri değerlendirmek amacıyla hazırlanan 35 sorudan oluşan öğrenci anketlerini ve 30 sorudan oluşan öğretmen anketlerini uygulamak için, belirlenen 12 okula, Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan izinle (Bkz.Ek.1) gidilmiş, anketlerle ilgili gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmenlerine ve öğrencilere dağıtılmıştır. Öğrenci anketlerinin uygulanması sırasında öğretmenlerden ve rehber öğretmeninden yardım istenmiştir.

Anket formları, her okul için 35 adet olmak üzere toplam 420 adet olarak çoğaltılmış ancak bu formların 252 tanesi doldurulmuştur. Öğretmen anketlerini uygulayan Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmenlerinin ise tamamı (12 adet) formları doldurmuştur.

Uygulamaya dâhil edilen Nilüfer ilçesindeki Emir Koop. İlköğretim Okulu'nda 22 adet, Canaydın İlköğretim Okulun'nda 27 adet, Ahmet Uyar İlköğretim Okulu'nda

18 adet, Özel akır İlköğretim Okulu'nda 17 adet; Osmangazi ilçesindeki Atatürk İlköğretim Okulu'nda 9 adet, Celal Bayar İlköğretim Okulu'nda 31 adet, Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İlköğretim Okulu'nda 16 adet, Özel Kültür Koleji (Ovaakça Kampüsü)'nde 25 adet; Yıldırım ilçesindeki Üstün Üründül İlköğretim Okulu'nda 19 adet, Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu'nda 19 adet, Emek İlköğretim Okulu'nda 28 adet ve Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu'nda 21 adet öğrenci anketi uygulanmıştır.

2.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırma kapsamında, 12 adet ilköğretim II. kademe 7. sınıf şubelerine ve 12 adet Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmenine uygulanan anketlerden elde edilen veriler toplanarak, frekans ve yüzde kullanılarak analiz edilmiştir. Hazırlanan tablolarda bu veriler belirtilerek, gerekli yorumlarla desteklenmiştir. Her iki anketin bazı sorularında yer alan, kişiye açıklama seçeneği veren şıklara yazılan görüşler, yorumlama kısımlarında belirtilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmada, ilköğretim okulları II. kademedeki Resim-İş dersliklerinin fiziki durumlarının ve derslerde kullanılan malzemelerin değerlendirilmesi amacıyla, Bursa ilinin üç merkez ilçesindeki (Nilüfer, Osmangazi, Yıldırım) biri özel, üçü resmi olmak üzere toplam dörder ilköğretim okulunun, II. kademe 7. sınıf öğrencilerinden birer şubeye ve bu okullarda görev yapmakta olan toplam 12 Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmenine anket uygulanmıştır.

Araştırmanın bu bölümünde, bulgular ve yorumlar 2 kısım halinde ele alınmıştır. 1. kısımda, öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevaplar doğrultusunda hazırlanmış tablolar ve bu tablolarla ilgili açıklayıcı yorumlar yer almaktadır. 2. kısımda ise, öğretmenlerin anket sorularına verdikleri cevaplar tablolara dökülmüştür. Hazırlanan tablolarda bu veriler belirtilerek, gerekli yorumlarla desteklenmiştir.

1.2. Anket Sonuçları

1.2.1. Öğrenci Anketi Sonuçları

Bu bölümde anket uygulanan öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda hazırlanmış tablolar ve bu tablolarla ilgili açıklayıcı yorumlar yer almaktadır.

Araştırma kapsamına giren resmi okullardan sadece Emek İ.Ö.O'unda ve özel okulların tamamında Resim-İş (Görsel Sanatlar) atölyesi bulunduğu görülmektedir. Diğer tüm resmi okullarda Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersleri her zaman ders yapılan sınıfta işlenmektedir.

Tablo 4. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesini hangi sıklıkta kullanıyorsunuz?”

Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları*

Soru: 2	Resim-iş derslerini hep atölyede işleriz. n=58		Yaptığımız çalışmaya göre değişir. n=33		Resim-İş atölyesini kullanmıyoruz. n=8	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Özel Çakır İ.Ö.O.	17	100	-	-	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	-	-	-	-	4	44
Celal Bayar İ.Ö.O.	-	-	-	-	4	13
Özel Kültür Koleji	20	80	5	20	-	-
Emek İ.Ö.O.	6	21	22	79	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	15	5	6	95	-	-

Resim-İş (Görsel Sanatlar) atölyesi mevcut olan özel okullarda bu ders çoğunluğa göre hep atölyede işlenmektedir. Resim-İş atölyesi bulunan tek resmi okul olan Emek İ.Ö.O’nda ise %21’lik öğrenci grubu “Resim-İş derslerini hep atölyede işleriz” şikkını, sınıfın çoğunluğu yani %79’luk kısım “Yaptığımız çalışmaya göre değişir” şikkını işaretlemiştir. Diğer resmi okullarda (Atatürk İ.Ö.O., Celal Bayar İ.Ö.O.), az bir öğrenci grubu “Resim-İş atölyesini kullanmıyoruz” şikkını işaretlemiştir.

* 1. Soruya HAYIR cevabını veren öğrenciler bu soruyu boş bırakmıştır.

Tablo 5. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyeniz var fakat kullanılmıyor ise sebebi nedir?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları*

Soru: 3	Sınıf mevcudumuz fazla olduğu için resim atölyesine sığmıyoruz. n=7		Atölyede yeterli sayı ve nitelikte araç-gereç yok. n=2		Diğer n=17	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	-	-	2	9	1	6
Canaydın İ.Ö.O.	1	4	-	-	13	48
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	-	-	-	-	1	6
Atatürk İ.Ö.O.	1	11	-	-	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	5	16	-	-	2	6

Resmi ve özel okullarda mevcut olan Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyeleri kullanılır durumda olduğundan bu şubelerin tamamı bu soruyu boş bırakmıştır. Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi bulunmayan az bir öğrenci grubu ise bu soruyu yanıtlamıştır. Birkaç resmi okul bu sorunun “diğer” seçeneğine görüş bildirmiştir. Zaten bu seçeneğe de okullarında Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi bulunmadığını yazmışlardır.

* Okullarında Görsel Sanatlar atölyesi kullanılır durumda olan ve atölyeleri olmayan öğrenciler bu soruyu boş bırakmıştır.

Tablo 6. Resim-İş (Görsel Sanatlar) Atölyesi İle İlgili Düşüncelere İlişkin Soruya Verilen Öğrenci Yanıtları*

Soru: 5	Resim-iş dersleri daha verimli, eğlenceli geçirdi. n=90		Daha çeşitli teknikler öğrenirdik. n=52		Pek bir değişiklik olmazdı. n=12		Pek faydalı olmazdı. n=2		Diğer n=12	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR										
Emir Koop. İ.Ö.O.	16	73	6	27	-	-	-	-	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	16	59	7	26	1	4	-	-	2	7
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	10	56	3	17	5	27	-	-	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	4	44	3	32	1	12	1	12	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	18	58	13	42	-	-	-	-	-	-
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	7	44	3	19	3	19	1	6	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	8	42	11	58	-	-	-	-	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	11	58	6	32	2	10	-	-	-	-

Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi bulunan özel okullar ve Emek İ.Ö.O. şubelerinin tamamı bu soruyu boş bırakmıştır. Resmi okullardan Emir Koop. İ.Ö.O.(%73), Canaydın İ.Ö.O. (%59), Ahmet Uyar İ.Ö.O. (%56) ve Namazgah İ. Dikmen İ.Ö.O. (%58) şubelerinin çoğunluğu bu sorunun “Resim-iş dersleri daha verimli, eğlenceli geçirdi.” şıkkını işaretlemiştir. Canaydın İ.Ö.O., Ahmet Uyar İ.Ö.O., Atatürk İ.Ö.O., Kükürtlü Tic. Ve San. Odası İ.Ö.O. ve Namazgah İ.Ö.O. şubelerinden az bir kesim okullarında resim-iş atölyesi olsaydı pek bir değişiklik olmayacağını; sadece Atatürk İ.Ö.O.’ndan 1 öğrenci resim-iş atölyesinin pek faydalı olmayacağını belirtmiştir. Canaydın İ.Ö.O’undan 1 öğrenci bu sorunun “diğer” seçeneğine görüş bildirmiştir. Bu öğrenci okullarında eğer resim-iş atölyesi olsaydı daha geniş bir alanda daha rahat ders işleyebileceklerini belirtmiştir.

* Görsel Sanatlar derslerini atölyede işleyen öğrenciler bu soruyu boş bırakmıştır.

Tablo 7. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde öğrenciler sıralarda kaç kişi olarak oturmaktadır?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 6	1 kişi n=37		2 kişi n=119		3 kişi n=20		4 kişi n=9		Diğer n=7	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR										
Emir Koop. İ.Ö.O.	21	95	-	-	-	-	1	5	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	5	19	22	81	-	-	-	-	-	-
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	1	6	17	94	-	-	-	-	-	-
Özel Çakır İ.Ö.O.	-	-	6	35	-	-	-	-	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	-	-	9	100	-	-	-	-	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	1	3	5	16	20	65	4	13	1	3
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	-	-	15	94	-	-	-	-	-	-
Özel Kültür Koleji	4	16	1	4	-	-	4	16	1	4
Üstün Üründül İ.Ö.O.	4	21	15	79	-	-	-	-	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	1	5	18	95	-	-	-	-	-	-
Emek İ.Ö.O.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	18
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	-	-	11	52	-	-	-	-	-	-

Tabloya genel olarak bakıldığında resmi okullarda resim-iş derslerinde öğrencilerin çoğunluğu genel olarak 2’şer kişi halinde oturmaktadırlar. Bununla beraber Emir Koop. İ.Ö.O. şubesi öğrencileri (%95) bu derste 1’er kişi halinde oturduklarını belirtmiştir. Özel Çakır İ.Ö.O., Emek İ.Ö.O. Özel Kültür Koleji öğrencilerinin büyük çoğunluğu ise bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Emek İ.Ö.O. öğrencilerinin %18’lik bir kısmı “diğer” seçeneğine resim-iş derslerinde 6-7’şer kişilik grupları halinde oturduklarını belirtmiştir (Bkz. Fotoğraf 10).. Yine Özel Kültür Koleji’nden 1 öğrenci “Her masada bir grup vardır ve her grup en az üç kişiliktir.” demiştir (Bkz. Fotoğraf 7).

Tablo 8. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesinin yararına inanıyor musunuz?”

Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 7	Yararlı olduğuna inanıyorum. n=207		Gerekli görmüyorum. n=32		Diğer n=6	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	19	86	1	5	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	22	81	-	-	3	11
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	10	56	7	39	-	-
Özel Çakır İ.Ö.O.	17	100	-	-	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	5	56	3	33	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	30	97	1	3	-	-
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	2	13	12	75	1	6
Özel Kültür Koleji	22	88	2	8	1	6
Üstün Üründül İ.Ö.O.	18	97	1	3	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	17	89	2	11	-	-
Emek İ.Ö.O.	26	92	1	4	1	4
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	19	90	2	10	-	-

Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. dışında, diğer resmi ve özel ilköğretim okulları şubeleri bu soruya “Yararlı olduğuna inanıyorum.” şeklinde yanıt vermiştir. Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. şubesinin %75’lik çoğunluğu resim-iş atölyesini gerekli görmemektedir. Ahmet Uyar İ.Ö.O. öğrencilerinde de %56’lık bir grup atölyenin yararlı olduğuna inanırken, %39’luk bir grup da resim-iş atölyesini gerekli görmemektedir. Bu sorunun “diğer” seçeneğinde belirtilen görüşler şöyledir:

Emek İ.Ö.O.’ndan 1 öğrenci: “Resim-İş atölyesi kısmen yararlı olurdu.”

Özel Kültür Koleji’nden 1 öğrenci: “Resim-İş derslerini dışarıda yapmak daha zevkli olur.”

Tablo 9. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin ışık durumu nasıldır?”

Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 8	Sürekli ışık alır.		Az ışıklıdır.		Karanlık olduğu için lambaları yakmak zorundayız.		Resim-iş dersi için ışık durumu uygundur.	
	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR								
Emir Koop. İ.Ö.O.	9	41	1	5	-	-	12	54
Canaydın İ.Ö.O.	8	30	-	-	-	-	17	63
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	9	50	-	-	-	-	9	50
Özel Çakır İ.Ö.O.	15	88	-	-	-	-	2	12
Atatürk İ.Ö.O.	5	56	2	22	2	22	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	9	29	-	-	2	6	19	61
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	8	50	3	19	1	6	4	25
Özel Kültür Koleji	15	60	-	-	-	-	10	40
Üstün Üründül İ.Ö.O.	7	37	3	16	1	6	7	35
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	4	21	1	5	7	37	7	37
Emek İ.Ö.O.	14	50	1	4	-	-	13	46
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	4	19	1	5	-	-	16	76

Tabloya genel olarak bakıldığında, anketi uygulayan okullarda resim-iş dersliklerinin sürekli ışık aldığı ve resim-iş dersi için ışık durumunun uygun olduğu belirtilmiştir. Atatürk İ.Ö.O.’nun %22’si ve Namazgah İ.Dikmen İ.Ö.O.’nun %37’si bu derslerde derslikler karanlık olduğu için lambaları yakmak zorunda olduklarını belirtmiştir. Yine Namazgah İ.Dikmen İ.Ö.O. şubesinin diğer %37’lik kesimi “Resim-iş dersi için ışık durumu uygundur.” şıkkını işaretlemiştir.

Tablo 10. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde havalandırma nasıldır?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 9	Yeterli n=193		Yetersiz n=46		Diğer n=9	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	19	86	3	14	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	13	48	12	44	2	8
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	16	88	1	6	-	-
Özel Çakır İ.Ö.O.	14	82	2	12	1	6
Atatürk İ.Ö.O.	3	33	6	67	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	27	87	3	10	-	-
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	10	62	2	13	3	19
Özel Kültür Koleji	23	92	2	8	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	11	58	7	37	1	5
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	15	79	3	16	1	5
Emek İ.Ö.O.	22	79	4	13	1	4
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	20	95	1	5	-	-

Emir Koop. İ.Ö.O. (%86), Ahmet Uyar İ.Ö.O. (%88), Özel Çakır İ.Ö.O. (%82), Canaydın İ.Ö.O. (%48), Celal Bayar İ.Ö.O. (%87), Kükürtlü T.S.O. İ.Ö.O. (%62) Özel Kültür Koleji (%92), Üstün Üründül (%58), Namazgah İ. Dikmen İ.Ö.O. (% 79), Emek İ.Ö.O. (%79) ve Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. (%95) şubelerinin büyük çoğunluğuna göre Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yapılan yerde havalandırma yeterlidir. Sadece Atatürk İ.Ö.O. şubesi öğrencilerinin çoğunluğu (%67) bu soruya “yetersiz” yanıtını vermiştir. Bu sorunun “diğer” şıkkına görüş bildirenler “Sınıfta klima var ama kalabalıktan dolayı yetersizdir.”, “kısmen yeterlidir” gibi görüşlerde bulunmuşlardır.

Tablo 11. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerin ısı durumu nasıldır?

Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 10	Uygun		Uygun değil		Diğer	
	n=218		n=26		n=7	
OKULLAR	f	%	f	%	f	%
Emir Koop. İ.Ö.O.	20	91	2	9	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	18	67	5	19	4	14
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	14	78	3	17	1	5
Özel Çakır İ.Ö.O.	16	94	-	-	1	6
Atatürk İ.Ö.O.	9	100	-	-	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	28	90	3	10	-	-
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	10	63	4	25	1	6
Özel Kültür Koleji	25	100	-	-	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	13	68	6	32	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	17	89	2	11	-	-
Emek İ.Ö.O.	27	96	1	4	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	21	100	-	-	-	-

Anket uygulanan sınıfların tamamında, öğrencilerin büyük çoğunluğu dersliklerin ısı durumunun uygun olduğunu belirtmiştir. Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.’ndan 1 öğrencinin “diğer” şikkına bildirdiği görüşe göre, dersliğin ısı durumu orta derecededir.

Tablo 12. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerin duvar rengi ile ilgili ne düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 11	Duvar rengi benim için fark etmez. n=93		İnsanın içini açan renklerin olmasını tercih ederim. n=87		Renkler içimi karartıyor. n=10		Bana göre güzel. n=55		Diğer n=7	
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%
OKULLAR										
Emir Koop. İ.Ö.O.	8	36	11	50	-	-	3	14	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	6	22	16	60	2	7	1	4	2	7
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	5	28	5	28	2	11	5	28	1	5
Özel Çakır İ.Ö.O.	7	41	3	18	-	-	5	29	2	12
Atatürk İ.Ö.O.	4	44	3	34	1	11			1	11
Celal Bayar İ.Ö.O.	8	26	8	26	-	-	15	48	-	-
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	13	81	2	12	-	-	1	7	-	-
Özel Kültür Koleji	13	52	5	20	-	-	7	28	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	5	26	9	47	1	6	4	21	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	3	16	10	52	2	11	3	16	1	5
Emek İ.Ö.O.	10	36	10	36	2	7	6	21	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	11	52	5	24	-	-	5	24	-	-

Özel Çakır İ.Ö.O. (%41), Atatürk İ.Ö.O. (%44), Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. (%81), Özel Kültür Koleji (%52) ve Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. (%52) şubelerinde öğrencileri çoğu “Duvar rengi benim için fark etmez.” seçeneğini işaretlemiştir. Emir Koop. İ.Ö.O. (%50), Canaydın İ.Ö.O. (%60) ve Namazgah İ. Dikmen İ.Ö.O. (%52) şubelerinde ise çoğu öğrenci resim-iş dersi yapılan yerin duvar rengiyle ilgili insanın içini açan renklerin olmasını tercih ettiklerini belirtmiştir. Çakır İ.Ö.O.’ndan 1 öğrenci duvarda asılı tablo, pano vs. ilk olarak göze çarptığından duvar renklerinin önemsenmediğini; yine Çakır İ.Ö.O.’ndan başka bir öğrenci, duvarların rengarenk olabileceğini; Ahmet Uyar İ.Ö.O.’ndan 1 öğrenci duvar renginden hiç hoşlanmadığını; Atatürk İ.Ö.O.’ndan 1 öğrenci duvarların okulun her yerinde aynı renkte olmasının sıkıcı olduğunu; Canaydın İ.Ö.O.’ndan 1 öğrenci duvarların daha canlı

(aktif) renklerde olmasını istediğini; yine Canaydın İ.Ö.O.’ndan başka bir öğrenci de duvar rengi sade olursa hoş olacağını “diğer” seçeneğinde belirtmiştir.

Tablo 13. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde sınıf mevcudunuz ne kadardır?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 12	20 kişiden az n=18		21-30 kişi arası n=117		31-40 kişi arası n=58		41-50 kişi arası n=57	
	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR								
Emir Koop. İ.Ö.O.	-	-	22	100	-	-	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	-	-	-	-	25	93	-	-
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	-	-	1	6	2	11	15	83
Özel Çakır İ.Ö.O.	17	100	-	-	-	-	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	-	-	-	-	-	-	9	100
Celal Bayar İ.Ö.O.	-	-	-	-	-	-	31	100
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	1	6	-	-	13	81	2	13
Özel Kültür Koleji	-	-	25	100	-	-	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	-	-	19	100	-	-	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	-	-	1	5	18	95	-	-
Emek İ.Ö.O.	-	-	28	100	-	-	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	-	-	21	100	-	-	-	-

Özel okullardan sadece Çakır İ.Ö.O. şubesinin resim-iş derslerini 20 veya daha az grup öğrenciyle yaptığı görülmektedir. Emir Koop. İ.Ö.O., Özel Kültür Koleji, Emek İ.Ö.O. ve Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. şubeleri ise resim-iş derslerini 21-30 arasında bir mevcutla yapmaktadırlar. Ahmet Uyar İ.Ö.O., Atatürk İ.Ö.O. ve Celal Bayar İ.Ö.O. şubelerinin verdikleri yanıtlara göre bu dersler 41 ila 50 kişilik gruplarla yapılmaktadır. Canaydın İ.Ö.O., Kükürtlü Tic. ve San. Od. İ.Ö.O., ve Namazgah İ.Ö.O. şubeleri ise resim-iş derslerini 31-40 kişilik gruplarla yapmaktadırlar.

Tablo 14. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde o günkü çalışmanın niteliğine göre, dersten önce bir düzenleme yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 13	Evet n=109		Hayır n=54		Bazen n=86	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	8	36	7	32	7	32
Canaydın İ.Ö.O.	11	41	7	26	9	33
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	5	28	4	22	8	44
Özel Çakır İ.Ö.O.	9	53	1	6	7	41
Atatürk İ.Ö.O.	3	33	5	56	1	11
Celal Bayar İ.Ö.O.	23	69	1	3	7	22
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	2	12	4	25	10	63
Özel Kültür Koleji	16	64	2	8	7	28
Üstün Üründül İ.Ö.O.	6	32	6	32	7	36
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	5	26	4	21	10	53
Emek İ.Ö.O.	10	32	10	36	8	28
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	13	62	3	14	5	24

Özel okulların tamamında, Canaydın İ.Ö.O. (%41) ve Celal Bayar İ.Ö.O. (%69) şubelerinde Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yapılan yerde o günkü çalışmanın niteliğine göre dersten önce bir düzenleme yapıldığı anlaşılmaktadır. Ahmet Uyar İ.Ö.O. (%44), Kükürtlü Tic. Ve San. Od. İ.Ö.O. (%63), Üstün Üründül İ.Ö.O. (%36) ve Namazgah İ.Ö.O. (%53) şubelerindeki öğrencilerin verdikleri cevaba göre ise bu düzenleme bazen yapılmaktadır. Atatürk İ.Ö.O. şubesi öğrencileri ise verdikleri cevaba göre resim-iş dersi öncesinde bir düzenleme yapılmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 15. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde çalışmalarınızı sergileyeceğiniz panolar var mı?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 14	Evet n=218		Hayır n=26		Diğer n=6	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	16	82	5	23	1	5
Canaydın İ.Ö.O.	21	88	4	15	2	7
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	17	94	-	-	-	-
Özel Çakır İ.Ö.O.	17	94	-	-	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	9	100	-	-	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	29	94	1	3	1	3
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	3	19	12	75	-	-
Özel Kültür Koleji	24	96	-	-	1	4
Üstün Üründül İ.Ö.O.	17	90	1	5	1	5
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	16	84	3	16	-	-
Emek İ.Ö.O.	28	100	-	-	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	21	100	-	-	-	-

Tabloya göre bu soruya verilen cevaplara bakıldığında Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. şubesi dışında diğer tüm okulların Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptıkları yerde çalışmalarını sergileyecekleri panolar bulunmaktadır. Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. şubesi öğrencilerinin % 75’i bu soruya “hayır” yanıtını vermiştir.

Tablo 16. “Bu panoları Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersinde yaptığımız çalışmalar için kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları*

Soru: 15	Evet n=184		Hayır n=22		Diğer n=19	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	12	54	5	23	5	23
Canaydın İ.Ö.O.	13	47	5	19	4	15
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	9	50	5	28	4	22
Özel Çakır İ.Ö.O.	16	94	-	-	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	7	78	1	11	1	11
Celal Bayar İ.Ö.O.	29	94	-	-	1	3
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	4	25	1	6	1	6
Özel Kültür Koleji	22	88	1	4	1	4
Üstün Üründül İ.Ö.O.	12	63	1	5	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	13	69	2	10	1	5
Emek İ.Ö.O.	27	96	-	-	1	4
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	20	92	1	8	-	-

Bu soruyu yanıtlayan öğrencilerin verdikleri cevaplara göre, yine Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. şubesi dışındaki diğer tüm okullardaki şubeler, resim-iş derslerinde yapılan çalışmaların panolarda sergilendiğini belirtmektedir. “Diğer” şıkkını işaretleyen tüm öğrenciler bu kısma “bazen” diye açıklama yapmışlardır.

* Bu soruyu 14. soruya EVET cevabını veren öğrenciler yanıtlamıştır.

Tablo 17. “Bu panolardaki çalışmalar hangi sıklıkta değiştiriliyor?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları*

Soru: 16	Haftada bir n=24		İki haftada bir n=71		Ayda bir n=86		Diğer n=29	
	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR								
Emir Koop. İ.Ö.O.	3	14	4	18	3	14	5	23
Canaydın İ.Ö.O.	-	-	3	11	10	40	8	27
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	1	6	5	28	7	39	2	11
Özel Çakır İ.Ö.O.	4	24	4	24	6	35	3	17
Atatürk İ.Ö.O.	1	11	3	33.5	1	11	3	33.5
Celal Bayar İ.Ö.O.	6	19	6	19	12	40	6	19
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	-	-	1	6	3	19	-	-
Özel Kültür Koleji	-	-	9	36	12	48	1	4
Üstün Üründül İ.Ö.O.	2	11	8	42	3	16	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	2	10	11	59	2	10	1	5
Emek İ.Ö.O.	2	7	12	43	14	50	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	3	14	5	24	13	62	-	-

Tablodaki oranlara bakıldığında özel okulların tamamında panolardaki çalışmaların ayda bir değiştirildiği görülmektedir. Canaydın İ.Ö.O., Ahmet Uyar İ.Ö.O., Celal Bayar İ.Ö.O., ve Emek İ.Ö.O. şubelerine de göre de panolardaki çalışmaların ayda bir değiştirildiği anlaşılmaktadır. Üstün Üründül İ.Ö.O., Namazgah İ.Ö.O. ve Emek İ.Ö.O. şubelerinin verdikleri cevaba göre de çalışmalar iki haftada bir değiştirilmektedir. Bu soruya Emir Koop. İ.Ö.O.’undan “diğer” seçeneğini işaretleyenler, panolardaki çalışmaların periyodik olarak değişmediğini, her etkinlik bitiminde panolara çalışmalar asıldığını; Canaydın İ.Ö.O.’undan bu seçeneği işaretleyenler panolardaki çalışmaların sadece belirli gün ve haftalarda değiştiğini; Çakır İ.Ö.O.’undaki öğrenciler panoya asılan çalışmaların konuya ve tekniğe göre değiştiğini belirtmiştir.

* Bu soruyu 14. soruya EVET cevabını veren öğrenciler yanıtlamıştır.

Tablo 18. Öğrenci Çalışmalarının Panolarda Sergilenmesine İlişkin Soruya Verilen Öğrenci Yanıtları*

Soru: 17	Beni ilgilendirmiyor.		Beni motive ediyor, daha çok resim yapmak istiyorum.		Hoşuma gitmiyor.		Diğer	
	n=26		n=147		n=17		12	
OKULLAR	f	%	f	%	f	%	f	%
Emir Koop. İ.Ö.O.	2	9	9	14	2	9	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	2	7	15	56	-	-	2	7
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	2	11	7	39	2	11	2	11
Özel Çakır İ.Ö.O.	1	6	14	82	-	-	2	12
Atatürk İ.Ö.O.	3	33	1	12	3	33	2	22
Celal Bayar İ.Ö.O.	2	6	26	88	-	-	2	6
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	2	12	2	12	1	7	-	-
Özel Kültür Koleji	3	12	16	64	1	4	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	1	5	14	74	-	-	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	3	16	5	26	4	21	1	5
Emek İ.Ö.O.	2	7	23	82	2	7	1	4
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	3	14	15	71	2	10	-	-

Resmi okullardan Canaydın İ.Ö.O. (%56), Ahmet Uyar İ.Ö.O. (%39), Celal Bayar İ.Ö.O. (%88), Üstün Üründül İ.Ö.O. (%74) ve Emek İ.Ö.O. (%82) şubelerindeki öğrencilerin büyük çoğunluğu bu soruda “beni motive ediyor, daha çok resim yapmak istiyorum” şıkkını işaretlemiştir. Atatürk İ.Ö.O. şubesi öğrencilerinin %33’ü panolarda çalışmalarının sergilenmesi ile ilgili “beni ilgilendirmiyor şıkkını işaretlemiş, diğer %33’lü kısım da hoşlarına gitmediğini belirtmiştir. Özel okulların tamamı bu soruyu “Beni motive ediyor, daha çok resim yapmak istiyorum.” şıkkını işaretleyerek yanıtlamıştır. Bu soruya “diğer” seçeneğini işaretleyerek yanıt veren öğrenciler çalışmalarının panolarda sergilenmesinin hoşlarına gittiğini belirtmiştir. Emek İ.Ö.O.’undan 1 öğrenci panolarda asılı çalışmaların kendileri için örnek olduğunu söylemiştir.

* Bu soruyu 15. soruya EVET cevabını veren öğrenciler yanıtlamıştır.

Tablo 19. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde veya yere yakın lavabo var mı?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 18	Resim-iş dersi işlediğimiz yerde lavabo var. n=51		Resim-iş dersi işlediğimiz yere yakın lavabo var. n=178		Resim-iş dersi işlediğimiz yerde veya yere yakın lavabo yok. n=18		Diğer n=3	
	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR								
Emir Koop. İ.Ö.O.	1	5	18	80	1	5	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	3	11	21	78	1	4	2	7
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	1	6	15	82	1	6	1	6
Özel Çakır İ.Ö.O.	15	88	2	12	-	-	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	-	-	4	44	5	56	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	-	-	29	94	2	6	-	-
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	2	12	14	88	-	-	-	-
Özel Kültür Koleji	1	4	22	88	2	8	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	4	21	13	68	2	11	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	1	5	17	90	1	5	-	-
Emek İ.Ö.O.	3	11	22	78	3	11	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	20	95	1	5	-	-	-	-

Özel okullardan Özel Çakır İ.Ö.O. (%88) ve Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. (%95)'unda resim-iş dersi işlenen yerde lavabo bulunmaktadır. Atatürk İ.Ö.O. haricindeki diğer okulların tamamı bu soruya “Resim-iş dersi işlediğimiz yere yakın lavabo var.” şeklinde yanıt vermiştir. Sadece Atatürk İ.Ö.O. öğrencilerinin %56'sı resim-iş dersi işledikleri yerde veya yere yakın lavabo olmadığını belirtmiştir.

Tablo 20. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde ecza dolabı var mı?”

Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 19	Ecza dolabı var ve ilkyardım malzemeleri tamdır. n=75		Ecza dolabı var fakat içi boş. n=13		Ecza dolabı yok. n=146		Diğer n=15	
	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR								
Emir Koop. İ.Ö.O.	-	-	-	-	20	91	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	2	7	2	7	19	71	4	15
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	2	11	2	11	13	72	1	6
Özel Çakır İ.Ö.O.	1	6	-	-	10	59	6	35
Atatürk İ.Ö.O.	-	-	-	-	8	89	1	11
Celal Bayar İ.Ö.O.	13	42	-	-	16	52	1	3
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	2	12	-	-	14	88	-	-
Özel Kültür Koleji	6	24	-	-	18	72	1	4
Üstün Üründül İ.Ö.O.	2	11	8	42	8	42	1	5
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	1	5	-	-	18	95	-	-
Emek İ.Ö.O.	28	100	-	-	-	-	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	18	86	1	5	2	9	-	-

Özel okullardan Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. şubesinin %86’sı, resmi okullardan sadece Emek İ.Ö.O. öğrencilerinin tamamı (%100) resim-iş dersi yaptıkları yerde içindeki malzemelerle birlikte ecza dolabı olduğunu belirtmiştir. Üstün Üründül İ.Ö.O. öğrencilerinin %42’si “Ecza dolabı var fakat içi boş.” şikkını, diğer %42’si “ecza dolabı yok” şikkını işaretlemiştir. Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. ve Emek İ.Ö.O.dışındaki tüm okullarda sınıf çoğunluğuna göre resim-iş dersi yapılan yerde ecza dolabı bulunmamaktadır. “Diğer” seçeneğini işaretleyen öğrenciler Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptıkları yerde ecza dolabı olup olmadığını bilmediklerini belirtmişlerdir. Çakır İ.Ö.O. öğrenci cevaplarına göre sınıflarında ecza dolabı yerine atölyelerine yakın revir bulunmaktadır.

Tablo 21. “Aşağıdaki malzemelerden bugüne kadar duyduklarınızı işaretleyiniz.”

Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 20	Nilüfer				Osmangazi				Yıldırım				Top.
	Resmi		Özel		Resmi		Özel		Resmi		Özel		
Malzemeler	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Pastel boya	67	100	17	100	56	100	22	88	66	100	21	100	249
Keçeli kalem	57	85	15	88	51	91	22	88	57	86	16	76	218
Resim yağı	18	27	9	53	16	29	11	44	15	23	15	71	84
Guaj boya	63	94	17	100	54	96	23	92	63	95	19	90	239
Cam boyası	49	73	16	94	31	55	22	88	53	80	18	86	189
Terebentin	5	7	6	35	8	14	11	44	2	3	2	10	34
Sulu boya	67	100	17	100	56	100	23	92	66	100	21	100	250
Parmak boya	50	77	16	94	29	52	22	88	45	68	17	81	179
Çamur kil	40	60	15	88	24	43	18	72	47	71	13	62	157
Yağlı boya	63	94	16	94	51	91	23	92	58	89	19	90	230
Matbaa mürekkebi	32	48	15	88	29	52	8	32	20	30	11	52	88
Kuruboya	64	96	17	100	54	96	23	92	62	94	21	100	241
Karakalem	63	94	17	100	53	95	23	92	59	89	20	95	235
Toz boya	17	25	8	47	11	20	10	40	17	26	5	24	68
Kumaş boyası	37	55	14	82	34	61	18	72	42	64	14	67	159
Kömür kalem	12	18	6	35	8	14	6	24	2	3	-	-	34
Mum	41	61	14	82	44	79	12	28	44	67	15	71	170
Mum boya	31	46	12	71	28	50	13	52	20	30	12	57	116
Toz kil	12	18	10	59	15	27	10	40	21	45	2	10	70
Tiner	47	70	16	94	40	71	20	80	52	79	15	71	190
Mürekkep	54	81	16	94	46	82	21	84	60	95	20	95	217
Kuru pastel	61	91	16	94	43	77	22	88	49	74	20	95	211
Vernik	28	42	14	82	36	64	21	84	58	89	13	62	170
Alçı (Toz)	43	64	12	71	43	77	19	76	49	74	13	62	179
Sprey boya	52	78	16	94	41	73	14	56	45	68	18	86	176
Diğer	3	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	4

Ankete katılan öğrencilerin tamamının önceden haberdar olduğu malzemeler pastel boya ve suluboyadır. Bunların yanında en çok bilinen malzemelerin, keçeli (gazlı) kalem, guaj boya, cam boyası, parmak boya, yağlı boya, kuruboya, karakalem, mürekkep ve kuru pasteldir. Tabloya genel olarak bakıldığında özel okullarda okuyan öğrencilerin malzeme tanıma oranlarının, resmi okullarda okuyanlarınkine göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Daha az bilinen yada bilinmeyen malzemeler ise tabloya göre terebentin, toz boya, kömür kalem, toz boya, kömür kalem (füzen), mum boya ve

toz kildir. “Diğer” seçeneğini işaretleyen öğrenciler bu kısma fırça ve ebru boyası yazmışlardır.

Tablo 22. “Aşağıdaki malzemelerden bugüne kadar kullandıklarınızı işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 21	Nilüfer				Osmangazi				Yıldırım				Top.
	Resmi		Özel		Resmi		Özel		Resmi		Özel		
Malzeme	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Pastel boya	67	100	17	100	51	91	25	100	66	100	21	100	247
Keçeli kalem	42	63	14	82	44	76	21	84	45	68	11	52	177
Resim yağı	7	10	3	18	6	11	5	20	5	8	10	48	36
Guaj boya	53	79	15	88	48	86	25	100	50	76	19	90	210
Cam boyası	29	43	9	53	10	18	19	76	32	48	13	62	112
Terebentin	2	3	-	-	4	7	7	28	1	2	3	14	17
Sulu boya	65	97	17	100	53	95	23	92	65	98	21	100	244
Parmak boya	31	46	14	82	13	23	13	52	21	32	13	62	105
Çamur kil	18	27	13	76	14	25	12	48	28	42	11	52	86
Yağlı boya	34	51	15	88	22	39	18	72	29	44	15	71	133
Matbaa mürekkebi	8	12	13	76	8	14	6	24	2	3	2	10	39
Kuruboya	56	84	16	94	48	86	22	88	40	61	19	90	201
Karakalem	51	76	17	100	45	80	18	72	46	70	18	85	195
Toz boya	5	7	2	12	3	5	2	8	4	6	3	14	19
Kumaş boyası	18	27	6	35	12	21	10	40	11	17	6	29	63
Kömür kalem	-	-	1	6	5	9	4	16	-	-	2	10	12
Mum	12	18	8	47	31	55	6	24	14	21	7	33	78
Mum boya	8	12	7	41	13	55	2	8	8	12	4	19	42
Toz kil	8	12	7	41	6	11	3	12	13	20	2	10	39
Tiner	19	28	15	88	14	25	21	84	19	29	9	43	97
Mürekkep	35	52	14	82	39	70	14	56	42	64	14	67	158
Kuru pastel	49	73	15	88	25	45	21	84	43	65	18	85	171
Vernik	23	34	10	59	12	21	13	52	33	50	9	43	90
Alçı (Toz)	17	25	7	41	30	54	7	28	34	51	8	38	103
Sprey boya	24	36	6	35	18	32	4	16	16	24	15	71	83
Diğer	2	3	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3

Tüm okulların genel oranlarına bakıldığında anketi uygulayan öğrencilerin bugüne kadar en çok kullandığı malzemeler pastel boya, guaj boya, sulu boya, kuru boya, karakalem ve kuru pasteldir. Öğrencilerin kullanmaktan hoşlanmadıkları

malzemeler ise resim yağı, terebentin, matbaa mürekkebi, toz boya, kömür kalem (füzen), mum boya ve toz kildir. Özel okullara bakıldığında genelde 100'lk değerlerin, resmi okullara göre çoğunlukta olduğu görülmektedir. "Diğer" seçeneğini işaretleyen öğrenciler bu kısma fırça yazmışlardır.

Tablo 23. “Aşağıdaki malzemelerden bugüne kadar kullanmaktan hoşlandıklarınızı işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 22	Nilüfer				Osmangazi				Yıldırım				Top.
	Resmi		Özel		Resmi		Özel		Resmi		Özel		
Malzeme	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Pastel boya	45	67	8	47	42	75	20	80	59	89	16	76	190
Keçeli kalem	21	31	9	53	31	55	14	56	26	39	11	52	112
Resim yağı	5	7	3	18	5	9	5	20	2	3	5	24	25
Guaj boya	50	75	12	71	38	68	21	84	49	74	16	76	186
Cam boyası	22	33	10	59	14	25	15	60	18	27	9	43	88
Terebentin	1	1	4	24	3	5	3	12	-	-	2	10	13
Sulu boya	53	79	11	65	36	64	17	68	49	74	14	67	130
Parmak boya	17	25	8	47	10	18	15	60	16	24	13	62	79
Çamur kil	14	21	11	65	15	27	8	32	17	26	5	24	70
Yağlı boya	22	33	12	71	14	24	14	56	10	15	10	48	82
Matbaa mürekkebi	2	3	7	41	5	9	4	16	-	-	1	5	19
Kuruboya	36	54	8	47	32	57	10	40	33	50	15	71	134
Karakalem	45	67	13	76	29	52	13	52	37	56	8	38	145
Toz boya	4	6	4	24	5	9	5	20	4	6	3	14	25
Kumaş boyası	15	22	5	29	8	14	7	28	7	11	3	14	45
Kömür kalem	1	1	3	18	4	7	3	12	-	-	1	5	12
Mum	6	9	4	24	19	34	4	16	3	5	6	29	42
Mum boya	8	12	8	47	10	18	6	24	5	8	7	33	44
Toz kil	4	6	4	24	3	5	6	24	3	5	2	10	22
Tiner	10	15	7	41	5	9	7	28	3	5	6	29	38
Mürekkep	17	25	5	29	16	29	6	24	17	26	6	29	67
Kuru pastel	24	36	6	35	14	25	12	48	25	38	12	57	93
Vernik	18	27	6	35	11	20	6	24	10	15	7	33	58
Alçı (Toz)	16	24	6	35	22	39	6	24	16	24	5	24	71
Sprey boya	25	37	10	59	17	30	11	44	13	20	14	67	90
Diğer	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2

Tablodaki verilere göre öğrencilerin kullanmaktan en çok hoşlandığı malzemeler, pastel boya, guaj boya, sulu boya, kuru boya, karakalem ve sprey boyadır. Öğrencilerin çalışmaktan hoşlanmadıkları malzemeler ise oranlara göre resim yağı, terebentin, matbaa mürekkebi, toz boya, kömür kalem, mum ve toz kildir. Genel olarak oranlara bakıldığında çok yüksek değerler görülmemektedir.

Malzemeler ile ilgili bu üç soruya verilen cevapların oranlarının birbirine yakın olması dikkat çekicidir. “Diğer” seçeneğini işaretleyen öğrenciler bu kısma fırça yazmışlardır.

Tablo 24. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersleri için malzeme alırken markasına dikkat ediyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 23	Evet n=180		Hayır n=15		Bazen n=56	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	17	77	1	5	4	18
Canaydın İ.Ö.O.	15	55	-	-	11	41
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	13	72	2	11	3	17
Özel Çakır İ.Ö.O.	10	59	2	12	5	29
Atatürk İ.Ö.O.	6	67	1	11	2	27
Celal Bayar İ.Ö.O.	26	74	1	3	4	13
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	8	50	2	13	6	37
Özel Kültür Koleji	13	52	2	8	10	40
Üstün Üründül İ.Ö.O.	16	84	1	5	2	11
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	17	90	1	5	1	5
Emek İ.Ö.O.	21	75	1	4	6	21
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	18	85	1	5	2	10

Resmi ve özel okul öğrencilerinin büyük çoğunluğu bu soruda “evet” şıkkını işaretlemiştir. Özel Kültür Koleji (%40), Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. (%37) ve Özel Çakır İ.Ö. (%29) okullarında “bazen” şıkkını işaretleyenlerin de fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 25. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersinde kullandığımız malzemelerle ilgili aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanı işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 24	Her zaman kendi malzemelerimi kullanırım. n=209		Malzeme kullanmam. n=7		Malzemeleri arkadaşlarımdan ödünç alırım. n=9		Diğer n=25	
	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR								
Emir Koop. İ.Ö.O.	19	86	-	-	-	-	3	14
Canaydın İ.Ö.O.	19	70	1	4	-	-	7	26
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	17	94	1	6	-	-	-	-
Özel Çakır İ.Ö.O.	13	76	-	-	-	-	4	24
Atatürk İ.Ö.O.	7	78	-	-	2	22	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	29	94	-	-	-	-	2	6
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	10	45	2	12	3	36	1	7
Özel Kültür Koleji	18	72	-	-	2	8	3	12
Üstün Üründül İ.Ö.O.	13	69	1	5	1	5	4	21
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	19	100	-	-	-	-	-	-
Emek İ.Ö.O.	26	92	1	4	-	-	1	4
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	19	90	1	5	1	5	-	-

Anket uygulanan öğrencilerin tamamına yakın bir kısmı resim-iş derslerinde her zaman kendi malzemelerini kullanmaktadır. “Malzeme kullanmam.” diyenlerin oranı çok azdır. Bu oran en yüksek Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.’na aittir. Yine Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.’nun %36’sı ve Atatürk İ.Ö.O.’nun %22’si malzemelerini arkadaşlarından ödünç aldıklarını söylemişlerdir. Çakır İ.Ö.O. öğrencileri, atölyede hazır bulunan malzemeleri kullandıklarını “diğer” seçeneğinde belirtmişlerdir. Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.’ndaki öğrencileri, eğer malzemelerini unutmuşlarsa, arkadaşlarından ödünç aldıklarını söylemişlerdir.

Tablo 26. Resim-İş (Görsel Sanatlar) Dersi İle İlgili Malzemelerinizi Alırken Dikkat Edilen Tutuma İlişkin Soruya Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 25	En ucuz, ekonomik olanını alırım. n=48		En pahalısını alırım. n=28		Fark etmez. n=121		Ben almam, ailem alır. n=55	
	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR								
Emir Koop. İ.Ö.O.	3	14	2	9	9	43	8	36
Canaydın İ.Ö.O.	6	22	3	11	15	56	3	11
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	2	11	2	11	11	61	3	17
Özel Çakır İ.Ö.O.	3	18	2	12	7	41	5	29
Atatürk İ.Ö.O.	2	22	-	-	6	67	1	11
Celal Bayar İ.Ö.O.	12	39	5	16	12	39	2	6
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	2	12	3	19	7	44	4	25
Özel Kültür Koleji	5	20	-	-	12	48	8	32
Üstün Üründül İ.Ö.O.	2	11	5	26	7	37	5	26
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	2	11	3	10	8	41	6	32
Emek İ.Ö.O.	4	14	-	-	16	57	8	29
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	5	24	3	14	11	52	2	10

Tabloya göre resmi ve özel okul öğrencilerinin büyük çoğunluğu malzeme alırken ucuz yada pahalı olmasına dikkat etmemektedir. “Ben almam, ailem alır.” şikkını işaretleyen öğrencilerin de oranı yüksektir. Her sınıfta, malzemelerin ucuz ve ekonomik olanını seçen ve pahalısını almaya gayret eden kişi sayısı azdır.

Tablo 27. Resim-İş (Görsel Sanatlar) Dersine Başlarken Öğretmenin Alınacak Malzemeleri Duyurmasına İlişkin Soruya Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 26	Öğretmenimiz bize söyler.		Bizi serbest bırakır, istediğimizi alırız.		Bazen söyler, bazen biz alırız.		En ucuzunu almamızı söyler.		Bir şey söylemez.	
	n=195		n=5		n=45		n=3		n=3	
OKULLAR	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Emir Koop. İ.Ö.O.	22	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	15	55	1	4	10	37	1	4	-	-
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	13	72	-	-	4	22	-	-	-	-
Özel Çakır İ.Ö.O.	13	76	-	-	4	24	-	-	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	8	89	-	-	1	11	-	-	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	26	84	-	-	5	16	-	-	-	-
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	14	88	-	-	1	6	1	6	-	-
Özel Kültür Koleji	22	88	-	-	3	12	-	-	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	15	79	-	-	4	21	-	-	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	12	64	1	5	4	21	-	-	2	10
Emek İ.Ö.O.	16	57	2	7	9	32	1	4	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	19	90	1	5	-	-	-	-	1	5

Tüm okullarda öğrencilerin çok büyük bir çoğunluğuna göre resim-iş dersine başlarken öğretmenler, alınacak malzemeleri önceden onlara bildirmektedir. Emir Koop. İ.Ö.O. ve Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. şubelerinden küçük bir grup “Bazen söyler, bazen biz alırız.” şikkını işaretlemiştir.

Tablo 28. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde çok çeşitli malzemeler kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 27	Evet n=93		Hayır n=41		Bazen n=115	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	6	27	2	9	14	64
Canaydın İ.Ö.O.	4	15	7	26	16	59
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	4	22	4	22	9	50
Özel Çakır İ.Ö.O.	14	82	-	-	3	18
Atatürk İ.Ö.O.	1	11	3	33	4	45
Celal Bayar İ.Ö.O.	10	32	5	16	15	49
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	2	12	7	44	7	44
Özel Kültür Koleji	19	76	-	-	6	24
Üstün Üründül İ.Ö.O.	5	26	3	16	11	58
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	5	26	3	16	11	58
Emek İ.Ö.O.	14	50	3	11	11	39
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	9	43	4	19	8	38

Özel okulların tamamı [Özel Çakır İ.Ö.O. (%82), Özel Kültür Koleji (%76), Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. (%43)] ve Emek İ.Ö.O. (%50) şubesindeki öğrencilerin yanıtlarına göre bu öğrenciler resim-iş derslerinde çok çeşitli malzemeler kullanmaktadırlar. Aynı zamanda bu okulların, atölyesi bulunanlar olması da dikkat çekicidir. Bu okulların dışındakilerin büyük çoğunluğu bu soruya “bazen” yanıtını vermiştir. Sadece Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. öğrencilerinin %44’ü “hayır” şikkını işaretlerken, diğer %44’lük kısım “bazen” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 29. “Öğretmeninizin sizden istediği malzemelerin hepsini satın alabiliyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 28	Evet, hepsini alıyoruz. n=187		Bir kısmını alabiliyoruz. n=52		Hayır, alamıyoruz. n=6		Diğer n=6	
	f	%	f	%	f	%	f	%
OKULLAR								
Emir Koop. İ.Ö.O.	19	86	3	14	-	-	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	19	66	5	23	1	4	2	7
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	16	88	1	6	-	-	-	-
Özel Çakır İ.Ö.O.	16	94	-	-	-	-	1	6
Atatürk İ.Ö.O.	8	89	1	11	-	-	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	19	62	11	35	-	-	1	3
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	12	75	2	13	1	6	1	6
Özel Kültür Koleji	19	76	6	24	-	-	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	7	37	11	58	-	-	1	5
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	13	69	5	26	1	5	-	-
Emek İ.Ö.O.	22	78	3	11	3	11	-	-
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	17	81	4	19	-	-	-	-

Üstün Üründül İ.Ö.O. dışındaki tüm okul öğrencileri öğretmenlerinin onlardan istediği malzemelerin tamamını satın alabilmektedirler. Üstün Üründül İ.Ö.O. (%58) öğrencilerinin büyük çoğunluğu bu soruyu “bir kısmını alabiliyoruz” şeklinde yanıtlamıştır. Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.’nun %6’sı, Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.’nun %5’i ve Emek İ.Ö.O.’nun %11’i bu soruyu “hayır, alamıyoruz.” şeklinde yanıtlamıştır. Bu sorunun “diğer” şıkkına yorum yazan öğrenciler istenen malzemeleri bazen bulamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 30. “Bu yıl boyunca Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde kullandığımız malzemeler hakkında neler düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 29	Birçok yeni malzeme tanıdım. n=111		Her zaman kullandığımız malzemeleri kullandım. n=132		Malzeme kullanmadım. n=7	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	9	41	13	59	-	-
Canaydın İ.Ö.O.	4	15	21	78	2	7
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	7	39	9	50	-	-
Özel Çakır İ.Ö.O.	15	88	2	12	-	-
Atatürk İ.Ö.O.	-	-	9	100	-	-
Celal Bayar İ.Ö.O.	20	65	11	35	-	-
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	3	19	10	62	3	19
Özel Kültür Koleji	17	68	8	32	-	-
Üstün Üründül İ.Ö.O.	6	32	13	68	-	-
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	3	16	16	84	-	-
Emek İ.Ö.O.	18	64	8	29	2	7
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	9	43	12	57	-	-

Özel okullardan Özel Çakır İ.Ö.O. (%88) ve Özel Kültür Koleji’nde (%68) okuyan öğrencilerin cevaplarına göre bu öğrenciler birçok yeni malzeme tanımışlardır. Resmi okullardan sadece Celal Bayar İ.Ö.O. (%65) ve Emek İ.Ö.O. (%64) öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu bu soruya “Birçok yeni malzeme tanıdım.” şeklinde yanıt vermiştir. Bunların dışındaki okullarda okuyan öğrenciler - oranlara göre - her zaman kullandıkları malzemeleri kullanmışlardır. Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. öğrencilerinin %19’luk bir kesimi, bu yıl malzeme kullanmadıklarını belirtmiştir.

Tablo 31. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi için aldığımız malzemeleri ne kadar zaman kullanırsınız?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 30	1 yıl		2 yıl		Hemen biter		Uzun yıllar kullanırım	
	n=126	n=46	n=36	n=44	f	%	f	%
OKULLAR	f	%	f	%	f	%	f	%
Emir Koop. İ.Ö.O.	15	68	4	18	1	5	2	9
Canaydın İ.Ö.O.	14	51	1	4	8	30	4	15
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	13	72	2	11	2	11	-	-
Özel Çakır İ.Ö.O.	6	35	4	24	1	6	6	35
Atatürk İ.Ö.O.	4	45	2	22	2	22	1	11
Celal Bayar İ.Ö.O.	15	48	7	23	-	-	9	29
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	5	31	1	6	8	50	2	13
Özel Kültür Koleji	12	48	3	12	7	38	3	12
Üstün Üründül İ.Ö.O.	8	41	3	16	2	11	6	32
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	9	47	5	26	2	11	3	16
Emek İ.Ö.O.	12	43	11	39	-	-	5	18
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	12	58	3	14	3	14	3	14

Özel Çakır İ.Ö.O. öğrencilerinin %35’i bu süre için “1 yıl” seçeneğini işaretlerken, diğer %35’i malzemeleri uzun yıllar kullandıklarını belirtmişlerdir. Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. şubesinde verilen cevaplara göre öğrencilerin, resim-iş dersi için aldıkları malzemelerin hemen bittiği anlaşılmaktadır. Bu okulların dışında kalan şubelerin büyük çoğunluğu malzemeleri bir yıl boyunca kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 32. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde yaptığınız çalışmalarda atık malzemeler kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 31	Evet n=69		Hayır n=70		Bazen n=111	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	6	27	7	32	9	41
Canaydın İ.Ö.O.	4	15	16	59	7	26
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	2	11	7	39	8	44
Özel Çakır İ.Ö.O.	11	65	-	-	6	35
Atatürk İ.Ö.O.	3	33	2	23	3	33
Celal Bayar İ.Ö.O.	3	10	8	26	20	64
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	3	19	8	50	5	31
Özel Kültür Koleji	12	48	3	12	10	40
Üstün Üründül İ.Ö.O.	5	26	5	26	9	48
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	3	16	5	26	11	58
Emek İ.Ö.O.	4	14	7	25	17	61
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	13	72	2	7	6	21

Tabloya göre özel okulların tamamında okuyan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde yapılan çalışmalarda atık malzemeler kullanılmaktadır. Atatürk İ.Ö.O. öğrencilerinin %33’ü bu soruya “evet” derken, %33’ü “bazen” demiştir. Canaydın İ.Ö.O.’nun %59’si ve Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.’nun %50’sine göre bu şubelerde yapılan çalışmalarda atık malzemeler kullanılmamaktadır. Bu okulların dışında kalan tüm şubelerde atık malzemelerin bazen kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 33. “Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde üç boyutlu çalışmalar yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 32	Evet n=77		Hayır n=107		Bazen n=67	
	f	%	f	%	f	%
OKULLAR						
Emir Koop. İ.Ö.O.	3	14	8	36	10	45
Canaydın İ.Ö.O.	1	4	16	59	10	37
Ahmet Uyar İ.Ö.O.	1	6	13	72	4	22
Özel Çakır İ.Ö.O.	11	64	2	12	4	24
Atatürk İ.Ö.O.	2	22	5	56	2	22
Celal Bayar İ.Ö.O.	2	6	19	62	10	32
Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O.	5	31	7	44	4	25
Özel Kültür Koleji	20	80	-	-	5	20
Üstün Üründül İ.Ö.O.	9	57	6	32	4	21
Namazgah İhsan Dikmen İ.Ö.O.	1	5	14	74	4	21
Emek İ.Ö.O.	6	21	15	54	7	25
Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.	16	76	2	10	3	14

Özel okullarda (Özel Çakır İ.Ö.O. %64, Özel Kültür Koleji %80, Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. %76) ve Üstün Üründül İ.Ö.O.’nda (%57) okuyan öğrencilerin tamamının resim-iş derslerinde üç boyutlu çalışmalar yaptıkları anlaşılmaktadır. Emir Koop. İ.Ö.O. öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu bu soruyu “bazen” şeklinde yanıtlamıştır. Bunların haricindeki okul şubelerinin resim-iş derslerinde üç boyutlu çalışmalar yapmadıkları görülmektedir.

Tablo 34. “Aşağıdaki listeden okulunuzda ve Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde bulunan araç-gereç ve malzemeleri işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 33	Nilüfer				Osmangazi				Yıldırım				Top.
	Resmi		Özel		Resmi		Özel		Resmi		Özel		
Malzeme	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Televizyon	18	27	-	-	21	37	7	28	57	86	13	62	116
Malzeme dolabı	14	21	16	94	14	25	22	88	39	59	20	95	125
Cetvel	40	60	15	88	31	55	23	92	52	79	16	76	177
Radyo kasetçalar	7	10	1	66	3	5	6	24	12	18	2	10	21
Öğrenci sırası, tabure	48	72	17	100	45	80	25	100	52	79	21	100	208
Palet	12	18	17	100	22	39	20	80	38	58	11	52	120
Cd çalar	12	18	2	12	7	12	8	32	26	39	3	14	58
Şövale	2	3	14	82	1	2	13	52	22	33	15	71	67
Maket Bıçağı	19	28	17	100	14	25	24	96	36	55	20	95	130
Video	8	12	2	12	8	14	7	28	13	20	3	14	41
Yazı tahtası	32	48	15	88	47	84	21	84	61	92	20	95	196
Reprodüksiyonlar	4	6	6	35	2	4	5	20	1	2	3	14	21
Projeksiyon	35	52	7	41	50	89	7	28	31	47	11	52	141
Bülten panosu	13	19	7	41	4	7	10	40	5	8	11	52	50
Merdane	3	4	10	59	-	-	5	20	3	5	2	10	23
Tepegöz	28	42	17	100	5	9	7	28	10	15	5	23	72
Resim panosu	25	37	17	100	28	50	18	72	21	32	20	95	129
Linolyum	2	3	-	-	-	-	5	20	2	3	1	5	10
Projeksiyon perdesi	33	49	7	41	15	27	6	24	30	45	10	48	101
Oyma aletleri	2	3	14	82	4	7	17	68	9	14	9	43	55
Kil	5	7	15	88	2	4	12	48	15	23	11	52	60
Bilgisayar	32	48	17	100	36	64	7	28	38	58	5	23	135
Modelaj kalemi	4	6	7	41	2	4	11	44	4	6	2	10	30
Sanat kitapları	8	12	15	88	5	9	17	68	16	24	18	86	79
Öğretmen dolabı	57	85	17	100	49	87	24	96	53	80	19	90	219
Su kapları	20	30	17	100	25	45	17	68	29	44	14	67	122
Sanat ansiklopedileri	6	9	16	94	3	5	11	44	10	15	6	29	52
Öğretmen masası	61	91	17	100	53	96	25	100	61	92	19	90	236
Ecza dolabı	5	7	2	12	12	21	11	44	26	39	18	86	74
Sanat tarihi şeridi	5	7	8	47	1	2	7	28	14	21	5	23	40
Öğretmen sandalyesi	62	93	17	100	53	95	24	96	47	71	19	90	222
Kalın perde	31	46	8	47	7	12	10	40	23	35	5	23	84
Makas	43	64	17	100	37	66	24	96	47	71	20	95	188
Diğer	3	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	4

Tüm okulların dersliklerinde bulunan malzemeler öğretmen sırası yada tabure, öğretmen dolabı, öğretmen masası, öğretmen sandalyesi ve makastır. Özel okullar arasında, Nilüfer ilçesinde bulunan Çakır İ.Ö.O. sanatsal malzeme açısından en donanımlı resim-iş dersliğine sahip görünmektedir. Tabloya genel olarak bakıldığında özellikle resmi okullarda malzeme yetersizliği göze çarpmaktadır. Osmangazi dahilindeki resmi okullardan 1 öğrenci “diğer” şıkkına çöp kovası yazarak eklemeye bulunmuştur.

Tablo 35. “Aşağıdaki tabloda yer alan resim teknik ve çalışmalarından Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde uygulama yapabildiklerinizi işaretleyiniz” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 34	Nilüfer				Osmangazi				Yıldırım				Top.
	Resmi		Özel		Resmi		Özel		Resmi		Özel		
Teknik	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Karakalem tekniği	54	81	17	100	45	80	18	72	43	65	19	90	196
Heykel çalışmaları	2	3	8	47	3	5	14	56	6	9	5	24	38
Suluboya tekniği	61	91	17	100	53	95	21	84	61	92	20	95	233
Seramik çalışmaları	8	12	11	65	4	7	11	44	11	17	11	52	56
Guaj boya tekniği	44	66	15	88	39	70	21	84	49	74	16	76	184
İnşa işleri	6	9	2	12	2	4	5	20	3	4	5	24	23
Pastel boya tekniği	63	94	17	100	52	93	20	80	64	97	21	100	237
Lavi tekniği	4	6	8	47	12	21	6	24	12	18	8	38	50
Yağlı boya tekniği	17	25	14	82	14	25	15	60	18	27	15	71	93
Baskı tekniği	16	24	17	100	8	14	12	48	10	15	9	43	72
Kolâj tekniği	33	49	13	76	23	41	12	48	30	45	11	52	122
Akrilik boya tekniği	5	7	13	76	4	7	15	60	8	12	5	24	50
Vitray tekniği	13	19	7	41	4	7	19	76	19	29	14	67	66
Grafik çalışmaları	25	37	14	82	20	36	11	44	27	41	12	57	109
Diğer	3	4	1	6	1	2	1	4	-	-	-	-	6

Tüm okullarda uygulama yapılabilen teknikler ve çalışmalar karakalem tekniği, suluboya tekniği, guaj boya tekniği ve pastel boya tekniğidir. Resmi okullarda uygulanamayan teknik ve çalışmaların özel okullarda uygulanabildiği ortadadır. Özel okulların hepsinde tabloda yer alan resim teknik ve çalışmalarının tamamına yakının uygulandığı görülmektedir. Nilüfer ilçesinde bulunan Çakır İ.Ö.O.’ndan 1 öğrenci bu listeye ebru tekniğini de eklemiştir.

Tablo 36. “Yukarıdaki seçeneklerden uygulama yapamadığınız teknikler sizce neden yapılmamaktadır? Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanları işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğrenci Yanıtları

Soru: 35	Nilüfer				Osmangazi				Yıldırım				Top.
	Resmi		Özel		Resmi		Özel		Resmi		Özel		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Öğrencilerin ilgisiz olması	32	48	6	35	27	48	15	60	28	42	13	62	121
Malzemelerin öğrenci sıralarına sığmaması	20	30	-	-	24	25	-	-	11	17	2	10	57
Farklı tekniklerin öğretim programında olmaması	28	42	4	24	14	43	16	64	27	41	8	38	97
Öğrencilerin kıyafetlerinin kirlenmesinden tedirgin olması	25	37	2	12	18	32	6	24	17	26	8	38	76
Malzemeler pahalı olduğu için satın alınamaması	21	31	1	6	18	32	2	8	25	38	1	5	68
Her teknik için yeterli araç-gerecin olmaması	33	49	-	-	28	50	5	20	33	50	5	24	104
Sınıf mevcudunun çok fazla olması	29	43	-	-	44	79	3	12	16	24	2	10	94
Öğrencilerin ders sonrasında kendi temizliklerini yapmakta zorlanması	31	46	3	18	18	32	4	16	19	29	4	19	79
Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yapılan yerin fazla kirlenmesi	29	43	1	6	22	39	3	12	18	27	7	33	80
Sıraların (yada masaların) kirlenmesi	34	51	1	6	28	50	4	16	25	38	9	43	101
Diğer	11	16	8	47	5	9	-	-	1	2	-	-	25

Maddeler arasında tüm okullarca en çok işaretlenen şık “Öğrencilerin ilgisiz olması” seçeneğidir. Osmangazi ilçesinde bulunan Özel Kültür Koleji farklı tekniklerde uygulama yapamama sebebini “farklı tekniklerin öğretim programında olmamasına” bağlamaktadır. Resmi okulların tümünde, dersliklerde “her türlü araç-gerecin olmaması” da büyük bir problemdir. Yine “sınıf mevcudunun fazla olması” ve “sıraların (yada masaların) kirlenmesi” resmi okul öğrencileri tarafından bir engel olarak görülmektedir. Bazı öğrenciler bu sorunun “diğer” seçeneğine şu görüşleri bildirmiştir:

- İmkanların yetersizliği,
- Resim-iş derslerinde sınavlardan önce başka derslere çalışıldığından (ödev hazırlama, test çözme) dersin önemini yitirmesi, ciddiye alınmaması,
- Ders süresinin kısıtlı olması.

1.2.2. Öğretmen Anketi Sonuçları

Bu bölümde anket uygulanan öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda hazırlanmış tablolar ve bu tablolarla ilgili açıklayıcı yorumlar yer almaktadır.

Araştırmaya göre, resmi okullarda görev yapan 9 öğretmenden 2'si, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamı (3 kişi) okullarında Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi olduğunu belirtmiştir.

Tablo 37. Öğretmen Anketi Sonuç Tablosu 1

SORU	a		b	c		
	RESMİ	ÖZEL	RESMİ	RESMİ	ÖZEL	
Soru: 3	Okulunuzun Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi resim-iş dersleri için uygun mudur?	1	3	2	-	-
Soru: 9	Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesinin yararına inanıyor musunuz?	9	3	-	-	-
Soru: 10	Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin fiziki şartları Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi etkinlikleri için yeterli midir?	1	3	7	1	-
Soru: 12	Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde havalandırma nasıldır?	7	3	1	1	-
Soru: 13	Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin ısı durumu nasıldır?	8	3	-	1	-
Soru: 16	Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde o günkü çalışmanın niteliğine göre, dersten önce bir düzenleme yapıyor musunuz?	1	2	3	5	1
Soru: 17	Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde öğrenci çalışmalarının sergileneceği panolar var mı?	6	3	1	2	-
Soru: 22	Öğrencilerinize Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersleri için malzeme almalarını söylerken marka önerisi yapıyor musunuz?	4	1	1	4	2
Soru: 25	Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde öğrencilerinize çok çeşitli malzemeler kullanıyor musunuz?	5	3	-	4	-
Soru: 26	Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde yaptırdığınız çalışmalarda atık malzemeler (gazoz kapağı, plastik bardak, iplik v.b.) kullanıyor musunuz?	5	3	-	4	-
Soru: 27	Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde üç boyutlu çalışmalar yaptırıyor musunuz?	5	3	-	4	-

Tabloya göre resmi okullarda görev öğretmenlerin biri ve özel okullardaki öğretmenlerin tümü, görev yaptıkları okullardaki Resim-iş atölyelerinin resim-iş dersleri için uygun olduğunu belirtmiştir. Anket uygulanan öğretmenlerin tamamı Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesinin yararına inanmaktadır.

Özel okullarda çalışan öğretmenlerin tümü (3 kişi) ve resmi okulda çalışan 1 öğretmen resim-iş dersi yapılan yerin fiziki şartlarının resim-iş dersi etkinlikleri için yeterli olduğunu belirtmiştir. Resmi okullarda çalışan 7 öğretmen 10. soruya “hayır” yanıtını vermiştir. Bir öğretmen de sorunun “diğer “ şikkına şu yorumu yapmıştır:

“Sınıf ortamı resim-iş dersi için yeterli değil ancak sınıflarımız büyük olduğu ve güneş aldığı için çalışmalarımızı gerçekleştirebiliyoruz.”

Resmi okullarda görev yapan 7 öğretmen resim-iş dersi yapılan yerde havalandırmanın yeterli; 1 öğretmen havalandırmanın yetersiz olduğunu belirtmiştir. 1 öğretmen “Diğer” kısmına, havalandırma durumunun sınıftan sınıfa değiştiği görüşünü bildirmiştir. Özel okullarda görevli öğretmenlerin tümü (3 kişi) resim-iş dersi yapılan yerde havalandırmanın yeterli olduğu görüşündedir.

Resmi okullarda görevli 8 öğretmen; özel okullarda görevli öğretmenlerin tümü (3 kişi); resim-iş dersi yaptıkları dersliklerin ısı durumunun uygun olduğunu belirtmiştir. Resmi okulda çalışan bir öğretmen de güneşin geliş açısına göre sınıfların ısı durumunun değiştiğini “diğer” seçeneğinde açıklamıştır.

Resmi okulda görevli öğretmenlerin 1’i resim-iş dersi yapılan yerde o günkü çalışmanın niteliğine göre, dersten önce bir düzenleme yapıldığını; 3 kişi ders öncesi bir düzenleme yapılmadığını; 5 kişi de bazen yapıldığını belirtmiştir. Özel okullarda görevli 2 öğretmen resim-iş dersi yapılan yerde o günkü çalışmanın niteliğine göre, dersten önce bir düzenleme yapıldığını; 1 öğretmen de dersliğin bazen düzenlendiğini bildirmiştir.

Resmi okullarda görevli 6 öğretmen resim-iş dersi yapılan yerde öğrenci çalışmalarının sergileneceği panolar olduğunu; 1 öğretmen de olmadığını belirtmiştir. 2 kişi de “diğer” seçeneğine şu yorumları yazmıştır:

“Dersliklerde panolar bulunuyor ancak başka derslerde yapılan çalışmalar asıldığından panolar yetersiz kalıyor.”

“Resim-iş dersinde yapılan çalışmaları sergilemek için okul koridorlarındaki panoları kullanıyoruz”

Özel okullarda görevli öğretmenlerin tümü resim-iş dersi yapılan yerde öğrenci çalışmalarının sergileneceği panolar olduğunu belirtmiştir.

22. soruya resmi okullarda çalışan öğretmenlerin 4’ü öğrencilerine resim-iş dersleri için malzeme almalarını söylerken marka önerisi yapmakta; 4’ü bazen yapmakta; 1’i ise yapmamaktadır. Özel okulda çalışan 1 öğretmen, öğrencilerine marka önerisi yapmakta; 2 öğretmen ise bazen yapmaktadır.

Tabloya göre resmi okullarda görevli öğretmenlerin 5’i öğrencilerine resim-iş derslerinde çok çeşitli malzemeler kullandırmakta; 4’ü ise bazen kullandırmaktadır. Özel okullarda görevli öğretmenlerin tümü (3 kişi) resim-iş derslerinde öğrencilerine çok çeşitli malzemeler kullandırmaktadır. Resmi okullarda görevli öğretmenlerin 5’i resim-iş derslerinde yaptırdığı çalışmalarda atık malzemeler kullandırmakta; 4’ü ise bazen kullandırmaktadır. Özel okullarda görevli öğretmenlerin tümü (3 kişi) resim-iş derslerinde yaptırdığı çalışmalarda atık malzemeler kullandırmaktadır. Resmi okullarda görevli öğretmenlerin 5’i resim-iş derslerinde üç boyutlu çalışmalar yaptırmakta; 4’ü ise bazen yaptırmaktadır. Özel okullarda görevli öğretmenlerin tümü (3 kişi) resim-iş derslerinde üç boyutlu çalışmalar yaptırmaktadır.

Tablo 38. Öğretmen Anketi Sonuç Tablosu 2

SORU	a		b		c		d	
	RESMİ	ÖZEL	RESMİ	ÖZEL	RESMİ	ÖZEL	RESMİ	ÖZEL
Soru: 2								
Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyeniz var fakat kullanılmıyor ise sebebi nedir?	-	-	-	-	-	-	3	-
Soru: 5								
Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerini nerede yapmaktasınız?	8	-	-	-	-	-	-	-
Soru: 6								
Okulunuzda Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi olmama sebebi nedir?	5	-	1	-	1	-	1	-
Soru: 11								
Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerin ışık durumu nasıldır?	4	3	-	-	3	-	2	-
Soru: 18								
Panolardaki çalışmalar hangi sıklıkta değiştiriliyor?	-	1	3	2	1	-	3	-
Soru: 19								
Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde veya yere yakın lavabo var mı?	-	2	8	1	-	-	1	-
Soru: 20								
Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde ecza dolabı var mı?	2	1	-	-	4	1	3	1
Soru: 23								
Resim-iş dersi ile ilgili öğrencilere malzeme önerirken;	2	2	-	1	7	-	-	-
Soru: 24								
Her Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi sonunda;	8	2	-	-	1	-	-	1

Anketin uygulayan öğretmenlerin 2. soruya verdikleri cevaba göre özel okullarda görev yapan öğretmenler, çalıştıkları okullarda Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi kullanılır durumda olduğundan bu soruyu boş bırakmışlardır. Resmi okullarda görev yapan 6 öğretmen bu soruyu yanıtsız bırakırken, diğer 3 kişi sorunun “diğer” seçeneğine çeşitli yorumlarda bulunmuşlardır. Yorumlara göre bu resmi okullarda görev yapan bir öğretmen daha önceden kullanılmakta olan bir atölyenin sınıfa dönüştürüldüğünü; diğer öğretmen okulda bulunan mevcut atölyenin resim-iş dersi için

uygun olmadığını; diğer öğretmen de henüz inşaat halinde olan bir atölyelerinin bulunduğunu açıklamıştır. Resmi okullarda görevli 8 öğretmenin 5. soruya verdikleri cevaplara göre bu öğretmenler resim-iş derslerini her zaman ders yaptıkları sınıflarda işlemektedirler.

Özel okullarda görev yapan öğretmenler 6. soruyu yanıtlamamıştır. Resmi okullarda görevli 5 öğretmen okullarında resim-iş atölyesi olmama sebebini yeterli fiziksel imkanların olmamasına bağlamaktadır. Bir öğretmen “Resim atölyemiz vardı fakat sınıfa / laboratuara vb. dönüştürüldü.” şıkkını işaretlemiştir. Başka bir öğretmen de resim-iş atölyesinin önemsenmediğini belirtmiştir. Sorunun “diğer” kısmına yorum yapan bir öğretmen de atölye olmama sebebini ekonomik nedenlere bağlamıştır.

Resmi okullarda çalışan 4 öğretmen resim-iş dersi yaptıkları sınıfın sürekli ışık alğını; 3 öğretmen derslik karanlık olduğu için lambaların yakıldığını; 2 öğretmen de resim-iş dersi için ışık durumunun uygun olduğunu belirtmiştir. Özel okullarda görevli tüm öğretmenler (3 kişi) 18. soruya “Sürekli ışık alır.” yanıtını vermiştir.

18. soruya verilen cevaplara göre resmi okullarda görevli öğretmenlerin %3’ü panolardaki çalışmaların iki haftada bir; 1’i ayda bir değiştiğini belirtmiştir. 2 öğretmen bu soruyu yanıtsız bırakmış, 3 öğretmen de görüş bildirmiştir:

“Elde ettiğimiz başarılı çalışmalara göre pano değişim zamanı farklı olabiliyor.”

“Panolarda iki-üç haftada bir, bazen ayda bir değişiklik yapıyoruz.”

“Konuya göre değişiyor.”

Özel okullarda görevli öğretmenlerden 1’i “Haftada bir”; diğer 2’si “İki haftada bir” seçeneğini işaretlemiştir.

Resmi okullarda görevli 8 öğretmen “Resim-iş dersi işlediğimiz yere yakın lavabo var.” seçeneğini; 1 öğretmen de “Resim-iş dersi işlediğimiz yerde veya yere yakın lavabo yok.” seçeneğini işaretlemiştir. Özel okullarda görevli 2 öğretmen “Resim-iş dersi işlediğimiz yerde lavabo var.” seçeneğini; 1 öğretmen de “Resim-iş dersi işlediğimiz yere yakın lavabo var.” seçeneğini işaretlemiştir.

20. soruya resmi okullarda görevli 2 öğretmen, resim-iş dersi yaptıkları yerde ilkyardım malzemeleri tam ecza dolabı olduğunu; 4 öğretmen ise dersliklerinde ecza dolabı olmadığını belirtmiştir. Ayrıca 3 öğretmen de “diğer” şikkına görüş bildirmiştir:

“Ecza dolabı bazı sınıflarda var, bazılarında yoktur. Okulun idaresinde bulunuyor.”

“Ecza dolabı bazı sınıflarda vardır.”

“Okulumuzda revir ve hemşire vardır.”

Özel okullarda görevli öğretmenlerin 1’i resim-iş dersi yaptıkları yerde ilkyardım malzemeleri tam ecza dolabı olduğunu; 1’i dersliklerinde ecza dolabı olmadığını bildirmiş; 1 öğretmen ise şu açıklamayı yapmıştır:

“Okulumuzda sağlık odası, doktor ve hemşire bulunmaktadır.”

Resmi okullarda çalışan öğretmenlerin 2’si öğrencilerine malzeme önerirken en ucuz ve ekonomik olanını önermekte; 7’si ise bu seçimi öğrencilerine bırakmaktadır. Özel okullarda görevli öğretmenlerin 2’si öğrencilerine malzeme önerirken en ucuz ve ekonomik olanını önermekte; 1’i ise en kaliteli olanını önermekte ve malzemenin fiyatını önemsememektedir.

Tabloya göre, resmi okulda görev yapan öğretmenlerin 8’i her resim iş dersi sonunda öğrencilerine bir sonraki hangi malzemeleri getirmeleri gerektiğini mutlaka söylemektedir. 1 öğretmen ise öğrencilere bir sonraki hafta hangi malzemeleri getirmeleri gerektiğini bazen söylemekte, bazen serbest bırakmaktadır. Özel okullarda görevli 2 öğretmen “Öğrencilere bir sonraki hafta hangi malzemeleri getirmeleri gerektiğini mutlaka söylerim.” seçeneğini işaretlemiştir. 1 öğretmen ise görüş bildirmiştir:

“Çoğunlukla malzemeleri okul karşılamaktadır. Öğrencilerin resim dosyalarında kendilerine ait pastel boya ları, suluboyaları, yapıştırıcıları vb. malzemeleri bulunmaktadır.”

Tablo 39. Öğretmen Anketi Sonuç Tablosu 3

	SORU	a	b		c	d		e
		RESMİ	RESMİ	ÖZEL	RESMİ	RESMİ	ÖZEL	RESMİ
Soru: 4	Atölyenizin Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerine uygun olmama sebebi nedir?	1	1	-	-	-	-	-
Soru: 7	Okulunuzda Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi olsaydı;	6	2	-	-	-	-	-
Soru: 8	Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde öğrenciler sıralarda kaç kişi olarak oturmaktadır?	1	6	1	1	-	-	1
Soru: 14	Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin duvar rengi ile ilgili ne düşünüyorsunuz?	1	5	1	-	1	2	2
Soru: 15	Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde sınıf mevcudu ne kadardır?	-	-	3	5	3	-	1

Resmi okullarda görev yapan 7 öğretmen 4. soruyu boş bırakmıştır. Geriye kalan bir öğretmen atölyenin küçük olduğunu, diğer öğretmen de atölyede yeterli araç gereç olmadığını belirtmiştir. Özel okullarda görevli öğretmenler de (3 kişi) bu soruyu yanıtlamamıştır.

Resmi okullarda görev yapan 6 öğretmen, okullarında resim-iş atölyesi olsaydı, derslerin daha verimli, eğlenceli geçeceğini; 2 öğretmen de daha çeşitli teknikler öğretebileceğini belirtmiştir. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamı ve resmi okulda görev yapan bir öğretmen bu soruyu, okullarında atölyeleri bulunduğu için yanıtlamamıştır.

8. soruya verilen cevaplara göre resmi okulda görev yapan bir öğretmen resim-iş dersinde sınıfındaki öğrencilerin birer kişi halinde, diğer bir öğretmen öğrencilerin 3'er kişi, geri kalan 6 öğretmen de öğrencilerin sıralarda ikişer kişi halinde oturduklarını belirtmiştir. Bir öğretmen de sorunun "diğer" kısmına "öğrenciler atölyedeki masalarda 3'er kişilik gruplar halinde oturuyorlar" yorumunu yapmıştır. Özel okulda görevli bir

öğretmen bu soruya “2 kişi” yanıtını vermiştir. Diğer 2 öğretmen bu soruyu yanıtlamamıştır.

14. soruya resmi okullarda görevli bir öğretmen “Duvar rengi benim için fark etmez.” seçeneğini; 5 öğretmen “İnsanın içini açan renkler olmasını tercih ederim.” seçeneğini; 1 kişi “Bana göre güzel.” seçeneğini işaretlemiştir. 2 kişi “diğer” seçeneğine şu yorumları bildirmiştir:

“Duvar renklerinde sakinlik ve huzur veren açık renkler tercih edilmesi gerekir.”

“Duvar rengi derlerimizi olumsuz etkilemiyor.”

Özel okullarda görevli 1 öğretmen duvar renginin fark etmediğini; 2 öğretmen de duvar renginin güzel olduğunu belirtmiştir.

15. soruya resmi okullarda görevli öğretmenlerin 5’i “31-40 kişi arası”; 3’ü “41-50 kişi arası”; 1’i “51-60 kişi arası”; özel okullarda görevli öğretmenlerin tümü (3 kişi) “21-30 kişi arası” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 40. “Aşağıdaki malzemelerden Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde bu öğretim yılı içerisinde kullanılanları işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğretmen Yanıtları

Soru: 21	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
Malzeme	f	f	f
Pastel boya	9	3	12
Keçeli kalem	7	2	9
Resim yağı	3	1	4
Guaj boya	7	3	10
Cam boyası	1	2	3
Terebentin	2	2	4
Sulu boya	9	3	12
Parmak boya	2	2	4
Çamur kil	2	3	5
Yağlı boya	3	2	5
Matbaa mürekkebi	-	2	2
Kuruboya	6	3	9
Karakalem	9	3	12
Toz boya	-	3	3
Kumaş boyası	1	1	2
Kömür kalem	-	1	1
Mum	1	1	2
Mum boya	-	1	1
Toz kil	-	1	1
Tiner	1	1	2
Mürekkep	3	2	5
Kuru pastel	1	3	4
Vernik	1	2	3
Alçı (Toz)	-	3	3
Sprey boya	1	1	1
Diğer	-	1	1

Öğretim yılı içinde hem özel okulların hem resmi okullarda kullanılan malzemeler pastel boya, sulu boya ve karakalemdir. Tabloya genel olarak bakıldığında özel okullarda kullanılan malzemelerin, resmi okullardakilere oranla daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Özel okulda görev yapan bir öğretmen bu sorunun “diğer” kısmına “atık materyal” açıklamasını yapmıştır.

Tablo 41. “Aşağıdaki listeden okulunuzda ve Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde bulunan araç-gereç ve malzemeleri işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğretmen Yanıtları

Soru: 28	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
Malzeme	f	f	f
Televizyon	6	1	7
Malzeme dolabı	2	3	5
Cetvel	7	3	10
Radyo kasetçalar	2	1	3
Öğrenci sırası, tabure	9	3	12
Palet	3	3	6
Cd çalar	3	1	4
Şövale	1	-	1
Maket Bıçağı	3	2	5
Video	3	-	3
Yazı tahtası	8	3	11
Reprodüksiyonlar	4	2	6
Projeksiyon	5	-	5
Bülten panosu	4	1	5
Merdane	-	3	3
Tepegöz	2	1	3
Resim panosu	5	2	7
Linolyum	-	3	3
Projeksiyon perdesi	4	1	5
Oyma aletleri	-	2	2
Kil	-	2	2
Bilgisayar	5	2	7
Modelaj kalem	-	3	3
Sanat kitapları	4	2	6
Öğretmen dolabı	8	3	11
Su kapları	4	3	7
Sanat ansiklopedileri	3	3	6
Öğretmen masası	9	3	12
Ecza dolabı	3	1	4
Sanat tarihi şeridi	-	-	-
Öğretmen sandalyesi	9	3	12
Kalın perde	4	1	5
Makas	7	2	9
Diğer	1	-	1

Hem resmi hem özel okulların tamamında bulunan malzemeler. Öğrenci sırası veya tabure, öğretmen masası ve öğretmen sandalyesidir. Tabloya göre özel okulların dersliklerinin, resmi okulların dersliklerine oranla malzeme bakımından daha donanımlı olduğu açıkça görülmektedir. Resmi okulda görev yapan 1 öğretmen bu sorunun “diğer” kısmına “sanat içerikli VCD’ler” seçeneğini eklemiştir.

Tablo 42. “Aşağıdaki tabloda yer alan resim teknik ve çalışmalarından Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde uygulama yaptırabildiklerinizi işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğretmen Yanıtları

Soru: 29	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
Teknik	f	f	f
Karakalem tekniği	8	2	10
Heykel çalışmaları	3	3	6
Suluboya tekniği	9	3	12
Seramik çalışmaları	3	3	6
Guaj boya tekniği	6	3	9
İnşa işleri	3	2	5
Pastel boya tekniği	9	3	12
Lavi tekniği	6	2	8
Yağlı boya tekniği	3	2	5
Baskı tekniği	7	1	8
Kolâj tekniği	9	2	11
Akrilik boya tekniği	3	2	5
Vitray tekniği	6	2	8
Grafik çalışmaları	8	2	10
Diğer	1	-	1

Resmi okulların tamamında uygulama yaptırılan teknikler suluboya, pastel boya ve akrilik boya tekniğidir. Özel okulların tamamında uygulanabilen teknikler ve çalışmalar ise heykel çalışmaları, suluboya tekniği, seramik çalışmaları, guaj boya tekniği ve pastel boya tekniğidir. Resmi okulda görev yapan 1 öğretmen “diğer” kısmına “karışık teknik” seçeneğini eklemiştir.

Tablo 43. “Yukarıdaki seçeneklerden uygulama yaptıramadığınız teknikler sizce neden yapılmamaktadır? Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanları işaretleyiniz.” Sorusuna Verilen Öğretmen Yanıtları

Soru: 30	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
	f	f	f
Öğrencilerin ilgisiz olması	1	-	1
Malzemelerin öğrenci sıralarına sığmaması	5	-	5
Farklı tekniklerin öğretim programında olmaması	2	1	3
Öğrencilerin kıyafetlerinin kirlenmesinden tedirgin olması	2	-	2
Malzemeler pahalı olduğu için satın alınmaması	4	-	4
Her teknik için yeterli araç-gerecin olmaması	5	-	5
Sınıf mevcudunun çok fazla olması	7	-	7
Öğrencilerin ders sonrasında kendi temizliklerini yapmakta zorlanması	5	-	5
Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yapılan yerin fazla kirlenmesi	5	-	5
Sıraların (yada masaların) kirlenmesi	6	-	6
Diğer	-	2	2

Resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin verdiği cevapların çoğunluğuna göre bazı tekniklerde uygulama yapılamamasının sebepleri sınıf mevcudunun çok fazla olması (%58), malzemelerin öğrenci sıralarına sığmaması, her teknik için yeterli araç-gerecin olmaması, öğrencilerin ders sonrasında kendi temizliklerini yapmakta zorlanması, resim-iş (görsel sanatlar) dersi yapılan yerin fazla kirlenmesi ve sıraların (yada masaların) kirlenmesidir. Özel okulda görev yapan 1 ve resmi okullarda görev yapan 2 öğretmen, “Farklı tekniklerin öğretim programında olmaması” seçeneği üzerinde durmuşlardır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

2. SONUÇ VE ÖNERİLER

2.1. Sonuç

İlköğretim II. kademedeki Resim-İş derslerinin işlendiği mekanları ve bu derslerde kullanılan malzemeleri belirlemek ve değerlendirmek, derslik ve malzemelere ilişkin problemleri saptamak, problemlere çözüm önerileri getirmek ve bu önerileri geliştirerek problemlerin çözümlenmelerini sağlamak amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma kapsamında Bursa ilinin üç merkez ilçesinin (Nilüfer, Osmangazi, Yıldırım) doğu, batı ve merkez bölgelerinde bulunan ilköğretim okullarının, II. kademe 7. sınıf öğrencilerinden üçer resmi, birer özel olmak üzere birer şubeye ve bu okullarda görev yapan 12 Resim-İş (Görsel Sanatlar) öğretmenine anket uygulanmış, anket sonuçlarından elde edilen verilere göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Ankete katılan 252 öğrencinin %75'i (189 kişi) resmi ilköğretim okullarında, %25'i (63 kişi) özel ilköğretim okullarında okuyan öğrencilerdir. 252 öğrencinin %58'ini kız, %42'sini erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Anketin uygulandığı 12 öğretmenin %25'i erkek, %75'i bayandır.

Araştırma kapsamındaki özel okulların tamamında sanat atölyesi bulunmaktadır. Resmi okullardan ise sadece Yıldırım ilçesinin merkezinde bulunan Emek İlköğretim Okulu'nda resim-iş derslerinin atölyede yapıldığı belirlenmiştir. Diğer resmi okullarda resim-iş dersleri her zaman ders yapılan sınıflarda işlenmektedir. Resim-iş dersleri, özel okulların tamamında devamlı atölyede işlenmektedir. Emek İlköğretim Okulu'nda ise dersin işlendiği yer o gün yapılan çalışmaya göre değişmektedir. Ne yazık ki resmi okullarda Görsel Sanatlar dersi için ayrılmış bir atölyenin olmaması genel olarak Görsel Sanatlar dersinden tam bir verim alınamamasına sebep olmaktadır. Buna bağlı olarak okullarında resim-iş atölyesi olmayan resmi okul öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu, okullarında atölye olsaydı bu derslerin daha verimli, eğlenceli geçeceğini düşünmektedir. Bu da sanat dersleri için tam donanımlı bir atölyenin öğrenci motivasyonunu ve öğrencinin derse olan ilgisini ne yönde değiştireceğinin göstergesidir.

Atölyesi olan okullarda öğrenciler dersliklerde 2-3-4 kişilik gruplar halinde oturmaktadırlar. Resim-iş derslerini her zaman ders yapılan dersliklerde gerçekleştiren resmi okullar ise sıralarında 2 veya 3'er kişi halinde oturmaktadır. Görsel Sanatlar atölyesi grup çalışması yanında bireysel çalışmaya uygun şekilde düzenlenmelidir. Yani bireysel çalışacak bir öğrencinin serbestçe kullanabileceği bir alana ihtiyacı vardır. 3 yada 4 kişi halinde oturlan sıralarda kişi başına denk gelen kullanma alanı yetersiz olacağından amaçlanan verimin elde edilmesi de güçleşir.

Anket uygulanan okulların tümü resim-iş atölyesinin yararına inanmaktadır. Fakat resmi okullarda bu ders için şartların yetersiz olması öğrencilerin sanatsal gelişimlerini de etkilemektedir.

Resim-iş dersi yapılan yerin ışık durumu iki okul haricinde uygundur (Atatürk İ.Ö.O.'nun %22'si ve Namazgah İ.Dikmen İ.Ö.O.'nun %37'si bu derslerde derslikler karanlık olduğu için lambaları yakmak zorunda olduklarını belirtmiştir.). Atatürk İ.Ö.O. dışında tüm okullarda resim-iş dersi yapılan yerde havalandırma yeterlidir. Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. dışında okulların tümünde resim-iş dersi yapılan yerin ısı durumu uygundur. Resim-iş dersi yapılan yerin duvar renkleriyle ilgili genel olarak tüm okullarda duvar renginin fark etmediği, öğrencilerin içini açan renklerin tercih ettikleri ve okullarının duvar renklerinden memnun oldukları belirtilmiştir.

Özel okullardan sadece Çakır İ.Ö.O. şubesinin resim-iş derslerini 20 veya daha az grup öğrenciyle yaptığı görülmektedir. Emir Koop. İ.Ö.O., Özel Kültür Koleji, Emek İ.Ö.O. ve Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. şubeleri ise resim-iş derslerini 21-30 arasında bir mevcutla yapmaktadırlar. Ahmet Uyar İ.Ö.O., Atatürk İ.Ö.O. ve Celal Bayar İ.Ö.O. şubelerinin verdikleri yanıtlara göre bu dersler 41 ila 50 kişilik gruplarla yapılmaktadır. Canaydın İ.Ö.O., Kükürtlü Tic. Ve San. Od. İ.Ö.O., ve Namazgah İ.Ö.O. şubeleri ise resim-iş derslerini 31-40 kişilik gruplarla yapmaktadırlar. Resmi okullarda da özel okullarda olduğu gibi Görsel Sanatlar dersleri çok kalabalık sınıflarda işlenmemelidir. Çünkü Görsel Sanatlar, öğretmenlerin öğrencilere bireysel ilgi göstermesi gereken bir derstir. Ne yazık ki bazı resmi okullarda yoğun sınıf mevcudundan, bu mümkün olamamaktadır.

Görsel Sanatlar dersinde hangi çalışma yapılacaksa o günkü çalışmanın niteliğine göre sınıfta birtakım değişiklikler yapmak gerekebilir. Örn. Grup çalışması

yapılacaksa sınıfta sıraların ona göre yerleştirilmesi gibi. Özel okulların tamamında, Canaydın İ.Ö.O. (%41) ve Celal Bayar İ.Ö.O. (%69) şubelerinde Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yapılan yerde o günkü çalışmanın niteliğine göre dersten önce bir düzenleme yapıldığı anlaşılmaktadır. Ahmet Uyar İ.Ö.O. (%44), Kükürtlü Tic. Ve San. Od. İ.Ö.O. (%63), Üstün Üründül İ.Ö.O. (%36) ve Namazgah İ.Ö.O. (%53) şubelerindeki öğrencilerin verdikleri cevaba göre ise bu düzenleme bazen yapılmaktadır. Atatürk İ.Ö.O. şubesi öğrencileri ise verdikleri cevaba göre resim-iş dersi öncesinde bir düzenleme yapılmadığını belirtmişlerdir.

Görsel Sanatlar dersinin yapıldığı sınıf veya atölyelerde öğrenci çalışmalarının belirli zaman aralıklarıyla sergilenmesi öğrencileri motive ettiği gibi özgüvenlerini de geliştirir, onlarda daha çok resim yapma isteği uyandırır. Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. şubesi dışında diğer tüm okulların Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptıkları yerde çalışmalarını sergileyecekleri panolar bulunmaktadır. Yine Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İ.Ö.O. şubesi dışındaki diğer tüm okullardaki şubeler, resim-iş derslerinde yapılan çalışmaların panolarda sergilendiğini belirtmektedir. Özel okulların tamamında bu panolardaki çalışmaların ayda bir değiştirildiği belirlenmiştir. Canaydın İ.Ö.O., Ahmet Uyar İ.Ö.O., Celal Bayar İ.Ö.O., ve Emek İ.Ö.O. şubelerine de göre de panolardaki çalışmalar ayda bir değiştirilmektedir. Atatürk İ.Ö.O. dışındaki tüm okullarda öğrenci çalışmalarının sergilenmesi onları motive ediyor ve daha çok resim yapma isteği uyandırıyor. Görsel sanatlar derslerine yönelik öğrenci motivasyonunu yükseltmek amacıyla dersin yapıldığı mekanlarda panolarda öğrenci çalışmalarının sergilenmesi yanında okulların belirli bölümlerine tüm okul halkına ve velilere açık öğrenci çalışması sergilerinin de gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Özel okullardan sadece Özel Çakır İ.Ö.O. ve Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O.'unda resim-iş dersi işlenen yerde lavabo bulunmaktadır. Resmi okulların tamamında ise resim-iş dersi yapılan yerde lavabo bulunmamaktadır. Öğrencilerin sağlığı için dersliklerde veya atölyelerde lavabonun bulunması son derece önemlidir. Fakat okullarda Görsel Sanatlar dersi için ayrılan bir atölyenin olmayışı beraberinde bu gibi birçok eksikliği de getirmektedir. Öğrencilerin sağlığıyla ilgili diğer önemli nokta da sınıflarda bulunması gereken tam donanımlı ecza dolaplarıdır. Araştırmanın yapıldığı özel okullardan Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. ve resmi okullardan sadece Emek İ.Ö.O.

resim-iş dersi yaptıkları yerde içindeki malzemelerle birlikte ecza dolabı olduğunu belirtmiştir. Bunun dışındaki okullarda sınıflarda ecza dolabı bulunmamaktadır. Çakır İ.Ö.O.'unda atölyeye yakın revir bulunmaktadır. Görsel Sanatlar derslerinde kullanılan bazı malzemelerin yanlış kullanımından yada dikkatsizlikten dolayı yaralanmalar olabileceği ihtimali göz ardı edilmeyerek tüm sınıf ve atölyelerde ecza dolaplarının bulunması ve bunların tam donanımlı olması gerekmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin tamamının önceden haberdar olduğu malzemeler pastel boya ve suluboyadır. Bunların yanında en çok bilinen malzemelerin, keçeli (gazlı) kalem, guaj boya, cam boyası, parmak boya, yağlı boya, kuruboya, karakalem, mürekkep ve kuru pasteldir. Özel okullarda okuyan öğrencilerin malzeme tanıma oranlarının, resmi okullarda okuyanlarınkine göre daha yüksektir. Daha az bilinen yada bilinmeyen malzemeler ise terebentin, toz boya, kömür kalem, toz boya, kömür kalem (füzen), mum boya ve toz kildir.

Anketi uygulayan öğrencilerin bugüne kadar en çok kullandığı malzemeler pastel boya, guaj boya, sulu boya, kuru boya, karakalem ve kuru pasteldir. Öğrencilerin kullanmaktan hoşlanmadıkları malzemeler ise resim yağı, terebentin, matbaa mürekkebi, toz boya, kömür kalem (füzen), mum boya ve toz kildir. Sonuçlara göre resmi okullarda okuyan öğrencilerin genel olarak çok çeşitli malzeme kullanmadıklarını, belirli bazı malzemeleri kullandıkları ortadadır. Özel okullarda ise resmi okullara oranla öğrencilere daha çok çeşitli malzemeler tanıtılıp kullanıldığı görülmektedir. Öğrencilerin malzeme ve teknik çeşitlerini bilmesi, bunları kullanabilmesi onları hem motive eder hem de ufuklarını genişletir. Ayrıca kullanılan malzemelerin öğrencilerin gelişim özelliklerine uygunluğu da çok önemlidir.

Öğrencilerin kullanmaktan en çok hoşlandığı malzemeler ise pastel boya, guaj boya, sulu boya, kuru boya, karakalem ve sprej boyadır. Öğrencilerin çalışmaktan hoşlanmadıkları malzemeler ise resim yağı, terebentin, matbaa mürekkebi, toz boya, kömür kalem, mum ve toz kildir. Genel olarak oranlara bakıldığında çok yüksek değerler görülmemektedir.

Öğrencilerin malzemeleri bilme, kullanmaktan hoşlanma ve kullanmasıyla ilgili ortaya çıkan verilerin birbirine çok yakın olması dikkat çekicidir. Verilere göre öğrencilere daha çok malzeme tanıtmak gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Atölyesi bulunan

okullarda yapılan derslerde çok çeşitli malzemelerin kullanıldığı ortaya konmuştur. Atölyesi olmayan okullarda ise çok çeşitli malzeme kullanımı bazen gerçekleşmektedir. Üstün Üründül İ.Ö.O. dışındaki tüm okul öğrencileri öğretmenlerinin onlardan istediği malzemelerin tamamını satın alabilmektedirler. Üstün Üründül İ.Ö.O. öğrencilerinin büyük çoğunluğu ise malzemelerin bir kısmını alabilmektedir.

Özel okulların ve atölyesi olan Emek İ.Ö.O.'nun genelinde öğrenciler yıl içinde birçok yeni malzeme tanıdıklarını belirtmişlerdir. Bunların dışındaki okullarda ise öğrenciler her zaman kullandıkları malzemeleri kullanmışlardır. Öğrencilerin geneli resim- dersi için aldıkları malzemeleri ortalama 1 sene süresince kullanmaktadır.

Öğrencilerin tamamına yakın kısmı resim-iş dersleri için malzeme alırken markasına etmektedir. Resim-iş derslerinde öğrencilerin büyük bir çoğunluğu kendi malzemelerini kullanmaktadır. Az bir grup, arkadaşından ödünç almaktadır. Resmi ve özel okul öğrencilerinin büyük çoğunluğu malzeme alırken ucuz yada pahalı olmasına dikkat etmemektedir. Bazı öğrenciler malzeme alımını ailesine bırakmaktadır. Her sınıfta, malzemelerin ucuz ve ekonomik olanını seçen ve pahalısını almaya gayret eden kişi sayısı azdır. Tüm okullarda öğrencilerin çok büyük bir çoğunluğuna göre resim-iş dersine başlarken öğretmenler, alınacak malzemeleri önceden onlara bildirmektedir. Bu durum, öğrencilerin derse hazırlıklı gelmelerini sağlayacağından dersin amacının gerçekleşmesi için de önemli bir koşuldur.

Özel okullarda okuyan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu resim-iş (derslerinde yapılan çalışmalarda atık malzemeler kullanmaktadırlar. Bu okulların dışında kalan tüm şubelerde atık malzemelerin bazen kullanıldığı görülmektedir. Görsel Sanatlar derslerinde atık malzeme kullanımı çocuğun yaratıcılığının gelişmesini sağlar.

Özel okullarda (Özel Çakır İ.Ö.O. %64, Özel Kültür Koleji %80, Özel Nilüfer Yıldırım İ.Ö.O. %76) ve Üstün Üründül İ.Ö.O.'nda (%57) okuyan öğrencilerin tamamının resim-iş derslerinde üç boyutlu çalışmalar yaptıkları anlaşılmaktadır. Emir Koop. İ.Ö.O. öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun üç boyutlu çalışmaları bazen uyguladıkları anlaşılmıştır. Bunların haricindeki okul şubelerinin resim-iş derslerinde üç boyutlu çalışmalar yapmadıkları görülmektedir.

Tüm okulların dersliklerinde bulunan malzemeler öğretmen sırası yada tabure, öğretmen dolabı, öğretmen masası, öğretmen sandalyesi ve makastır. Özel okullar arasında, Nilüfer ilçesinde bulunan Çakır İ.Ö.O. sanatsal malzeme açısından en donanımlı resim-iş dersliğine sahip görünmektedir. Özellikle resmi okullarda malzeme yetersizliği göze çarpmaktadır. Atölyelerin yada dersliklerin mümkün olabildiğince tam donanımlı olması hem öğrenci motivasyonu hem başarısı açısından çok önemlidir.

Tüm okullarda uygulama yapılabilen teknikler ve çalışmalar karakalem tekniği, suluboya tekniği, guaj boya tekniği ve pastel boya tekniğidir. Resmi okullarda uygulanamayan bazı teknik ve çalışmalar özel okullarda uygulanabildiği gözlenmektedir. Özel okulların hepsinde birçok resim teknik ve çalışmalarının uygulandığı görülmüştür.

Okullarda çok çeşitli teknikler uygulanamayışının sebepleri, öğrencilerin ilgisiz olması, farklı tekniklerin öğretim programında olmaması olarak belirlenmiştir. Resmi okulların tümünde, dersliklerde her türlü araç-gerecin olmaması da büyük bir problemdir. Yine sınıf mevcudunun fazla olması ve sıraların (yada masaların) kirlenmesi resmi okul öğrencileri tarafından bir engel olarak görülmektedir.

Anketlere öğretmenlerin verdikleri cevaplarla öğrencilerin verdikleri cevaplar arasında genel olarak bir tutarlılık olduğu görülmektedir.

2.2. Öneriler

Yapılan araştırmanın sonuçlarına dayanarak İlköğretim II. kademedeki Resim-İş derslerinde kullanılan malzemelerin ve dersliklerin değerlendirilmesi sonucunda, bu süreci iyileştirebilmek için yapılacakları ortaya koymak, okullarda verilen sanat eğitiminin amacına ulaşabilmesi, diğer dersler arasında hak ettiği yeri bulabilmesi için çeşitli öneriler getirilmiştir.

- Sanat eğitiminin gerekliliği ve önemi öğrencilere aşılmalı, dersin önemsenmesi sağlanmalı, yararlarından bahsedilmelidir. Öğrencilerin sanatla iç içe olmaları sağlanmalıdır. Müzelere, sergilere gitmeleri için teşvik edilmelidirler.

- Resim-İş derslerinin amaca uygun bir şekilde işlenebilmesi için gerekli ve en önemli ihtiyaçlardan biri olan atölyeleri her okulda oluşturarak, fiziki yeterlilik sağlanmalıdır. Bu dersler, klasik sınıf mekanlarından çok iletişim ve motivasyonun daha çok olabileceği sanat dersliklerinde (atölye) yapılmalıdır. “U” düzeninde bir sanat atölyesi bu amacı gerçekleştirebilir. Atölye oluşturulduktan sonra, araç-gereçler ve gerekli eğitim teknolojilerinin kazandırılmasında okul yönetimi ve velilerin destekleri alınabilir. Ayrıca bu ihtiyaçlar her ilde bulunan Eğitim Araçları Merkezleri’nden temin edilebilir.
- Haftada 2 ders saati olan Resim-iş dersinin süresi, dersin işlenebilmesi için her türlü fiziksel şartlar (atölye, araç-gereç, eğitim teknolojileri) yerine getirilmiş olsa da kapsamlı uygulamalar yapabilmek için yetersiz bir süredir. Dolayısıyla Resim-İş dersinin haftalık ders saati artırılmalıdır.
- Sanat eğitimi, öğrencinin gelişmesini sağlayan ve kendini özgürce ifade edebildiği bir ortamdır. Öğrencinin kişiliğinin gelişmesinde, kendine güvenmesinde önemli rol oynar. Resim-iş derslerinde paylaşma, sorumluluk, düzen, malzemeyi kullanma konularında bilinçlenirler. Bu sebeple sanat derslerinde onları özgür bırakmak, sanatsal gelişimlerini izlemek, kısıtlamamak gerekmektedir. Sanatsal etkinliklerin ve yaratıcılığın doğasını tanımaları ve benimsemeleri, sanatsal yaratma hazzını duymaları ve sanatçıyı taktir etmesi sağlanmalıdır.
- Sanat eğitiminin tüm süreçlerinde eğitim teknolojilerinin olabildiğince sık kullanılması gerekmektedir. Günümüzde gelişmekte olan ülkelerde artık tepegöz, slayt makinesi ya da data-show ile ders vermenin sıradanlaşmış olduğu unutulmamalı, bu gereksinimlerin sağlanması her yetkili birey ve kurum tarafından birincil görev olarak kabul edilmelidir.
- Öğrencilere Resim-İş derslerinde öğrencilerin gelişim düzeylerine göre ve çok çeşitli malzeme ve teknik kullanmaları sağlanmalıdır. Öğrenciye kullandığı tekniklerin dışında yeni teknikler arama isteği ve cesareti kazandırmak, kalıplardan kurtulmak, denemelere açık olmak gerekir. Yaratıcılığın gelişmesi açısından bu çok önemlidir. Resim-İş öğretmeni, çevresini iyi bir gözlemle

algılayıp onu biçimlendirebilen öğrenciler yetiştirmelidir. Ayrıca iki boyutlu çalışmaların yanında üç boyutlu çalışmalara da ağırlık verilmesi gerekmektedir.

- Sanat derslerinde genellikle öğretmenlerin öğrencilerle birebir ilgilenmesi gerekir. Fakat mevcudun kalabalık olduğu sınıflarda bu pek mümkün olamamaktadır. Bunu engelleyebilmek için sınıf mevcudu ikiye bölünebilir. Okul idarecilerince ders programları bunu sağlayacak şekilde düzenlenebilir.
- Görsel Sanatlar dersinin yapıldığı sınıf veya atölyelerde öğrenci çalışmalarının belirli zaman aralıklarıyla sergilenmesi öğrencileri motive ettiği gibi özgüvenlerini de geliştirir, onlarda daha çok resim yapma isteği uyandırır. Bu yüzden sınıflarda, atölyelerde ve okul koridorlarında bu çalışmaların sergileneceği panolar bulundurulmalıdır. Görsel sanatlar derslerine yönelik öğrenci güdülemek amacıyla dersin yapıldığı mekanlarda panolarda öğrenci çalışmalarının sergilenmesi yanında okulların belirli bölümlerine tüm okul halkına ve velilere açık öğrenci çalışması sergilerinin de gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Aksoy, Şeniz, ve dğr., *Yöntem ve Teknikleriyle Görsel Sanatlar Eğitiminde Uygulamalar*, ed. Vedat Özsoy, 1. Basım, Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları 2, Ankara, 2006
- Alakuş, Ali Osman, *Dünden Bugüne Görsel Sanatlar Eğitimimizin Genel Bir Görünümü*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 160, 2003
- Artut, Kazım, *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*, 3. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2004
- Atan, Ahmet, *Çocuk Gelişiminde Resim Eğitiminin Yeri*
http://w3.gazi.edu.tr/web/ahmetatan/mak_cocukgel.htm
- Atan, Ahmet, “Verimli Bir Sanat Eğitimi İçin Plastik Sanatlar Eğitimi Bölümü”, *Sanat Eğitimi Sempozyumu 2*, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara, 2004, s. 61
- Aykut, Aygül, *Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, sy. 21, 2006
- Buyurgan, Serap – Mercin, Levent, *Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimi ve Uygulamaları*, ed. Vedat Özsoy, 1. Basım, Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları 2, Ankara
- Buyurgan, Serap – Buyurgan, Ufuk, *Sanat Eğitimi ve Öğretimi - Eğitimin Her Kademesine Yönelik Yöntem ve Tekniklerle*, 2. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2007
- Dikici, Ayhan, *Sanat Eğitiminde Yaratıcılık*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 149, 2001
- Doğan, Pesent, “Günümüzde Sanat Eğitiminde Özgün Arayışlar”, *Sanat Eğitimi Sempozyumu 2*, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara, 2004, ss. 389-390
- Gel, H. Yücel, *Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık, Çağdaş Eğitimde Sanat*. İstanbul: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Yay., 1994
<http://www.egitim.aku.edu.tr/gel.htm>
- Gökaydın, Nevide, *Temel Sanat Eğitimi, Eğitimde Tasarım ve Görsel Algı*, 1. Baskı, Sedir Yayınevi, Ankara, 1990

- Güler, Ayşe, *“İlköğretim 6. Ve 7. Sınıflar Resim-İş Derslerinde Seçilen Araç Gereçlerin Yerindeliği ve Sanat Etkinliklerinde Alınan Sağlık ve Güvenlik Önlemleri”*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2002
- Jerard, Allison, *Hazards In The Art Classroom*, University of Florida
http://www.arts.ufl.edu/art/rt_room/teach/art_hazards.html
- Kehnemuyi, Zerrin, *Çocuğun Görsel Sanat Eğitimi*, 3. Baskı, YKY, İstanbul, 2002
- Kırıçoğlu, Olcay – Stokrocki, Mary, *Ortaöğretim Sanat Öğretimi*, YÖK / Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara, 1997
- Kırıçoğlu, O. T., *Sanatta Eğitim: Görmek, Öğrenmek, Yaratmak*, 3. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2005
- Koşar, Edip, ve dğr., *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, 1. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2003
- Kurtuluş, Yıldız, *İlköğretim I. Kademedeki Sanat Eğitiminin Önemi*, Çağdaş Eğitim Aylık Eğitim Öğretim Dergisi, sy. 279, Eylül 2001
- Kurtuluş, Yıldız, *İlköğretimde Resim-İş Derslerinin Haftalık Ders Dağıtımı İçindeki Yeri ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 153-154, 2002
- M.E.B., *M.E.B. İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1992, s. 5
- M.E.B., *Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar)*
http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=downloads&d_op=viewdownload&cid=74
- Mülayim, Selçuk, *Sanata Giriş*, Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi Yayını: 2, İstanbul, 1989, s.17
- Orhun, Feryal Baykal, *Resim-İş Dersine İlişkin Tutumların Ölçülmesi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sy. 18, 2007
- Özsoy, Vedat, *Görsel Sanatlar Eğitimi – Resim-İş Eğitiminin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri*, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara, 2003

- Öztürk, Mahmut, *İlköğretim Okullarında Resim-İş Eğitimi Derslerinin Uygulanmasında Yaşanan Olumsuzlukların Saptanması ve Öneriler*, Türkiye Sanal Eğitim Bilimleri Kütüphanesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 1995
<http://www.egitim.aku.edu.tr/mozturk.htm>
- San, İnci, *Sanat Eğitimi Kuramları*, 2. Baskı, Ütopya Yayınevi, Ankara, 2003
- Sarı, Sadettin, *Resim-İş Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sy. 2, 1997
- Torun, İshak – Kaplan, Muhittin – Ergülen, Ahmet, *Türk Eğitim Sisteminin Başlıca Sorunu: Verimlilik ve Etkinlik*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 179, 2008, s. 295
- Türkdoğan, Galip, *Sanat Eğitimi Yöntemleri (Resim-İş Öğretimi)*, 2. Baskı, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1984
- Uludağ, Zekeriyya – Odacı, Hatice, *Eğitim Öğretim Faaliyetlerinde Fiziksel Mekan*, Milli Eğitim Dergisi, sy. 153-154, 2002
- Ünver, Erdem, *Sanat Eğitimi*, 1. Baskı, Nobel Yayın, Ankara, 2002
- Yavuzer, Haluk, *Resimleriyle Çocuk: Resimleriyle Çocuğu Tanuma*, 7. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul, 19

EKLER

Ek.1: İzin Belgesi

Ek.2: Araştırma Kapsamındaki Okullar

Ek.3: Öğrenci Anket Formu

Ek.4: Öğretmen Anket Formu

Ek.5: Ulusal Görsel Sanatlar Standartları

Ek.6: Okulların Görsel Sanatlar Atölyelerinden ve Görsel Sanatlar Derslerinin Uygulandığı Sınıflardan Fotoğraflar

Ek.1: İzin Belgesi

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.16.00.07-050 / 38853
Konu : Araştırma İzni

VALİLİK MAKAMINA
BURSA

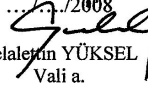
İlgi : M.E.B.na Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine
Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi

Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Müge GÜLTEKİN'in "Resim-İş Derslerinde Kullanılan Malzemelerin ve Dersliklerin Öğretim Sürecine Olan Etkilerinin Değerlendirilmesi (İlköğretim II.Kademe Bursa Örneği) konulu tez çalışmasını ilimiz Osmangazi ilçesi Atatürk İlköğretim Okulu, Celal Bayar İlköğretim Okulu, Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İlköğretim Okulu, Özel Kültür Koleji, Yıldırım İlçesi Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu, Emek İlköğretim Okulu, Üstün Üründül İlköğretim Okulu, Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu, Nilüfer ilçesi Emir Koop.İlköğretim Okulu, Canaydın İlköğretim Okulu, Ahmet Uyar İlköğretim Okulu ve Özel Çakır İlköğretim Okulu 7.sınıf öğrencileri ile bu okullarda görev yapan Resim-İş öğretmenlerine 2008 Eylül ayında uygulamak istediği Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 17/06/2008 tarih ve 350/1196 sayılı yazıları ile bildirilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı her tür ve her derecedeki okul ve kurumlarda yapılacak lisans, yüksek lisans, doktora veya doktora üstü araştırma-geliştirme çalışmaları ile Bakanlığın destek verdiği araştırmalar kapsamındaki anket, uygulama, gözlem gibi faaliyetler; bir ili kapsıyorsa izin başvurularının İl Millî Eğitim Müdürlüğüne yapılacağı ilçe yönergede belirtildiğinden, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Müge GÜLTEKİN'in "Resim-İş Derslerinde Kullanılan Malzemelerin ve Dersliklerin Öğretim Sürecine Olan Etkilerinin Değerlendirilmesi (İlköğretim II.Kademe Bursa Örneği) konulu tez çalışmasını ilçe yönerge gereği ilimizde oluşturulan Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenerek değerlendirilmesi sonucunda, tez ile ilgili anketlerin okuldaki eğitim öğretim faaliyetleri aksatılmadan, mühürlü ve imzalı anketlerin aslı okul müdürlüğüne görüşülerek, gönüllük esası ve veli izni ile okul müdürünün gözetim ve sorumluluğunda, ilimiz Osmangazi ilçesi Atatürk İlköğretim Okulu, Celal Bayar İlköğretim Okulu, Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İlköğretim Okulu, Özel Kültür Koleji, Yıldırım İlçesi Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu, Emek İlköğretim Okulu, Üstün Üründül İlköğretim Okulu, Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu, Nilüfer ilçesi Emir Koop.İlköğretim Okulu, Canaydın İlköğretim Okulu, Ahmet Uyar İlköğretim Okulu ve Özel Çakır İlköğretim Okullarında öğrenim gören 7.sınıf öğrencileri ile bu okullarda görev yapan Resim-İş öğretmenlerine 2008 Eylül ayında ilçe yönerge çerçevesinde uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızda da uygun görülürse takdirde gereğini olurlarınıza arz ederim.

Necmettin ESEN
Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
.../.../2008

Celalettin YÜKSEL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Yeni Hükümet Konağı A Blok Osmangazi 16050 BURSA
Tel: (0 224)256 70 00/148 Faks : (0 224) 256 66 80

Ayrıntılı bilgi için irtibat:Müd. Yard.

Ek.2: Araştırma Kapsamındaki Okullar

Nilüfer İlçesi

Emir Koop. İlköğretim Okulu

Canaydın İlköğretim Okulu

Ahmet Uyar İlköğretim Okulu

Özel Çakır İlköğretim Okulu

Osmangazi İlçesi

Atatürk İlköğretim Okulu

Celal Bayar İlköğretim Okulu

Kükürtlü Ticaret ve Sanayi Odası İlköğretim Okulu

Özel Kültür Koleji (Ovaakça Kampüsü)

Yıldırım İlçesi

Üstün Üründül İlköğretim Okulu

Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu

Emek İlköğretim Okulu

Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu

Ek.3: Öğrenci Anket Formu

ANKET FORMU

Sevgili Öğrenciler,

Bu anket, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yürütülen bir yüksek lisans tez çalışmasının gereği olarak düzenlenmiştir. Araştırmanın amacı; İlköğretim II. Kademedeki Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde kullanılan malzemeleri ve derslikleri değerlendirmektir. Vereceğiniz cevaplar, araştırmanın şekillenmesi ve konuyla ilgili veri toplanabilmesi açısından önemlidir.

Anket 35 sorudan oluşmaktadır. İsim yazma zorunluluğu yoktur.

İlginize teşekkür ederim.

Müge GÜLTEKİN

ANKET SORULARI

Cinsiyetiniz: Kız
 Erkek

Şubeniz:

Okulunuzun Adı:

1) Okulunuzda Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi var mı?

a) Evet b) Hayır

2) (1. Soruya verdiğiniz cevap EVET ise bu soruyu yanıtlayınız.) Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesini hangi sıklıkta kullanıyorsunuz?

a) Resim-iş derslerini hep atölyede işleriz.

b) Yaptığımız çalışmaya göre değişir.

c) Resim-İş atölyesini kullanmıyoruz.

3) Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyeniz var fakat kullanılmıyor ise sebebi nedir?

a) Atölyede çalışılacak teknikleri kullanmıyoruz.

b) Sınıf mevcudumuz fazla olduğu için resim atölyesine sığmıyoruz.

c) Atölyede yeterli sayı ve nitelikte araç-gereç yok.

d) Diğer

(1. Soruya verdiğiniz cevap HAYIR ise 4, 5 ve 6 nolu soruları yanıtlayınız.)

4) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerini nerede yapmaktasınız?

a) Her zaman ders yaptığımız sınıfta

b) Laboratuarda

c) Boş bir salonda

d) Diğer

- 5) Okulunuzda Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi olsaydı;
- a) Resim-iş dersleri daha verimli, eğlenceli geçerdi.
 - b) Daha çeşitli teknikler öğrenirdik.
 - c) Pek bir değişiklik olmazdı.
 - d) Pek faydalı olmazdı.
 - e) Diğer
- 6) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde öğrenciler sıralarda kaç kişi olarak oturmaktadır?
- a) 1 kişi b) 2 kişi c) 3 kişi
 - d) 4 kişi e) Diğer
- 7) Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesinin yararına inanıyor musunuz?
- a) Yararlı olduğuna inanıyorum.
 - b) Gerekli görmüyorum.
 - c) Diğer
- 8) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin ışık durumu nasıldır?
- a) Sürekli ışık alır.
 - b) Az ışıklıdır.
 - c) Karanlık olduğu için lambaları yakmak zorundayız.
 - d) Resim-iş dersi için ışık durumu uygundur.
- 9) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde havalandırma nasıldır?
- a) Yeterli
 - b) Yetersiz
 - c) Diğer

10) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin ısı durumu nasıldır?

- a) Uygun
- b) Uygun değil
- c) Diğer

11) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin duvar rengi ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

- a) Duvar rengi benim için fark etmez.
- b) İnsanın içini açan renkler olmasını tercih ederim.
- c) Renkler içimi karartıyor.
- d) Bana göre güzel.
- e) Diğer

12) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde sınıf mevcudunuz ne kadardır?

- a) 20 kişiden az
- b) 21-30 kişi arası
- c) 31-40 kişi arası
- d) 41-50 kişi arası
- e) 51-60 kişi arası
- f) Diğer

13) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde o günkü çalışmanın niteliğine göre, dersten önce bir düzenleme yapıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bazen

14) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığımız yerde çalışmalarımızı sergileyeceğiniz panolar var mı?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Diğer

(14. soruya verdiğiniz cevap EVET ise 15, 16 nolu soruları yanıtlayınız.)

15) Bu panoları Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersinde yaptığımız çalışmalar için kullanıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Diğer

16) Bu panolardaki çalışmalar hangi sıklıkta değiştiriliyor?

- a) Haftada bir b) İki haftada bir
c) Ayda bir d) Diğer

17) (15. Soruya verdiğiniz cevap EVET ise bu soruyu yanıtlayınız.) Çalışmanızın panolarda sergilenmesi;

- a) Beni ilgilendirmiyor.
b) Beni motive ediyor, daha çok resim yapmak istiyorum.
c) Hoşuma gitmiyor.
d) Diğer

18) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde veya yere yakın lavabo var mı?

- a) Resim-iş dersi işlediğimiz yerde lavabo var.
b) Resim-iş dersi işlediğimiz yere yakın lavabo var.
c) Resim-iş dersi işlediğimiz yerde veya yere yakın lavabo yok.
d) Diğer

19) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde ecza dolabı var mı?

- a) Ecza dolabı var ve ilkyardım malzemeleri tamdır.
b) Ecza dolabı var fakat içi boş.
c) Ecza dolabı yok.
d) Diğer

20) Aşağıdaki malzemelerden bugüne kadar duyduklarınızı işaretleyiniz.

a) Pastel boya	b) Keçeli (gazlı) kalem	c) Resim yağı
ç) Guaj boya	d) Cam boyası	e) Terebentin
f) Sulu boya	g) Parmak boya	h) Çamur kil
i) Yağlı boya	j) Matbaa (baskı) mürekkebi	k) Kuruboya
l) Karakalem	m) Toz boya	n) Kumaş boyası
o) Kömür (füzen) kalem	ö) Mum	p) Mum boya
r) Toz kil	s) Tiner	ş) Mürekkep
t) Kuru pastel	u) Vernik	ü) Alçı (Toz)
v) Sprey boya	y) Diğer	

21) Aşağıdaki malzemelerden bugüne kadar kullandıklarınızı işaretleyiniz.

a) Pastel boya	b) Keçeli (gazlı) kalem	c) Resim yağı
ç) Guaj boya	d) Cam boyası	e) Terebentin
f) Sulu boya	g) Parmak boya	h) Çamur kil
i) Yağlı boya	j) Matbaa (baskı) mürekkebi	k) Kuruboya
l) Karakalem	m) Toz boya	n) Kumaş boyası
o) Kömür (füzen) kalem	ö) Mum	p) Mum boya
r) Toz kil	s) Tiner	ş) Mürekkep
t) Kuru pastel	u) Vernik	ü) Alçı (Toz)
v) Sprey boya	y) Diğer	

22) Aşağıdaki malzemelerden Resim-iş derslerinde kullanılmaktan hoşlandıklarınızı işaretleyiniz.

a) Pastel boya	b) Keçeli (gazlı) kalem	c) Resim yağı
ç) Guaj boya	d) Cam boyası	e) Terebentin
f) Sulu boya	g) Parmak boya	h) Çamur kil
i) Yağlı boya	j) Matbaa (baskı) mürekkebi	k) Kuruboya
l) Karakalem	m) Toz boya	n) Kumaş boyası
o) Kömür (füzen) kalem	ö) Mum	p) Mum boya
r) Toz kil	s) Tiner	ş) Mürekkep
t) Kuru pastel	u) Vernik	ü) Alçı (Toz)
v) Sprey boya	y) Diğer	

23) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerin için malzeme alırken markasına dikkat ediyor musunuz?

- a) Evet b) Hayır c) Bazen

24) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersinde kullandığınız malzemelerle ilgili aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanı işaretleyiniz.

- a) Her zaman kendi malzemelerimi kullanırım.
b) Malzeme kullanmam.
c) Malzemeleri arkadaşlarımdan ödünç alırım.
d) Diğer

25) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi ile ilgili malzemelerinizi alırken;

- a) En ucuz, ekonomik olanını alırım.
b) En pahalısını alırım.
c) Fark etmez.
d) Ben almam, ailem alır.

- 26)** Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersine başlarken alacağınız malzemeleri;
- a) Öğretmenimiz bize söyler.
 - b) Bizi serbest bırakır, istediğimizi alırız.
 - c) Bazen söyler, bazen biz alırız.
 - d) En ucuzunu almamızı söyler.
 - e) Bir şey söylemez.
- 27)** Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde çok çeşitli malzemeler kullanıyor musunuz?
- a) Evet
 - b) Hayır
 - c) Bazen
- 28)** Öğretmeninizin sizden istediği malzemelerin hepsini satın alabiliyor musunuz?
- a) Evet, hepsini alıyoruz.
 - b) Bir kısmını alabiliyoruz.
 - c) Hayır, alamıyoruz.
 - d) Diğer
- 29)** Bu yıl boyunca Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde kullandığınız malzemeler (suluboya, pastel boya, kurşun kalem vb.) hakkında neler düşünüyorsunuz?
- a) Birçok yeni malzeme tanıdım.
 - b) Her zaman kullandığımız malzemeleri kullandım.
 - c) Malzeme kullanmadım.
- 30)** Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi için aldığınız malzemeleri ne kadar zaman kullanırsınız?
- a) 1 yıl
 - b) 2 yıl
 - c) Hemen biter
 - d) Uzun yıllar kullanırım
- 31)** Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde yaptığınız çalışmalarda atık malzemeler (gazoz kapağı, plastik bardak, iplik v.b.) kullanıyor musunuz?
- a) Evet
 - b) Hayır
 - c) Bazen

32) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde üç boyutlu çalışmalar (heykel, maket, hamur v.s.) yapıyor musunuz?

- a) Evet b) Hayır c) Bazen

33) Aşağıdaki listeden okulunuzda ve Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde bulunan araç-gereç ve malzemeleri işaretleyiniz.

a) Televizyon	b) Malzeme dolabı	c) Cetvel
ç) Radyo kasetçalar	d) Öğrenci sırası, tabure	e) Palet
f) Cd çalar	g) Şövale (resim sehpası)	ğ) Maket Bıçağı
h) Video	ı) Yazı tahtası	i) Reprodüksiyonlar
(TıpkıBasım)
j) Projeksiyon	k) Bülten panosu	l) Merdane
m) Tepegöz	n) Resim panosu	o) Linolyum
ö) Projeksiyon perdesi	p) Oyma aletleri	r) Kil
s) Bilgisayar	ş) Modelaj klemi	t) Sanat kitapları
u) Öğretmen dolabı	ü) Su kapları	v) Sanat
ansiklopedileri
y) Öğretmen masası	z) Ecza dolabı	q) Sanat tarihi şeridi
x) Öğretmen sandalyesi	w) Kalın perde	β) Makas
α) Diğer		

34) Aşağıdaki tabloda yer alan resim teknik ve çalışmalarından Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde uygulama yapabildiklerinizi işaretleyiniz.

a) Karakalem tekniği	b) Modelaj ve heykel çalışmaları
c) Suluboya tekniği	d) Seramik çalışmaları
e) Guaj boya tekniği	f) İnşa işleri
g) Pastel boya tekniği	h) Lavi tekniği (mürekkep)
i) Yağlı boya tekniği	j) Baskı tekniği
k) Kolâj (yırtma yapıştırma) tekniği	l) Akrilik boya tekniği
m) Vitray tekniği (cam boyama)	n) Grafik çalışmaları (afiş, broşür)
o) Diğer	

35) Yukarıdaki seçeneklerden uygulama yapamadığınız teknikler sizce neden yapılmamaktadır? Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanları işaretleyiniz.

- a)** Öğrencilerin ilgisiz olması.
- b)** Malzemelerin öğrenci sıralarına sığmaması.
- c)** Farklı tekniklerin öğretim programında olmaması.
- d)** Öğrencilerin kıyafetlerinin kirlenmesinden tedirgin olması.
- e)** Malzemeler pahalı olduğu için satın alınamaması.
- f)** Her teknik için yeterli araç-gerecin olmaması.
- g)** Sınıf mevcudunun çok fazla olması.
- h)** Öğrencilerin ders sonrasında kendi temizliklerini yapmakta zorlanması.
- i)** Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yapılan yerin fazla kirlenmesi.
- j)** Sıraların (yada masaların) kirlenmesi.
- k)** Diğer

Ek.4: Öğretmen Anket Formu

ANKET FORMU

Sevgili Öğretmenler,

Bu anket, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yürütülen bir yüksek lisans tez çalışmasının gereği olarak düzenlenmiştir. Araştırmanın amacı; İlköğretim II. Kademedeki Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde kullanılan malzemeleri ve derslikleri değerlendirmektir. Vereceğiniz cevaplar, araştırmanın şekillenmesi ve konuyla ilgili veri toplanabilmesi açısından önemlidir.

Anket 30 sorudan oluşmaktadır. İsim yazma zorunluluğu yoktur.

İlginize teşekkür ederim.

Müge GÜLTEKİN

ANKET SORULARI

Cinsiyetiniz: Kız

Erkek

Öğretmenlik Kıdeminiz:

Okulunuzun Adı:

- 1) Okulunuzda Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi var mı?
 - a) Evet
 - b) Hayır

- 2) Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyeniz var fakat kullanılmıyor ise sebebi nedir?
 - a) Atölyede çalışılacak teknikleri uygulamıyoruz.
 - b) Sınıf mevcudu fazla olduğu için resim atölyesini kullanmıyoruz.
 - c) Atölyede yeterli sayı ve nitelikte araç-gereç yok.
 - d) Diğer

- 3) **(1. Soruya verdiğiniz cevap EVET ise bu soruyu yanıtlayınız.)** Okulunuzun Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi resim-iş dersleri için uygun mudur?
 - a) Evet
 - b) Hayır
 - c) Diğer

- 4) **(3. Soruya verdiğiniz cevap HAYIR ise bu soruyu yanıtlayınız.)** Atölyenizin Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerine uygun olmama sebebi nedir?
 - a) Küçük olması
 - b) Yeterli araç gereç olmaması
 - c) Havadar olmaması
 - d) Yeterli derecede ışık almaması
 - e) Diğer

(1. soruya verdiğiniz cevap HAYIR ise 5, 6, 7 ve 8 nolu soruları yanıtlayınız.)

5) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerini nerede yapmaktasınız?

- a) Her zaman ders yaptığımız sınıfta
- b) Laboratuarda
- c) Boş bir salonda
- d) Diğer

6) Okulunuzda Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi olmama sebebi nedir?

- a) Yeterli fiziksel imkânların olmaması.
- b) Resim atölyemiz vardı fakat sınıfa / laboratuara vb. dönüştürüldü.
- c) Önemszenmemesi
- d) Diğer

7) Okulunuzda Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesi olsaydı;

- a) Resim-iş dersleri daha verimli, eğlenceli geçerdi.
- b) Daha çeşitli teknikler öğretebilirdim.
- c) Pek bir değişiklik olmazdı.
- d) Pek faydalı olmazdı.
- e) Diğer

8) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde öğrenciler sıralarda kaç kişi olarak oturmaktadır?

- a) 1 kişi
- b) 2 kişi
- c) 3 kişi
- d) 4 kişi
- e) Diğer

9) Resim-iş (Görsel Sanatlar) atölyesinin yararına inanıyor musunuz?

- a) Yararlı olduğuna inanıyorum.
- b) Gerekli görmüyorum.
- c) Diğer

10) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin fiziki şartları Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi etkinlikleri için yeterli midir?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Diğer

11) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin ışık durumu nasıldır?

- a) Sürekli ışık alır.
- b) Az ışıklıdır.
- c) Karanlık olduğu için lambaları yakmak zorundayız.
- d) Resim-iş dersi için ışık durumu uygundur.

12) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde havalandırma nasıldır?

- a) Yeterli
- b) Yetersiz
- c) Diğer

13) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin ısı durumu nasıldır?

- a) Uygun
- b) Uygun değil
- c) Diğer

14) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerin duvar rengi ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

- a) Duvar rengi benim için fark etmez.
- b) İnsanın içini açan renkler olmasını tercih ederim.
- c) Renkler içimi karartıyor.
- d) Bana göre güzel.
- e) Diğer

15) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde sınıf mevcudu ne kadardır?

- a) 20 kişiden az
- b) 21-30 kişi arası
- c) 31-40 kişi arası
- d) 41-50 kişi arası
- e) 51-60 kişi arası
- f) Diğer

16) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde o günkü çalışmanın niteliğine göre, dersten önce bir düzenleme yapıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bazen

17) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde öğrenci çalışmalarının sergileneceği panolar var mı?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Diğer

18) (17. Soruya verdiğiniz cevap EVET ise bu soruyu yanıtlayınız.) Bu panolardaki çalışmalar hangi sıklıkta değiştiriliyor?

- a) Haftada bir
- b) İki haftada bir
- c) Ayda bir
- d) Diğer

19) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde veya yere yakın lavabo var mı?

- a) Resim-iş dersi işlediğimiz yerde lavabo var.
- b) Resim-iş dersi işlediğimiz yere yakın lavabo var.
- c) Resim-iş dersi işlediğimiz yerde veya yere yakın lavabo yok.
- d) Diğer

20) Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde ecza dolabı var mı?

- a) Ecza dolabı var ve ilkyardım malzemeleri tamdır.
- b) Ecza dolabı var fakat içi boş.
- c) Ecza dolabı yok.
- d) Diğer

21) Aşağıdaki malzemelerden Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde bu öğretim yılı içerisinde kullanılanları işaretleyiniz.

a) Pastel boya	b) Keçeli (gazlı) kalem	c) Resim yağı
ç) Guvaj boya	d) Cam boyası	e) Terebentin
f) Sulu boya	g) Parmak boya	h) Çamur kil
i) Yağlı boya	j) Matbaa (baskı) mürekkebi	k) Kuruboya
l) Karakalem	m) Toz boya	n) Kumaş boyası
o) Kömür (füzen) kalem	ö) Mum	p) Mum boya
r) Toz kil	s) Tiner	ş) Mürekkep
t) Kuru pastel	u) Vernik	ü) Alçı (Toz)
v) Sprey boya	y) Diğer	

22) Öğrencilerinize Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersleri için malzeme almalarını söylerken marka önerisi yapıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bazen

23) Resim-iş dersi ile ilgili öğrencilere malzeme önerirken;

- a) En ucuz, ekonomik olanını öneririm.
- b) En kaliteli olanını öneririm, malzemenin fiyatını önemsemem.
- c) Öğrencilere bırakırım.
- d) Diğer

24) Her Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi sonunda;

- a) Öğrencilere bir sonraki hafta hangi malzemeleri getirmeleri gerektiğini mutlaka söylerim.
- b) Öğrencilerimi malzeme konusunda serbest bırakırım.
- c) Öğrencilere bir sonraki hafta hangi malzemeleri getirmeleri gerektiğini bazen söylerim, bazen serbest bırakırım
- d) Diğer

25) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde öğrencilerinize çok çeşitli malzemeler kullanıyorsunuz musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bazen

26) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde yaptırdığınız çalışmalarda atık malzemeler (gazoz kapağı, plastik bardak, iplik v.b.) kullanıyorsunuz musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bazen

27) Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde üç boyutlu çalışmalar yaptırıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bazen

28) Aşağıdaki listeden okulunuzda ve Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yaptığınız yerde bulunan araç-gereç ve malzemeleri işaretleyiniz.

a) Televizyon	b) Malzeme dolabı	c) Cetvel
ç) Radyo kasetçalar	d) Öğrenci sırası, tabure	e) Palet
f) Cd çalar	g) Şövale (resim sehpası)	ğ) Maket Bıçağı
h) Video	ı) Yazı tahtası	i) Reprodüksiyonlar (TıpkıBasım)
j) Projeksiyon	k) Bülten panosu	l) Merdane
m) Tepegöz	n) Resim panosu	o) Linolyum
ö) Projeksiyon perdesi	p) Oyma aletleri	r) Kil
s) Bilgisayar	ş) Modelaj kalem	t) Sanat kitapları
u) Öğretmen dolabı	ü) Su kapları	v) Sanat ansiklopedileri
y) Öğretmen masası	z) Ecza dolabı	q) Sanat tarihi şeridi
x) Öğretmen sandalyesi	w) Kalın perde	β) Makas
α) Diğer		

29) Aşağıdaki tabloda yer alan resim teknik ve çalışmalarından Resim-iş (Görsel Sanatlar) derslerinde uygulama yaptırabildiklerinizi işaretleyiniz.

a) Karakalem tekniği	b) Modelaj ve heykel çalışmaları
c) Suluboya tekniği	d) Seramik çalışmaları
e) Guvaj boya tekniği	f) İnşa işleri
g) Pastel boya tekniği	h) Lavi tekniği (mürekkep)
i) Yağlı boya tekniği	j) Baskı tekniği
k) Kolâj (yırtma yapıştırma) tekniği	l) Akrilik boya tekniği
m) Vitray tekniği (cam boyama)	n) Grafik çalışmaları (afiş, broşür)
o) Diğer	

- 30)** Yukarıdaki seçeneklerden uygulama yaptıramadığınız teknikler sizce neden yapılmamaktadır? Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanları işaretleyiniz.
- a)** Öğrencilerin ilgisiz olması.
 - b)** Malzemelerin öğrenci sıralarına sığmaması.
 - c)** Farklı tekniklerin öğretim programında olmaması.
 - d)** Öğrencilerin kıyafetlerinin kirlenmesinden tedirgin olması.
 - e)** Malzemeler pahalı olduğu için satın alınamaması.
 - f)** Her teknik için yeterli araç-gerecin olmaması.
 - g)** Sınıf mevcudunun çok fazla olması.
 - h)** Öğrencilerin ders sonrasında kendi temizliklerini yapmakta zorlanması.
 - i)** Resim-iş (Görsel Sanatlar) dersi yapılan yerin fazla kirlenmesi.
 - j)** Sıraların (yada masaların) kirlenmesi.
 - k)** Diğer

Ek.5: Ulusal Görsel Sanatlar Standartları

Ulusal Görsel Sanatlar Standartları

1. Araç ve gereç, teknik ve işlemleri anlaşılması ve uygulanması,
2. Yapı ve işlevler bilgisini kullanma,
3. Konu, simge ve düşünceler dizisini seçme ve değerlendirme,
4. Görsel Sanatları tarih ve kültürlerle ilişkilendirerek anlama,
5. Kendisine başkalarına ait çalışmaların özelliklerini ve meziyetlerini yansıtma ve ölçümleme.
6. Görsel sanatlarla diğer disiplinler arasında bağlantı kurma.

Ek.6. Okulların Görsel Sanatlar Atölyelerinden ve Görsel Sanatlar Derslerinin Uygulandığı Sınıflardan Fotoğraflar

Fotoğraf 1. Özel Çakır İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 2. Özel Çakır İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 3. Özel Çakır İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 4. Özel Çakır İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 5. Özel Kùltür Koleji (Ovaakça Kampüsü) Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 6. Özel Kùltür Koleji (Ovaakça Kampüsü) Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 7. Özel Kùltür Koleji (Ovaakça Kampüsü) Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 8. Emek İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 9. Emek İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 10. Emek İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 11. Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 12. Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 13. Özel Nilüfer Yıldırım İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Atölyesi

Fotoğraf 14. Celal Bayar İlköğretim Okulu

Fotoğraf 15. Celal Bayar İlköğretim Okulu

Fotoğraf 16. Celal Bayar İlköğretim Okulu

Fotoğraf 17. Celal Bayar İlköğretim Okulu

Fotoğraf 18. Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu

Fotoğraf 19. Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu

Fotoğraf 20. Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu

Fotoğraf 21. Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim Okulu

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Yeri ve Yılı : Bursa / 25.05.1983

Öğr. Gördüğü Kurumlar	:	Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lise	:	1997	2001	Bursa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
Lisans	:	2001	2005	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı
Yüksek Lisans	:	2005	2009	Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi A.B.D. Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı

Medeni Durum : Bekar

Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi : İngilizce (İyi)

Çalıştığı Kurumlar	:	Başlama	ve	Ayrılma Tarihleri	Çalışılan Kurumun Adı
		1. 02.01.2006		Çalışmaya devam ediyor.	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı

Aldığı Ödüller : Uludağ Üniversitesi 4. Kültür Sanat Yarışması Jüri
Özendirme Ödülü (Grafik Dalı)

Müge GÜLTEKİN

23.03.2009